

Vlaganje v otroka se tudi povrne

S tridnevnega novomeškega posveta slovenskih vzgojiteljev o vzgojitelju — kreatorju predšolske vzgoje — Razočaranje nad odnosom ministrov

NOVO MESTO — Od 11. do 13. oktobra je bil v Novem mestu — ki je letos praznovalo 60-letnico organiziranega varstva predšolskih otrok — in na Otočcu osmi posvet vzgojinarstvenih delavcev Slovenije o temi »Vzgojitelj-kreator predšolske vzgoje«. Prek 500 udeležencev oz. predvsem udeleženk iz slovenskih vrtcev in iz drugih vzgojnoizobraževalnih ustanov in služb je tri dni zavzeto iskalo poti, kako dejansko izhajati iz otroka ter usklajevati možnosti za čimkvalitetnejši otrokov razvoj.

Vodja pripravljalnega odbora, ravnateljica VVO Novo mesto Marjana Šetina-Kladnik, pravi, da je bil namen posveta, da se delavci iz predšolske dejavnosti srečajo, utrjujejo pripadnost temu humanemu poklicu, izmenjajo in poglobljajo praktična in teoretična spoznanja o vzgoji predšolskih otrok in vedah o otrokih in za otroke. Iskali so odgovore, kako v hitro spreminjajočih se razmerah delati še bolje, da bo otrokom omogočeno povsem izkoristiti svoje najbolj plastično obdobje, razvijati svoje sposobnosti in zgraditi zdrave in trdne temelje za nadaljnji razvoj.

Udeleženke posveta so obdelale štiri vsebinske sklope. Kjer je toliko ustvarjalnih ur na kupu toliko pametnih glav, je seveda vsaj za manjšo knjigo spoznanj, idej, pobud. Omenimo jih le nekaj. Za vzgojitelje je potreben izbor ustreznih kadrov, nato pa njihovo intenzivno izobraževanje in neprekinjeno usposabljanje ter napredovanje. Primernejša bi morala biti izpeljava pripravništva in strokovnega izpita,

to bi moralo biti del nacionalnega programa, enako tudi vsaj sčasoma dve vzgojiteljici v vseh oddelkih. Vzgoja naj bi

POSVET SLOVENSkih VZGOJITELJEV — Tri dni pretekli teden je preko 500 slovenskih vzgojiteljev v Novem mestu in na Otočcu iskalo poti, kako do čimkvalitetnejše predšolske vzgoje.

JAVNI SHOD ČRNOMALJSKEGA DEMOSA

ČRNOMELJ — V nedeljo, 21. oktobra, bo ob 17. uri v tukajšnjem kulturnem domu javni shod črnomaljskega Demosa. Po krajšem kulturnem programu bo najprej na vrsti krajša predstavitev dosedanjega dela občinskega Demosa, potem pa bodo spregovorili še visoki gostje shoda. Dr. Jože Pučnik, predsednik slovenskega Demosa, bo govoril o dosedanjem delu koalicije in njenih akcijah.

Dr. Dušan Plut, član predsedstva Republike Slovenije, bo spregovoril o ustavni ureditvi in ekologiji. Dr. Dimitrij Rupel, republiški minister za mednarodno sodelovanje, bo govoril o mednarodni dejavnosti naše republike, Ivan Oman, član predsedstva Republike Slovenije, pa o spremembah v kmetijstvu in o denacionalizaciji. Beseda Izidorja Rejca, republiškega sekretarja za industrijo in gradbeništvo, pa bo tekla predvsem o gospodarstvu. Sledila bo javna tribuna o aktualnih dogodkih. Demos vabi na javni shod vse svoje člane in simpatizerje.

PREDSEDNIK VLADE OBISKAL OSILNICO — Lojze Peterle se je v soboto udeležil ustanovnega občnega zbora krajevne organizacije SKD v Osilnici in je tudi odgovarjal (skupaj z ministrom Izidorjem Rejcem) na vprašanja članov stranke, drugih krajanov in gostov. (Foto: Primc)

BERITE DANES!

- na 2. strani:
 - »Sposobni smo zagotoviti mir«
- na 3. strani:
 - Samo govorice ali tudi resnica?
- na 4. strani:
 - Vladni program dobil podporo
- na 5. strani:
 - Sklad je najbolj buril duhove
- na 7. strani:
 - Edino središče brez gledališča
- na 9. strani:
 - Podjetje s toliko mrtvih bi že zdavnaj zaprli
- na 10. strani:
 - Podjetništvo: doslej ni še nihče bankrotiral
- na 13. strani:
 - Sodobna Noetova baraka pred plovbo
- na 14. strani:
 - Bodo Trendu ostali avti in prihranki

KOLIKO ŠKODE

KOČEVJE — V zadnjem letu dni je bilo na družbenih farmah in večjih zasebnih kmetijah za preko 3,5 milijona din škoda od divjadi. Divjad popase najlepšo travo, razrije travnike in njive, uničuje ali požre fižol, koruzo, krompir, zelenjavo, sadje in drugo, medved je ubil 4 ovce, 6 ovac pa pogrešajo in jih je verjetno tudi odnesel medved. Izmed vseh lovskih organizacij pa je škoda za dovolj poravnalo le Gojitenovo lovšče Medved.

Nadaljevalo se bo toplo vreme. Sprva bo še precej oblačno, možne so tudi manjše padavine, v nedeljo pa se bo spet zjasnilo.

Predsednik IS Lojze Peterle med Osilničani

Ustanovni zbor SKD

OSILNICA — Predsednik izvršnega sveta Slovenije Lojze Peterle je skupaj z ministrom za gospodarstvo Izidorjem Rejcem obiskal v soboto Osilnico. Oba sta sodelovala na ustanovnem občnem zboru krajevne organizacije SKD v Osilnici, nato pa sta na javni tribuni odgovarjala na vprašanja udeležencev, ki so prišli na zbor s slovenske in hrvaške strani Kolpe in Čabranke.

Bo Slovenija kdaj samostojna? Ne želimo, da bi drugi odločali v našem imenu o zadevah, ki so za nas življenjskega pomena. Predlagamo konfederacijo kot prostovoljno skupnost narodov Jugoslavije. Kaže pa, da to ni sprejemljivo za vse. Pogoj za združitev v konfederacijo je suverenost Slovenija, je rekel predsednik Lojze Peterle.

Kočevska občina je nekaj posebnega in bo potreben do nje tudi poseben odnos. O tem se dogovarjamo z občinskim vodstvom. Razvojna izhodišča kočevske občine bo treba ponovno preveriti. Potrebni so tudi novi projekti za posamezna območja občine. Na Kočevskem je veliko možnosti za turizem, predvsem še kmečki turizem. Osilnica ima cestno povezavo s Kočevjem in Slovenijo le preko Hrvaške.

• USTANOVI SKD — Minulo soboto so v Osilnici ustanovili krajevni odbor Krščanskih demokratov. V odbor so bili izvoljeni Jože Janež, Tomo Lokner, Slavko Štivec, Marjana Malnar, Angela Malnar in Biserka Loknar. To je prvi krajevni odbor te stranke v kočevski občini.

V razpravi sta se oglasila tudi predsednika občinskih skupščin Kočevje in Čabar pa tudi nekateri s hrvaške strani. Predvsem so poudarjali zgledno sodelovanje slovenske in hrvaške strani tega območja. Se posebno je presenetilo, da je predsednik čabarske občine Branko Kovač govoril v slovenščini.

J. PRIMC

M. Kučan in dr. D. Plut med Srbi v Beli krajini

Zoper kalitev sožitja

ČRNOMELJ, BOJANCANI — V ponedeljek sta obiskala črnomaljsko občino predsednik predsedstva Republike Slovenije Milan Kučan in član predsedstva dr. Dušan Plut. Najdogovornejši občinski možje so ju v Črnemlju seznanili z ne preveč rožnatim položajem v občini, potem pa sta obiskala Bojance, kjer sta se srečala s prebivalci štirih vasi, v katerih živijo belokranjski Srbi.

Milan Kučan je v Črnemlju govoril o razmerah pri nas ter o preizkušnjah, pred katerimi stojimo, a nanje še ne vemo odgovoriti. Dr. Dušan Plut pa je opozoril na vprašanje lastnega znanja kot motorja za nadaljnji razvoj, ki pa ga je v Beli krajini premalo. Zato je predlagal ustanavljanje manjših razvojnih centrov. Sicer pa bodo v občini pri nadaljnjem razvoju potrebovali vsaj razumevanje, če že ne pomoč republike.

V Bojancih sta se gosta srečala s predstavnikoma Marindola, Miličev, Paunovičev in Bojancev, torej vasi, v katerih živijo belokranjski Srbi. Kot je povedal predstavnik gostiteljev Mladen Radojčić, okrog 300 ljudi živi na način, ki so si ga sami izbrali, sami odločajo o svoji veroizpovedi, jeziku, običajih. Moti pa jih, da se dobrih 400 let, odkar živijo na tem ozemlju, ni toliko govorilo o njih, kot od mitingarske evforije naprej. Od takrat, ko je pred dobrih dvema letoma nekdo v njihovem imenu poslal pismo na republiko ter jih hotel prikazati kot ogrožene od večinskega naroda, so se znašli v vlogi predhodnika boja Srbov za pravice v Sloveniji. V vlogi torej, ki si je niso želeli. »Smo proti temu, da bi se kdo v imenu nas ali brez nas boril za naše pravice. Nočemo, pomoči iz Srbije in bomo sami poskrbeli zase, brez mitingov in jurišev,« je poudaril Radojčić. »Prav iz pritiskov Srbov na belokranjske Srbe pa je potrebno potegniti tudi pozitivno stran, saj so nas ponovno spomnili, da tukaj živijo ljudje srbskega porekla,« je opomnil Plut ter opozoril, da je bil zapiranje šol v Marindolu in Bojancih pred skoraj tremi desetletji politična napaka. Dolžnost ljudi v štirih srbskih vaseh ni le, da ohranijo etničnost, religijo, zgodovino, temveč da negujejo tudi dvojezičnost.

Kučan je poudaril, da želimo biti sodobna evropska družba, takšna družba pa predpostavlja svobodo in enakopravnost njenih državljanov. Naše izhodišče do manjšin je, da je večina pripravljena priznati manjšini več pravic, kot jih ima sama. »Vi ste dobri državljani Republike Slovenije in dobri Srbi. Ena trditve tukaj ne izključuje druge. Greh srbske politike pa je, da sprejmejo ljudi zato, ker so različnih narodnosti. Takšne pravice pa nima nihče. Če živimo skupaj, potem si naredimo življenje takšno, da si ne bomo v breme, ampak drug drugemu v pomoč,« je dejal Kučan.

M. BEZEK-JAKŠE

Na Blanci protestni zbor zoper odlagališče NSRAO

Sporočilo na nedeljskem shodu: »Svojo vlogo obrobnosti smo sprejeli in jo nameravamo obdržati«

BLANCA — »Odločno izjavljamo, da smo pripravljeni z vsemi pravnimi in ostalimi sredstvi braniti svoj kraj pred vsakim posegom. Zavedajoč se svoje obrobnosti, ki nam jo je vsilila dosedanja ureditev, želimo dokazati, da je ta samo navidezna, kar dokazuje, da smo vso infrastrukturo: ceste, vodovode, telefon, kabliranje elektroinstalacij, zgradili oz. opravili sami, ob zelo majhni pomoči skladov, v katerih se nabira tudi naš denar. Z izvedenimi akcijami in rezultati smo svojo vlogo obrobnosti sprejeli in jo nameravamo tudi v bodoče obdržati!«

Tako so med drugim zapisali krajan Gornjega Leskovca in zaselkov, ki mejijo na to območje, v protestni izjavi, ki so jo v nedeljo na protestnem zboru na Blanci tudi podpisali. Krajan iz KS Senovo in KS Blanca so v protestni izjavi še sporočili slovenski javnosti ter skupščinam občine Krško in Sevnica, skupščini in izvršnemu svetu, predsedstvu Republike Slovenije, da svojega čistega območja ne dajo za nikakršno ceno za izgradnjo odlagališča nizko in srednje radioaktivnih odpadkov (NSRAO).

S to izjavo, ki so jo, potem ko jo je na protestnem zboru prebral Andrej Kozmus, najprej potrdili z viharim aplavzom, zatem pa še, kot že rečeno, s podpisom, so krajan izrazili protest, ker so Gornji Leskovec strokovnjaki v študiji, ki jo je naročila krška nuklearka uvrstili med 10 možnih lokacij za odlagališče NSRAO v Sloveniji. Krajan so očitali lokalnim oz. občinskim funkcionarjem, da se niso dovolj odločno postavili v bran njihovih interesov, kakor so to storili v drugih slovenskih občinah, kjer so tudi možne lokacije za odlagališče NSRAO. Predsednica sevnške občinske skupščine Breda Mijović je dokaj pomirila duhove, ko je pojasnila, da družno s Krčani snujejo odločno fronto nasprotovanja odlagališču NSRAO na tem območju med obema občinama.

PROTEST — Na Blanci so protestirali zoper odlagališče NSRAO tudi pionirji s transparenti in mladinci s protestnim pismom, ki ga je prebrala Alenka Mešiček. Nikogar ni bilo, ki ne bi podpisal odločne protestne izjave. (Foto: P. Perc)

Duh iz steklenice

Nedavno tega je član republiškega predsedstva dr. Dušan Plut dejal, da je JE Krško temeljni kamen političnih sporov med Hrvaško in Slovenijo. V soboto je podpredsednik slovenske vlade dr. Šešerko na Radiu Slovenija dejal, da bi bilo najbolje, ko bi stalno odlagališče za radioaktivne odpadke zgradili na Hrvaškem in si tako porazdelili jedrska ekološka bremena. Pretekli četrtek pa so v krškem kulturnem domu na tiskovni konferenci predstavili prvi del celotne akcije. Kot je povedal inž. Jeran iz ljubljanskega IB Elektroprojekta, je sedaj v prvi fazi znanih 10 območij, kjer bi lahko bila odlagališča. Ta območja so dobila tako, da so izločili kot možne lokacije vse tiste, ki niso ustrezale po 7 kriterijih. Ti pa so: narodni park, naselje z več kot 5000 prebivalcev, rezervati pitne vode, aktivne seizmične prelomnice, geotermalna in poplavna območja, bližina rudnikov mineralov, nafte ali plina itd. Po teh merilih so najprimernejša področja Zgornja Jamnica (občina Ravne na Koroškem), Pernice (Dravograd in Radlje), Otiški Vrh (Dravograd), Arnače (Velenje, Zalec), zahodne Haloze (Ptuj, Slovenska Bistrica), srednje Haloze (Ptuj), vzhodne Haloze (Ptuj), Breze (Laško), Zgornji Leskovec (Krško, Sevnica).

Duha so zdaj spustili iz steklenice in nazaj ga nikakor ne bo mogoče spraviti, dokler odlagališče ne bo dograjeno. Do takrat pa bo treba počakati najmanj štiri leta, v teh štirih letih pa se glede na pospešeno politiko v Sloveniji in Jugoslaviji lahko marsikaj dogodi. Slej ko prej ostaja dejstvo, da bo stroka našla primerne lokacije, končni blagoslov pa bo dala politika. Svet se pač ni dosti spremenil.

J. SIMČIČ

P. PERC

DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST
DOLENJSKI LIST

ČETRTEK

STUDIJSKA KNJIZNICA
MIRANA JARCA
68000 NOVO MESTO

NOVO MESTO — V torku, 16. oktobra, je bila v Novem mestu okrogla miza o novinarstvu, ki jo je organiziral predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik, udeležil pa tudi slovenski minister za informiranje Stane Stanič. Govor je bil o medijih v sedanjem trenutku in v prihodnosti. Za to slovenska vlada uspešno pripravlja nov zakon o medijih, potem ko je poleti propadel njen projekt, da si dobi zakonsko možnost postavljanja urednikov, kar je bilo sicer prikazano z nujnostjo zaščite lastnine v medijih. Govor je bil o nujnosti samostojne slovenske tiskovne agencije, o problemih tovarniškega tiska in radijskih frekvenc. Kar pa je »neposrednega« novinarstva tiče, se je postavil problem opranih novinarskih možganov, še posebno pa vodstev novinarskih hiš. Novinarji — tudi našega lista — smo prepričani, da smo prispevali svoje odpiranju političnega prostora in k sejanju večstrankarstva, da se trudimo dati objektivno, pokončno, s stalno distanco do trenutne politike in oblasti,

O NOVINARSTVU Z MINISTROM STANIČEM

NOVO MESTO — V torku, 16. oktobra, je bila v Novem mestu okrogla miza o novinarstvu, ki jo je organiziral predsednik novomeške občinske skupščine Marjan Dvornik, udeležil pa tudi slovenski minister za informiranje Stane Stanič. Govor je bil o medijih v sedanjem trenutku in v prihodnosti. Za to slovenska vlada uspešno pripravlja nov zakon o medijih, potem ko je poleti propadel njen projekt, da si dobi zakonsko možnost postavljanja urednikov, kar je bilo sicer prikazano z nujnostjo zaščite lastnine v medijih. Govor je bil o nujnosti samostojne slovenske tiskovne agencije, o problemih tovarniškega tiska in radijskih frekvenc. Kar pa je »neposrednega« novinarstva tiče, se je postavil problem opranih novinarskih možganov, še posebno pa vodstev novinarskih hiš. Novinarji — tudi našega lista — smo prepričani, da smo prispevali svoje odpiranju političnega prostora in k sejanju večstrankarstva, da se trudimo dati objektivno, pokončno, s stalno distanco do trenutne politike in oblasti,

CONCERT PRI FRANČISKANIH — V torku, 9. oktobra, zvečer je bil v frančiškanski cerkvi v Novem mestu dobro obiskan koncert, posvečen 180-letnici smrti Jakoba Franciška Zupana. Dela je izvajal pevski zbor Consortium musico iz Ljubljane pod vodstvom Mirka Cudermana in s solisti Olgo Gracelj (sopran), Dragico Kovačič (alt) in Marjanom Trčkom (tenor). (Foto: J. Pavlin)

Slovinci tretjič ob vojsko?

»Zbogom, orožje« je geslo načrta Zelenih Slovenije, po katerem naj bi Slovenija postala demilitarizirana država, hkrati pa je predsedstvo Zelenih sklenilo zahtevati, naj bi v novo slovensko ustavo vnesli tako imenovani mirovni člen, po katerem naša republika ne bi imela vojske. Mirovni člen naj bi že do novembra podpisalo 100.000 ljudi, če to ne bo dovolj velik pritisk za vnos v ustavo, bodo zeleni zahtevali referendum o tem. V izjavi za javnost je pobudo zelenih o demilitarizaciji Slovenije in idejo o ukinitvi armade pozdravila tudi ZSMS-Liberalna stranka.

Predsedstvo Zelenih Slovenije je v tej najnovejši kampanji protestiralo tudi zoper reklamiranje orožja na TV Slovenija. Kot je znano, je televizija v četrtkovem tedniku prikazala propagandni film slovenskega notranjega ministrstva o brzostrelki MG176, ki jo izdeluje Gorenje. Odgovor na tega zelo zmogljivega orožja je v samostojni izjavi izrazil tudi dr. Dušan Plut. Iz njegovih besed ni razvidno, ali je govoril kot prav z zelenih ali kot član Predsedstva Republike Slovenije. Plut je menil, »da je v trenutku, ko ponovno razmišljajo o nasilnem prekrpanju Jugoslavije in nasilnih metodah reševanja problemov v državi, takšna

reklamna akcija popolnoma deplasirana«. Po Plutu sedaj potrebujemo predvsem dialog z vsemi, vključno z JLA, reklama za orožje v informativnem delu programa TV Slovenije pa je po njegovem »tudi s stališča plačnikov TV naročnine skrajno neokusna«.

Seveda se je mogoče strinjati s trditvijo, da je bil prikaz delovanja brzostrelke MG176 (poleg informacije) tudi reklama za to orožje, vendar je reklama tudi pomp, ki so ga okoli tega naredili zeleni, lonček pa bliskovito priaknili mladi liberalci. V politiki je tako, da imaš uresničljive in neuresničljive ideje, na koncu se običajno pokaže, da so celo uresničljive zelo okleščene. Kaj je vodilo zelene in z njimi mlade liberalce, da so šli v naskok za demilitarizacijo Slovenije in ukinitve vojske v času, ko v Jugi kar odzvanja od orožja? Se zeleni in sopolniki ne zavedajo, da lanskega bratskega mitinga v Ljubljani ni preprečilo mirno ljubno prenašanje poljev in mravelj čez gozdne stezice, ustavila ga je vednost, da bo slovenska država zoper hajduke in razgrajče uporabila vsa legalna sredstva. Oboroženih provokatorjev z juga na mejni postaji Dobova niso lovili zeleni, v

nevarnost so se podajali slovenski miličniki, slavna JLA se je pretegovala v kasarnah, Srbija v Ljubljani ni ogrožena.

Najbrž ga ni Slovenca, ki se ne bi strinjal z idejo, po kateri naj bi Slovenija postala mirovna oaza Evrope. Po dr. Plutu Slovenci ob odhodu JLA ne bi vzpostavili lastne vojske, varovanje meja bi v demilitarizirani Sloveniji opravljala policija, ohranili pa bi tudi teritorialno obrambo. Eden od argumentov zelenih je tudi, da je sicer kar dobro oboroženi Ku-vajt klonil v pol ure. No, potem se pa kar vjdajmo. Prepričan sem, da bi referendum pokazal, da si Slovenci v teh časih žele svojo vojsko, vojsko, ki jim jo je prvič vzela stara Jugoslavija, drugič nova, tretjič pa bodo to morda zeleni in navezi z liberalci. Kakšne in katere so funkcije armade v moderni državi, se v Evropi ne-kako ve, spoštovanja vredno vojsko ima zaenkrat celo Švica, ki jo v naj-boljšem primeru lahko napadejo samo maršovi. Samo bog, zeleni in del liberalcev vedo, zakaj je bila po-buda o popolnem razvojačenju Slo-venije sprožena v tako neprimernem trenutku.

Mogoč pa je tudi zelo preprost odgovor. Reklama za karkoli (tudi za stranko) je največja, če v najbolj nemogočih časih zahtevaš nemogo-če. Če je tako, se zeleni, mladi libe-ralci in dr. Plut ne razlikujejo veliko od domnevno sporne reklame za slovensko brzostrelko. Razlika je samo v tem, da MG176 deluje.

M. BAUER

»Sposobni smo zagotoviti mir«

Notranji minister Igor Bavčar v Novem mestu — Pravni nasledniki Jugoslavije so vsi njeni deli — Janez Janša ni pretiraval glede moči slovenske TO

NOVO MESTO — »V časih, ko smo priče in akterji jugoslovanske razpore-ke, je slovenska oblast trdno odločena, da se konflikti, kot so Knin, Kosovo, dogajanja v BiH in v Sandaku, ne bodo prenesli na slovensko ozemlje. To je ključna opredelitev, o tem je dosežen sporazum v ustavnem loku. Prepričan sem, da smo kos tej nalogi, hkrati pa vam zagotavljam, da imamo za to potrebno moč in sredstva.« je poudaril Igor Bavčar, minister za notranje zadeve Repu-blike Slovenije, na zelo obiskani okrogli mizi, ki jo je v Novem mestu priredilo vodstvo tukajšnje SDZ.

Potem ko je Bavčar povedal, da je temeljna politična naloga Slovencev re-ferendumsko sprejetje nove slovenske ustave (to mora biti opravljeno v na-slednjih mesecih), je komentiral pred-sednika dr. Borisa Jovića videnje Ju-goslavije. Po Bavčarju razume dr. Jović razpravo o prihodnji ureditvi Jugoslavi-je kot posledico dejstva, da bodo Slo-venci odšli iz Jugoslavije, ta pa bo osta-la. Naše stališče je, da so pravni nasledniki Jugoslavije vsi njeni deli, to-rej tudi Slovenija. Gre za premoženje, dolgove, devizne rezerve itd. Pogovore o tem Slovenija pogovori z demokratič-nimi in svobodnimi volitvami v vseh republikah. Potreben bo tudi stečajni upravitelj države Jugoslavije, Igor Bav-čar je rekel, da bi bila to lahko Marko-vičeva vlada, s predsedstvom SFRJ pa se nimamo Slovenci v tej zgodbi kaj po-govarjati. Gost večera je razložil, zakaj smo Slovenci rezervirani do Markovi-čevega modela razrešitve jugoslovan-skega vzla. Zoper idejo ZIS sta že zdaj dve republiki, po volitvah bo morda še kakšna. Ne glede na to pa je Bavčar pri-zadevanja zveznega premiera ocenil kot pomembno protiutež srbski politiki.

Ko je notranji minister pojasnjeval ukrepe po vojaški zasedbi nekdanjega poveljstva TO na Prežihovi, je poudaril, da smo želeli doseči, da vojaške sile ne sedaj ne v prihodnje nihče ne bo upora-bil mimo slovenskih oblasti in sloven-

skega ljudstva. Rekel je, da razume, da je JLA morala storiti, kar je, vendar bo nastopil čas, ko se bo sama umaknila. Zdaj je celotna slovenska teritorialna obramba v rokah slovenske države. Število pripadnikov teh enot ni majhno, prav tako ne njihova moč. Po Bavčarju obrambni minister Janez Janša ni preti-raval, ko je izjavil, da je slovenska TO

Igor Bavčar: naša policija je depolizirana

kakovostno boljša vojska od JLA. Govor je bil tudi o slovenski policiji in njeni prenovi. Njen prvi mož je poudaril, da si želimo moderno policijo po evropskih merah. Taka policija je seveda ne-združljiva z idejo, da nastopa v imenu te ali one stranke ali ideje. Slovenska poli-cija te vloge ne igra več, tuje so ji kakr-šnekolitične ambicije. Eden od primerov depolitizacije policije je tudi nedavna opozorilna stavka policistov, dejanje, ki bi bilo v prejšnjem režimu popolnoma neverjetno po ideji, kaj šele po izvedbi.

M. BAUER

PRIPRAVLJAO DEKLARACIJO O KOČEVSKI

KOČEVJE — Na zadnjem pogovu-ru predstavnikov strank s predsedni-kom občinske skupščine Kočevje Mi-haelom Petrovičem jih je predsednik seznanil, da je v pripravi posebna dekla-racija o Kočevski. V njej bodo prikazali, kaj vse zavira razvoj te občine, nakaza-ne pa bodo tudi možnosti za izhod iz te-ga nezavidnega položaja. Občinska skupščina bo tudi imenovala komisijo za raziskovanje medvojnih in povojnih pobojev. Vanjo bodo predlagale posa-mezne stranke po enega člana. SDZ je že predlagala Ivetta Staniča, SKD pa Bogomirja Stefaniča.

NOV POBOT DOLGOV

NOVO MESTO — Zaradi velike medsebojne zadolženosti slovenskih podjetij in razmeroma ugodnih rezulta-tov pri prejšnjih pobotih so se v Službi družbenega knjigovodstva odločili, da bodo letos pripravili še tri takšne me-dsebojne poravnave dolgov med podjet-ji. Poboti bodo 20. oktobra, 17. no-vembra in 15. decembra. SDK opravlja ta postopek brezplačno in nima nika-ršnih negativnih, ampak le pozitivne posledice za zadolžena podjetja.

● Verbalni delikti smo ukiniteli, to-da ko gledam člane nekaterih strank, bi najraje predlagal uved-bi vizualnega delikta. (Hadži-kostić)

76

Pravi naslov za denarne zadeve

ljubljanska banka

Dolenjska banka d.d. Novo mesto

NAJEM SEFA

Ljubljanska banka-Dolenjska banka, d.d., Novo mesto je v le-tu 1990 uvedla novo storitev — poslovanje s sefi.

Najem sefa bo za marsikoga prava rešitev za varno hranjenje predmetov posebne vrednosti, vrednostnih papirjev in do-kumentov.

Na sedežu banke v Novem mestu, Kettejev dvored 1, je občanom in drugim namenjeno večje število sefov (predal-čkov), ki so različne velikosti. Najem sefa in drugo zainteresirani lahko uredijo ob ponedeljkih od 12.30 do 16.30 ure, v sredo in petek pa od 8. do 12. ure.

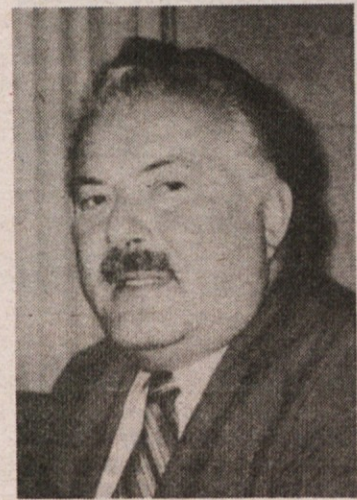
Varčevalce banke in druge občane vabimo, da razmislijo o varnem hranjenju svojih dragocenosti in dokumentov osebnih vrednosti v sefu Ljubljanske banke-Dolenjske banke d.d. Novo mesto. Informacije o načinu in ceni najema sefa zainteresirani občani lahko dobijo na sedežu banke v Novem mestu (telefon 22-213 int. 228) in pri vseh vodjih enot na območju banke.

Poglavitna usmeritev so tuja tržišča

Slavko Guštin: »Prihodnosti Pionirja ne vidim črne«

NOVO MESTO — GIP Pionir je eno redkih gradbenih podjetij pri nas, ki je kljub težkim gospodarskim razmeram obstalo enako veliko. Zaradi reorganizaci-je sedaj v.d. generalnega direktorja Slavko Guštin zatrjuje, da zaenkrat tudi dosti uspešno premagujejo težave, ki so povsod velike, z ozirom na to, da so se investicijska dela letos zmanjšala za več kot polovi-co, da je stanovanjska gradnja praktično zastala in da je tudi turistične mnogo manj.

»Borimo se za delo in ne razmišljamo o odpusčanju delavcev. Mislimo, da mora podjetje s svojim razvojem zagotavljati nova delovna mesta. Pionir bo tako prišel ven tudi z novimi programi (nova mešana podjetja), predvsem v smeri trgovine in turizma, ki sta tesno povezana z gradbe-ništvo. Občasno pa so zdaj posamezni profili res brez dela in prakticiramo čaka-nje na dom. Sicer je delovno vzdušje pri nas po splošni oceni boljše kot prej, seveda

Slavko Guštin

tudi iz strahu za delo. Naše plače so za 10 odst. nad povprečjem v gradbenstvu, so pa nižje od povprečja v gospodarstvu. Zdaj bomo šli na izvajanje kolektivne pogodbe in bodo nekaj višje. Vesti o bajnih zasluž-kih naših vodilnih pa so čvekarije,« trdi Slavko Guštin.

Pionirjeva glavna usmeritev so tuja tr-žišča, domače, posebno v lokalnem okvi-ru, za njihove kapacitete malo pomeni. Zdaj imajo pet gradbišč v Sovjetski zvezi, na Poljskem so pred kratkim dogradili en hotel, zdaj uspešno drugega, dogovarjajo se še za tri, prav tako za gradnjo velike bolnišnice v Rusiji. Nekaj dela bo vendar tudi doma: hotela v Šmarješkem in Dolen-jških Toplicah, začenjajo gradnjo v Čateš-kih Toplicah, v Vidmu Krško, poslovne stavbe v Ribnici, poslovnega centra v Ljubljani, v pripravi je program za Reko, kljub težavam se dogovarjajo za nove pro-jekte v Zagrebu. Naprej gradijo tudi no-vomeški trgovskoposlovni center Novi trg. Za tukajšnje blagovnice se dogovarja-jo za sovlaganje z Avstrijo, saj kaže, da pri novomeških trgovcih ni dovolj de-narja niti prave volje za nujen večji obseg širjenja trgovine.

V fazi prilagajanja tržnemu gospodar-jenju so v Pionirju naredili tudi dosti temo-ljito reorganizacijo. »Mislim, da smo prav zastavili. Dali smo veliko samostojnost obratom, ki bodo sčasoma lahko postali tudi samostojna podjetja. Na ta način bo-mo tudi lažje dobili tuje sovlagatelje za posamezne programe, za kar že so intere-senti, čeprav je zaradi negotovih političnih razmer to dogovarjanje sedaj precej zasta-lo. Organizacijo bomo dopolnili, ko bo zakonito urejeno to z lastništvom. Pionir bo vsekakor ostal kapitalsko povezan, vsaka enota pa mora živeti in se razvijati iz svojega zaslužka, zaradi česar na vodilne kadre pritiskamo za izstavljanje in pora-vnanje računov, medtem ko se zdaj niso ukvarjali s problemi likvidnosti. Ti so ve-liki, saj se vsaj stanovanja danes počasi prodajajo, banke pa nas mnogo premalo spremljajo. Sicer zdaj potekajo razgovori, da bi tudi naše banke bolj kreditirale kup-ce, da bi se prodaja pospešila,« pravi Guš-tin, ki ob razpisu za direktorja konec leta ne misli pustiti Pionirja na cedilu, če ga bo kolektiv še hotel na tem mestu.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Naša anketa

Novinarstvo bo preživelo

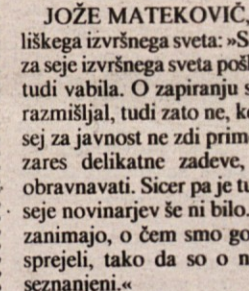
Eden prvih ukrepov naše nove vlade, postavljene od parlamenta, izvolje-nega na prvih povojnih tajnih, večstrankarskih in demokratičnih volitvah, je bila uvedba sestankovanja za zaprtimi vrati, brez navzočnosti novinarjev. Nenavadno hitro so ji v tem sledili tudi izvršni sveti nekaterih občin. Prisot-nost novinarjev že pri razpravah in oblikovanju mnenj, stališč in sklepov o posamezni zadevi naj bi menda škodila oz. preprečevala objektivno infor-miranje javnosti. Tako vsaj nekateri razlagajo to zadevo in kot vrhunski do-sežek ponujajo tiskovne konference po končani seji, na katerih naj bi bili novinarji seznanjeni z obravnavano temo in vladnimi ukrepi. Škoda, pa ta-ko smo se vsi veselili demokracije, ki so nam jo pred volitvami vsi tako ob-ljubljali. Prav javnost dela je namreč temelj demokracije. S sejami za zapr-timi vrati je mogoče marsikaj prikriti: boj ali manj umazane igrice, sejanje bolj po domače, nesposobnost itd. Vseu temu z odpravo sistema partij-skega enoumja, žal, še nismo dali slovesa in novinarstvo in novinarji kot sedma sila razpolagajo s sposobnostjo in močjo to pokazati javnosti. To pa gotovo nikomur ni všeč, od tu takšni in drugačni poskusi obvladovanja me-dijev in novinarjev in oblastniško zapiranje vrat pred njimi in s tem pred javnostjo. A kakorkoli že — novinarstvo bo dlje od te in od vsakršne oblasti in dejstvo je, da manj ko poveč novinarjem, bolj zoprno so radovedni. Ško-da pa je, da smo bili za en del demokracije že opeharjeni.

FRANC ČERNELIČ, predsednik izvrš-nega sveta občine Krško: »Ne vidim nobe-nega posebnega razloga, da bi zapirali in-formacije novinarjem, ker bi to pomenilo, da zapiramo vrata javnosti. Seveda pa želi-mo in pričakujemo od novinarjev, da bodo poročali korektno in konkretno, da odprtih vrat ne bodo zlorabljali. Poleg tega, da so se-je javne, so novinarjem na voljo tudi vsa po-trebna gradiva. Odprtost pa ne velja le za novinarje, ampak tudi za stranke, ki nas po-gosto kličejo in se posvetujejo z nami.«

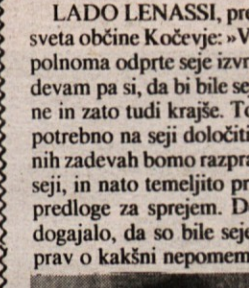
JOŽE REBOLJ, predsednik trebanjske-ga izvršnega sveta: »Menim, da se je način, ki ga imamo, to je, da je novinar prisoten na sejah izvršnega sveta, pokazal kot dober. Zaenkrat tega načina dela ne mislimo spreminjati. Motilo bi me, če bi kdo rekel, da zapiramo informacije, in tudi iz tega raz-loga ne bomo zapirali vrat objektivnemu in-formiranju. Zapre se ponekod so lahko tudi posledica poročanja, v katerem objavl-jene informacije o na primer neki razpravi niso bile skladne z razpravo samo.«

JOŽE MATEKOVIČ, predsednik met-liškega izvršnega sveta: »Skupaj z gradivom za seje izvršnega sveta pošljemo novinarjem tudi vabila. O zapiranju sej zanje še nisem razmišljal, tudi zato ne, ker se mi zapiranje sej za javnost ne zdi primerno, če ne gre za zares delikatne zadeve, ki jih moramo obravnavati. Sicer pa je tudi res, da na naše seje novinarjev še ni bilo. Se pa po seji po-zanimajo, o čem smo govorili in kaj smo sprejeli, tako da so o našem delu sproti seznanjeni.«

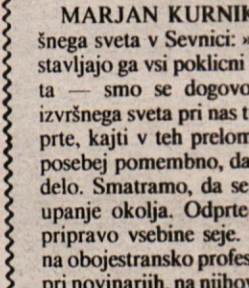
ANTON HORVAT, predsednik črno-majškega izvršnega sveta: »Edini razlog, da smo pri nas zaprli seje izvršnega sveta za novinarje, je bil, da ne bi pisali o nedoreče-nih zadevah, da bi torej bolj pisali o sklepih kot pa o razpravi. Vprašljiva je koristnost objavljanja informacij, dokler se mnenja članov IS ne izkristalizirajo in dokler ne sprejememo skupnih stališč. Sicer pa smo se dogovorili, da bomo oblikovali po seji skle-pe in jih posredovali vsem zainteresiranim novinarjem.«

LADO LENASSI, predsednik izvršnega sveta občine Kočevje: »V načelu sem za po-polnoma odprte seje izvršnega sveta. Priza-devam pa si, da bi bile seje bolj pripravljene in zato tudi krajše. To pa pomeni, da je potrebno na seji določiti, o katerih aktual-nih zadevah bomo razpravljali na prihodnji seji, in nato temeljito pripraviti gradivo in predloge za sprejem. Dolej se je namreč dogajalo, da so bile seje dolge zaradi raz-prav o kakšni nepomembni podrobnosti.«

JANEZ HENIGMAN, predsednik rib-niškega izvršnega sveta: »Nič me ne moti, če so seje izvršnega sveta javne in sem v načelu za javno delo. Menim pa, da so nekatere za-deve — sicer zelo redke — take, da je bolje, če bi o njih razpravljali na zaprtih sejah. Po-ročilo o takih sejah in sklepih pa lahko no-vinarji dobijo na tiskovni konferenci takoj po seji ali kasneje pri sekretarki izvršnega sveta oz. občinske skupščine.«

MARJAN KURNIK, predsednik izvrš-nega sveta v Sevnici: »Na kolegiju — se-stavljajo ga vsi poklicni člani izvršnega sve-ta — smo se dogovorili, da bodo seje izvršnega sveta pri nas tudi v prihodnje od-prte, kajti v teh prelomnih trenutkih je še posebej pomembno, da javnost ve za naše delo. Smatramo, da se s tem ustvarja za-upanje okolja. Odprte seje terjajo dobro pripravo vsebine seje. Skratka, računamo na obojestransko profesionalnost, torej tudi pri novinarjih, na njihovo etiko.«

CIRIL KOLEŠNIK, predsednik izvrš-nega sveta občine Brežice: »Menim, da je na zaprtih sejah možna večja učinkovitost dela. Člani se lahko bolj koncentrirajo na obravnavane teme. Obenem so informacije javnosti bolj učinkovite, če so podane na tiskovnih konferencah. Možnost manipuli-ranja z informacijami je manjša, saj jih iz-vršni svet podaja z odgovornostjo, medtem ko so besede, izrečene na sejah IS, lahko ar-gumentirane ali pa tudi ne.«

Krek kot narodni buditelj

Na Krekovem dnevu v Šentjanžu govoril Ivan Oman - Organizatorja slovesnosti SKD in SKZ

ŠENTJANŽ NA DOLENJ-SKEM — »Živimo v obdobju, ko bi bil našemu narodu ponovno po-treben veliki Krek, ki bi nas spodbu-jal in ki bi nam kazal pot v pri-hodnost. Danes ne bomo govorili o Kreku duhovniku, teološkem pro-fesorju. Nas zanima Krek — javni delavec, politik in organizator,« je dejal slavnostni govornik pa nedelj-skem Krekovem dnevu v Šentjanžu član predsedstva Republike Slove-nije in predsednik Slovenske kmeč-ke zveze Ivan Oman.

Z združništvom je Krek po Omanovih besedah organiziral pr-ve elemente socialne države. V za-družnih organizacijah je Krek videl tisto sredstvo samopomoči za kme-te, male obrtnike in delavce. S kate-rimi se le-ti lahko ubranijo pred oderuskimi kapitalisti. Z združni-mi hranilnicami je Krek postavil temelj slovenski finančni samostoj-nosti. »Šele sedaj prihajamo zopet v obdobje, ko bo ponovno mogoče živiti resnično združništvu, tak-ko, kakršnega si je zamislil Janez angelist Krek. Zdaj imamo upa-v prepoved kmečkega združ-

ništva. Potrebujemo pa tudi dru-gačnih oblik tega gibanja in organi-ziranja. Na primer potrošniške za-druge po vzorcu nekdanjih konzum-nih zdruag. To je v neokapitalistični družbi, kar imamo sedaj, edini na-čin za boj proti industrijsko-trgov-skim monopolom,« je poudaril Oman.

Krek je mimo in potrpežljivo uresničeval svoje načrte v korist preprostih ljudi in tako brez pompa delamo tudi pri Slovenski kmečki zvezi, je še omenil predsednik SKZ in dodal, da morajo zato dostikrat poslušati očitke, da ne delajo, da je SKZ zatajila, kar pa ni res.

Dobri poznavalec Krekovega živ-ljenja, že pokojni prof. Ivan Do-lenc, je nekoč dejal, da so Kreka označevali kot rdečega socialista v črnem talarju. Toda njegov sociali-zem je temeljil na krščanskem so-cialnem nauku. Krek se je zavedal krivic, ki jim je bil izpostavljen mali človek — delavec, kmet. Krek je bil tudi pobudnik jugoslovanskega gi-banja in Majniške deklaracije.

P. PERC

kmetijstvo

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Čeprav je v gozdovih okoli mesta precej kovanja, gre tudi na tržnici za med. Že v jutranjih urah so pokupili vsega po 20 dinarjev za kilogram. Sicer pa je v tem času na trgu največ ponudnikov zelja po 8 din, seveda pa je pred praznikom dneva mrtvih že kar veliko stojnic zasadenih s svežimi in šopki. Bogato izbiro svežih velikosti ponujajo po ceni od 6 do 26 din za kos. Šopki cvetja so po 30 din in mačke po 10 din. Ostale cene so: čebula 8 din, fižol 40 din, endivija 20 din, korenček 25 din, jajca po 25 din.

VODNIK V KUPČIJI

Se bo uresničilo tisto, kar smo nekoč govorili samo v šali in bomo v resnici postavili carino na Kolpi in Sotli? Kmetje bi bili prav gotovo za to. Odkup živine namreč vztrajno pada in je zaradi tega padla tudi prodaja mesa za polovico. Toda velike menze, gostilničarji in gostinci sploh hodijo kupovat meso čez mejo, kjer je cenejšje. Na Hrvaškem je namreč odkupna cena živine pri kili žive teže mladega pitega goveda za dva do tri dinarja nižja. Skratka, na tem področju vlada zmeda, kakršne ne pomnijo že dolgo, nam je povedal gospod Premič iz novomeške KZ Krka.

KZ KRKA NOVO MESTO
V kmetijski zadrugi je še mogoče dobiti krmila po ceni, ki je veljala januarja. Pripravljajo se tudi na prodajno akcijo mineralnih gnojil. Poleg tega se pohvalijo, da so letos posejali precej več pšenice kot preteklo leto, kar pripisujejo dejstvu, da je bila cena semenske pšenice enaka ceni merkantilne pšenice.

V hladilnici na Cikavi so končali s prodajo ozimnice, sindikati so svojo robo že odpeljali. Zdaj prodajajo jabolka po navadnih cenah 8,90 din za kilo. Poleg tega imajo krompir po 5 din, čebulo po 8,50 din in česen po 41,50 din. Pričakujejo tudi prve pošiljke mandarin.

KMEČKA ZADRUGA SEVNICA
Z odkupom živine in s prodajo imajo križe in težave tudi v tej kmečki zadrugi. Zdaj odkupujejo kostonj po 4 din za kilo, tudi gobe, vendar tu ni nobene ponudbe. Za industrijska jabolka dajo 1 dinar, ampak je zelo slaba ponudba. Zdaj teče akcija prodaje umetnih gnojil, ki bo trajala do konca leta. Kmetje bodo dobili za gnojila brezobrestne trimesečne kredite. Taka prodaja bo do konca leta.

Kmetijski nasveti

Izumili »čudežno« ovojnico

Drevesna skorja mladega jablanovega drevesa je za divjega zajca tako vabljiva poslastica, da se je loti, četudi ima na voljo dovolj običajne hrane, kaj šele, če je nima. Tedaj ogleda deblo do golega, kot s skobelnikom, loti pa se tudi vej in vejic, ki jih poreže kot ostre sadjarske škarje. Zato je zajec strah in trepet sadjarjev.

Kaj vse so že poskušali, da bi ga zadržali! Izkazalo pa se je, da je mlad nasad mogoče stoodstotno zavarovati pred zajčimi sekalci le z dovolj visoko in trdno mrežno ograjo, z drugimi doslej znanimi načini zavarovanja (repelenti — odvrčala, ovijanje posamičnih dreves s slamo, koruznico ali plastiko ipd.) pa tega ni mogoče doseči. Toda mreža je tudi najdražji način zavarovanja in v vseh razmerah niti ni izvedljivo. Zato bodo sadjarji gotovo pozdravili novost, ki se je pojavila na evropskem trgu.

Francoska tvrdka Celiplast je po dolgih letih preizkušanja ponudila sadjarjem v uporabo univerzalno ovojnico iz posebne vrste polietilena (PEHD), s katero je mogoče mlado deblo zanesljivo obvarovati pred divjadjo. Ovojnica ima premer 5 do 9 cm in je poljubno dolga ter perforirana (preluknjana), tako da z njo ovito deblo lahko normalno diha. In kar je najvažnejše: polietilen, iz katerega je narejena, po 4 do 5 letih razpade v gnojilo, tako da ovojnice ni treba mehanično odstranjevati. Po tem času skorja drevesa že postane tako trda, da za glodanje ni več primerna. Ovoj-

LUKNJIČAVO KORENJE — Namesto da bi se zdaj, jeseni, veselila pridelka, ugotavljam, da je naše korenje z vrta vse luknjičavo. Že na pogled ni lepo, še večja nevarnost pa mu preti v kleti, kjer bo gotovo začelo gniti, piše bralka S. P. in prosi za nasvet, kaj naredi. — Pokvarjen pridelek je treba čimprej porabiti, sicer pa zanj ni več pomoči. Korenje običajno obgrizejo strune in ličinke korenjeve muhe. Za zatiranje te muhe se obnese zalivanje posevka z raztopljenimi insekticidi (nexion EC 40, basudin 20, hostation EC 40) ali posipanje granulativ (volaton, basudin, dursban). Seveda se kemično zatiranje izplača le na večjih površinah.

nica je elastična, tako da se sama prilagaja debelosti debela, vsebuje pa tudi poseben vonj, ki odvrča divjad.

Novost ne bo uporabna samo v sadovnjaku, temveč tudi v gozdu. Francosko združenje gozdarjev jo je že priporočilo svojim članom ter poudarilo, da je zaščitna ovojnica tudi velika ekološka pridobitev, saj je malo umetnih snovi, ki bi puščale v naravi povsem neškodljive ostanke.

Inž. M. L.

Samo govornice ali tudi resnica?

Republiški denar za razvoj kmetijstva razburja črnomaljsko javnost

ČRNAMELJ — Že na avgustovski seji tukajšnje občinske skupščine se je med delegati razvnela razprava o nepovratnih sredstvih, ki jih črnomaljski kmetje letos tretje leto dobivajo iz republiškega sklada za intervencije v kmetijstvu. Takrat so tudi zahtevali poimenski seznam tistih, ki so denar dobili, in sicer koliko, za kakšne namene in kakšne so njihove obveznosti. To, da je bil odgovor preveč splošen, pa je razkurilo tako demosovce kot socialiste in prenovitelje.

Zato so na nedavni seji še bolj energično kot zadnjič zahtevali seznam prejemnikov nepovratnega republiškega denarja, saj so po občini vse glasnejša sumničanja in govornice o tem, da dobiva ta sredstva le določen lobi, drugi pa težko pridejo zraven. Prav zato, da bi zavrgli ali potrdili sum o nepošteno razdeljenem denarju, zahtevajo delegati natančen seznam, saj je sedanji nepo-

poln odgovor na delegatsko vprašanje le voda na mlin tistim, ki sumničajo. Potlačili so občinske moke, ki se bojijo, da bi z objavo takega seznama razgalili in osramotili tiste, ki so denar dobili. Kmetje, ki so denar dobili, namreč celo sami zahtevajo takšno objavo, saj marsikateremu ulica pripisuje, da je dobil več, kot je v resnici.

Iz kmetijske zadruge so sicer zagotavljali, da podatkov ne skrivajo in jim je prav vseeno, če so obelodanjeni, vendar

o objavi odloča republiški komite. Opazka iz delegatskih klopi, češ ali se smejo objavljati osebni podatki brez dovoljenja posameznikov, pa je bila skoraj prepita s pripombo, da so ljudje dobili javna sredstva, o katerih sme biti menda obveščena tudi javnost.

Ali bo naslednji odgovor zadovoljil delegate ali ne, je težko napovedati, res pa je — a tega v razpravi ni bilo slišati —, da je črnomaljska občina med tistimi v Sloveniji, ki so poslale na republiko največ programov za nepovratna sredstva v kmetijstvu. Samo letos so jih na kmetijski zadrugi napisali 111, pri sestavljanju pa je sodelovalo več strokovnjakov. Če bi moral to delo opraviti en sam človek, bi potreboval skoraj pet mesecev.

M. BEZEK-JAKŠE

Kmetija hvali gospodarja

Pri Plavčevih v vasi Cesta pri Radohovi vasi

CESTA — Pravijo, da ime kraja Cesta, gruščaste naselja na nizki vzpetini ob stari cesti Ljubljana — Novo mesto ter deloma na ravnini med železniško postajo Radohova vas in Malim Gabrom, spominja na rimsko cesto, ki je tod vodila iz Emone v Praetorium Latoborum (Trebnje). Kmetija Mihe in Vide Plavec s 14 ha zemlje, od tega je okrog 8 ha obdelovalne, sploh ni med največjimi na Cesti, zato pa dobi na ključek obiskovalec po lepo urejenih poslopih in okolici domačije prej vtis, da je zašel k dobri gostilni.

Ni vredno, da bi kaj pisali v Dolenju o nas, pojdite raje k velikim kmetom Verbičevim ali Koprčevim, »se skromno brani gospodinja Vida. Pravi, da je mož v službi na žagi v Veliki Loki, zato je kmetovanje še toliko bolj naporno, saj mora marsikaj postoriti sama. Seveda, kadar je doma vsa družina, pomrejo vsi. Hčeri sta že obe pri kruhu, ena

PESA VELIKANKA — Kmetica Marija Slanc iz Berčic pri Metliki je več kot zadovoljna z letošnjim pridelkom pese, saj je bil dvakrat večji, kot je pričakovala. To pa je predvsem »zasluga« debele pese, kakršne Marija ni vzgojila že leta in leta. Najtežja med njimi je tehtala 8 kg in 30 dag, pri mnogih pa je jeziček na tehtnici pokazal več kot 6 kg. Marija je še pohvalila, da s peso, sicer sorte brigadir, letos ni imela posebnega dela, saj jo je le enkrat okopala in prepulila. (Foto: M. B.-J.)

ZA TRI DRUGE — Ni navada, da bi ljudje metali v zrak peso. Smrketova Renata iz Velikega Gabra pa je ni vrgla v zrak še zavoljo nečesa: pesa je kratko malo pretežka za to, saj tehtala celih 12 kg. Pesa je zrasla pri Catezu, pri Smrketovih v vinogradu. (Foto: L. M.)

TEKSTILNO PODJETJE JURJEVICA
Jurjevica 49, 61310 Ribnica

razpisuje
prosto delovno mesto s posebnimi pooblastili in odgovornostmi:

RAČUNOVODJE

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

— višja ali srednja šola ekonomske smeri in 3. oz. 5 let delovnih izkušenj na vodilnih delovnih mestih v gospodarstvu.

Kandidat bo izbran za obdobje 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave v 8 dneh na naslov: Tekstilno podjetje Jurjevica, Jurjevica 49, 61310 Ribnica.

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanič

Z manj žvepla bo vino bolj zdravo in boljše

Strokovno in previdno

Sodobna znanja iz kemije, mikrobiologije in biokemije nam omogočajo, da lažje razumemo vlogo žvepla v kletarstvu. Poučen kletar bo pripravil boljše vino iz enakega grozdja, z manj žvepla kakor njegov sosed, ne glede na zdravje grozdja, letnik in organizacijo trgatve. Nereča je, da se dodano žveplo od mošta do vina seštevava v vinu, prehaja v vezano. Ponavadi gledamo na analize izvidu na prosto žveplo, in če ga ni veliko, si mislimo, da ni prežveplano in da ne bo glavobola. Toda vezano ali skupno žveplo prehaja v našem želodcu v prosto in po večjih količinah popitega vina nam maček ne uide.

Kako kletariti z malo žvepla? V bližnji preteklosti smo vinarski strokovnjaki preveč poudarjali pomen žveplanja. Tako veliko vinogradnikov žvepla po geslu: naj boli glava druge, ne mene! Največ pretiravanja je pri razluzovanju belega in rose mošta. Razluzovanje se preveč povezuje z žveplanjem. Razluzovanje je za kakovost vina zelo koristno, saj odstrani iz mošta vso umazanijo, ki se sicer med vrenjem raztaplja in oddaja zelo neprijeten priokus in vonj. To najbolj grobo nečistočo mošta pa lahko odstranimo iz posode v nekaj urah, saj se sesede čez noč. Da bi pa zadržali alkoholno vrenje čez noč, soda pred natakanjem mošta ni potrebno močno žveplati. Vinogradniki, ki imajo zelo velike pridelke in so si nabavili velike sode, imajo seveda težave. Včasih raztegnejo trgatve ali polnjenje velikega sode na dva dni, alkoholno vrenje se lahko začne že med natakanjem sode in razluzovanje ni več možno. Veliki sodi to-

rej v zidnici niso praktični. Moj nasvet je: največ 10 hl postornine naj imajo. Nekaj ljudi v vinogradu lahko v enem dnevu napolni 10 hl sod z belim ali rose moštom. V primeru, da je grozdje zdravo, ni potrebno žveplati takega sode, preden začnemo natakati, z več kot 3 žveplenicami. Važno je, da iz sode izri-
nem kisik in da mošt natakamo v zidmiljen sod. Pri delno gnilem grozdju ali če zmečkano in ranjeno čaka na predelavo, je seveda potrebno več žvepla, od 5 do 10 žveplenic. Tako napolnjen sod čez noč miruje. Zjutraj moramo imeti pripravljen kvasni nastavek, da ga takoj zlijemo v razsluzeni mošt v dozi od 2 do 4 l na hl. Takojšnje alkoholno vrenje zaščiti mošt pred kvarjenjem.

Med alkoholnim vrenjem se »veže« vse prej dodano žveplo. Zato je po končanem alkoholnem vrenju mlado vino nezaščiten in ga moramo zažveplati. Količina, ki je sedaj potrebna, se najlaže določi z zračnim testom. Ako nam vino v enem dnevu spremeni barvo ali porjavi, bi treba dodati več žvepla, svetujemo 1 dcl tekočega žvepla na 3 hl. Ako je vino še rjavelo, povečujemo dozo, dokler se barva vina ne ustali. Za vina, ki jih bomo zoreli v polnem sodu ali jih nameravamo stekleničiti, je priporočljivo, da so zaščiteni s prostim žveplom, denimo 15 mg/l; ta podatek vam določi laboratorij. Za vina, ki pa jih začnemo takoj uživati, je važno, da imajo stabilno barvo, to pa dosežemo z zelo nizkim prostim žveplom. Toda čim več smo dali žvepla v mošt pred alkoholnim vrenjem, tem več ga bo potrebno dodati po končanem alkoholnem vrenju, da bi dosegli potrebno količino prostega žvepla v vinu.

Iz vina ne moremo odstraniti žvepla s tehniko, ki jo imamo v naših zidnicah. Zato žveplajmo samo toliko, kot je potrebno, in seveda pravočasno!

mag. JULIJ NEMANIČ

Kmet naj bo lastnik zemlje

Z okrogle mize o kmetijstvu na Kočevskem

LIVOLD — Danes je na Kočevskem le še 11 odstotkov kmetijskih površin in 89 odstotkov gozdov, medtem ko je bilo to razmerje pred vojno povsem drugačno, saj je bilo gozdov le 41 odstotkov, so ponovno ugotovili na okrogli mizi o kmetijstvu na Kočevskem, ki je bila minul četrtek na kmetijski farmi KG v Livoldu pri Kočevju.

Udeležence je najprej s kmetijstvom na Kočevskem seznanil direktor Kmetijskega gospodarstva Kočevje Janez Zlindra in prisotnim tudi razkazal posodobljeno farmo v Livoldu. Razgovor, ki je trajal dobre štiri ure, pa je vodil predsednik občinske skupščine Mihael Petrovič.

Predstavniki družbenega kmetijstva so poudarjali, da so edino oni začeli uresničevati program revitalizacije Kočevske. Menili so, da so potrebne tudi večje družbene farme ob tako imenovanih družinskih kmetijah, ki jih je na Kočevskem 30, pa tudi, da je kmetijam potreben še gozd.

Predstavniki družinskih kmetij so poudarjali, da bi jim morala biti zemlja dodeljena v lastništvo, medtem ko jo imajo zdaj v najemu za 30 let z možnostjo, da se nato pogodba podaljša še za 30 let. Zato se počutijo, kot da so tlačani. Nekateri kmetje pa so menili, da rešitev ni v velikih družinskih kmetijah, ampak da je treba »oživiti kočevsko podeželje v smislu slovenske podobe«. Ni dovolj, če je v vsej nekdanji vasi z nekdanjimi 100 ali nekaj sto prebivalci

zdel le ena družina ali celo samo en kmet, ki se nima niti s kom pogovarjati. Večji kmetje naj bi se torej ukvarjali le s kmetijstvom, manjši pa še z raznimi dopolnilnimi dejavnostmi, kot so domača obrt, turizem, druge obrti, manjši obrati itd.

Še posebno ostra je bila razprava med kmetijci in gozdarji. Največ kritičnih pa je bilo izrečenih na račun lovstva in divjadi, saj grozi, da z oživiljem kmetijstva na Kočevskem ne bo nič, če ne bo odločno zmanjšan stavež divjadi, predvsem parkljarjev. Predstavnik lovstva se je s tem strinjal in menil, da je treba zmanjšati stavež jelenov, hkrati pa je dodal, da bo treba spremeniti tisti del načrta revitalizacije, ki govori o lovskem turizmu, saj če ne bo divjadi, tudi tega turizma ne bo.

J. PRIMC

gospodinjski koticček

Dieta v domači kuhinji

Pogosto odrasli, zlasti starejši ljudje, tožijo zaradi opočasnjene iztrebljanja črevesa. Pri zapeki ali zaprtju se pojavijo neješčnost, obložen jezik, glavobol, utrujenost in pizenost. Vzrok za nastanek zapake je lahko nepravilno sestavljena hrana s premalo tekočine, neredno prehranjevanje ter hitenje in nemir pri jedi. Zelo pomembno je, da si za hrani jedi in iztrebljanje vzamemo čas, kar je pogosto pogoj za ohranitev zdravih prebavil. Ugodno pa vpliva na prebavo tudi urejeno zobje; slabo prežvečena in v večjih kosih pogoltnjena hrana je vzrok raznih želodčnih obolenj.

Živil, ki urejajo prebavo, vam ne bo težko najti v domači shrambi. Ob lažjih primerih zaprtja vključujemo v prehrano neolupljena jabolka, suhe slive, črn kruh, kisló zelje, vse vrste zelene solate, kisló mleko, polento, koruzne žgance, proseno kašo in ovsene kosmiče. To so takšna živila, ki zaradi grobe celulozne sestave, posebnih naravnih kislin in naravnih sladkorjev spodbujajo prebavo. Na tešče je priporočljivo piti vodo, v kateri so se čez noč namakale na drobno zrezane suhe slive in fige. Prav tako svetujemo pitje mine-

ralne vode Donat. Mleko pogosto zaprtje še pospešuje. Blato trdijo tudi nekatera zdravila, npr. proti zvečani želodčni kislini.

Pogosto trpijo za zapeko dolgoletni bolniki in tisti, ki so zboleli na žolčniku, imajo vnet slepič, hemoroide in črevesne zarasline. Menjačica se prebava, ki traja dlje časa, za drisko in nato z zaprtjem je pogosto opozorilni znak, da potrebujemo pogovor z zdravnikom. V jedilniku moramo zmanjšati porabo belega kruha, testenin, krompirja, slaščic in sladkorja, ker od teh ostane zelo malo ostankov. Priporočljivo je uživanje grobo zmletih žitnih otrobov. Lahko jih dodajamo zelenjavni juhi, omaki ali v testo za kruh. Dnevno použita količina naj ne bo več kot dve žlici.

Zaprtje pri dojenčkih pa povzroča nedohranjenost, premalo razredčeno krvine mleko ter premalo dodatne tekočine v obliki grozdnega, pomarančnega in limoninega soka. Če težave kljub spremenjeni prehrani ne prenehajo, se posvetujemo z zdravnikom.

HELENA MRZLIKAR

Kmetijski zavod Ljubljana

Vladni program je dobil podporo

S skoraj osemurnega sejanja novomeške občinske skupščine

NOVO MESTO — Delegati novomeške občinske skupščine so s sejo pretekli četrtek naredili skoraj cel delavnik. Od šestnajste pa tja do triindvajsete ure so bili pripravljeni razpredati svoje misli pred dviganjem rok o sicer zares samih pomembnih zadevah z obsežnega dnevnega reda.

Začelo se je že pri potrjevanju zapisnika prejšnje seje skupščine. Marjan Ravbar je hotel vedeti, zakaj se ne izvaja njen sklep, da se odlok o prostorsko ureditvenih pogojih uporablja samo za nesporne primere. Na to se je nanašalo tudi eno od mnogih delegatskih vprašanj delegata iz krajevne skupnosti Mali Slatnik v zvezi z dokumentacijo za gradnjo delavnice za predelavo plastičnih mas sredi Smolenje vasi. Hotel je vedeti, kakaj sekretariat za urbanizem tako trmasto vztraja, zakaj je septembra že v peto obdobje dovoženje, in to nekaj dni zatem, ko je zadnja ga razveljavilo vrhovno sodišče. Omenjal je nezakonit in nestrokovno voden postopek, uporabo nezakonitih aktov in zavarovanje investitorja.

Za problematiko gradnje dolenjske avto ceste (o tem obširneje pišemo v današnji Prilogi) je bila glavna točka seveda občinski vladni program. Predstavil ga je predsednik izvršnega sveta mag. Boštjan Kovačič. Poudaril je, da je nastajal v času globoke krize in razvojne brezperspektivnosti. Temeljni cilj programa, ki nakazuje strategijo delovanja izvršnega sveta in je odprt za dograjevanje, so skupni pogoji za boljše. Prvo mesto v njem ima seveda gospodarstvo, kjer so gibanja hudo zaskrbljujoča. Poudarjena je bila aktivnost za nastajanje novih, malih podjetij, za to, da bi obrtniki zaposlili več delavcev in da bi se velika podjetja spreminjala v več manjših. Poudarjen je bil projekt menedžerske šole.

Program seveda bolj ali manj natančno obdeluje še vsa druga področja. Deležni je bil mnogih pripomb delegatov in poslanskih klubov, nekatere so se zavzemale za popolno nasprotje predlaganih rešitev. Kljub vsemu je bila obravnavna vladnega programa zaključena z njegovim sprejetjem in s sprejetjem nekakšne obveznosti, da izvršni svet vgradi dopolnitve v program oz. se jih trudi po svojih močeh izpeljati.

Nov občinski proračun v znesku 464,6 milijona dinarjev (od planiranega je večji za dobrih 60 odstotkov) se je nekaterim delegatom glede na težnje po razbremenjevanju gospodarstva zdel prevelik, a je bil sprejet. Skupščina je tudi naložila izvršnemu svetu takojšnje preveritve prispev-

• Sprememba družbenega plana se je zapletla le zaradi strogo zaupne karte o Gorjancih, ki je v gradivu seveda ni bilo. Končalo se je tako, da so plan sprejeli brez te karte. Če zaradi tega v Ljubljani pri medresorski komisiji ne bo šel skozi, bodo zadevo reševali z amandmajem. Skupščina je sprejela sklep o izstopu iz stalne konference mest in občin Jugoslavije ter iz skupnosti spominskega območja Žumberak-Gorjanci, dala je pozitivno mnenje k imenovanju Boruta Likarja za novega načelnika UNZ Novo mesto, ni pa hotela imenovati Naceta Štamcarja za družbenega pravobranilca samoupravljanja, za kar je sicer dobil soglasje v ostalih treh dolenjskih občinah.

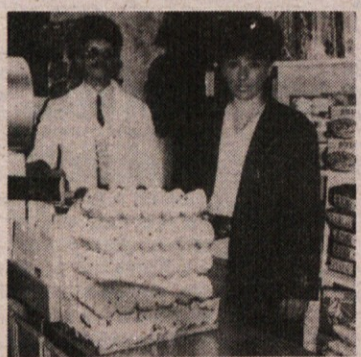
nih stopenj in možnosti za njihovo znižanje ter določitev prioritete.

Z. LINDIČ-DRAGAŠ

Kocka ni padla v prazno

Dolenja vas ima trgovino — Kmalu prodaja plina

DOLENJA VAS — V tej vasi blizu Mirne Peči je bila trgovina že pred vojno,

SPET NA VASI — Prvič po vojni je spet odprta trgovina v Dolenji vasi. Majda in Janez Sedmink sta obljubljata italijanski sistem: vse na najmanjšem prostoru in v najkrajšem času.

a jo je povojni razvoj odpravil. Sedaj, ko je zasebna pobuda zopet dobila veljavo, so se njeni prebivalci pa tudi iz sosednjih naselij Šentjurja, Hrastje, Poljane, Hmeljčič in drugih oddahnili, saj jim ni treba več vlačiti težkih vrečk iz Mirne Peči ali mesta, pa tudi zdoma ni treba za vsako stvar. Najnujnejše in še marsikaj več se spet dobi v domači trgovini, kajti Kocka je padla. Vrgla sta jo zakonca Majda in Janez Sedmink, domačina, ki sta v Dolenji vasi odprla zasebno trgovino s tem imenom.

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 20. oktobra, bodo odprte (v Novem mestu do 19. ure, drugod do 17. ure naslednje prodajalne živili:

- v Novem mestu: Market Dolenja na Cesti herojev
- v Šentjerneju: Samopostrežba Mercator
- v Dolenjskih Toplicah: prodajalna Vrelec
- v Žužemberku: Market Dolenjka
- v Straži: Samopostrežba KZ.
- V nedeljo bo v Novem mestu od 8. do 11. ure odprta Samopostrežba Dolenjka na Glavnem trgu 23.

METLIČANI ZAMERIJO, DA SO JIH POZABILI

METLIKA — Pretekli teden je podpredsednik slovenske vlade dr. Leo Šešker sklical sestanek, na katerem so obravnavali poročilo o izvajanju sanacije onesnaženosti območja belokranjske reke Krupe s polikloriranimi bifenili (PCB). Povabljenih je bilo kar 88 ljudi, Metličani pa najbolj zamerijo, da je nova vlada nanje pozabila. O tem so govorili tudi na zadnji seji občinskega izvršnega sveta ter poudarili, da je tudi metliška občina zaradi zastrupitve Krupe s PCB utrpela precejšnje škodo. Ob s PCB zastrupljenih rekah Lahinji in Kolpi živi namreč veliko več ljudi v metliški občini kot pa ob Krupi v Črnomaljski, so poudarili. Poleg tega so tudi ob pomembnem vodni vir, saj so načrtovali, da bi speljali krak metliškega vodovoda prav iz izvira Krupe. Metliški izvršni svet je zameril republiškim organom, da so sedaj, ko se je začelo po dolgem času o Krupi znova govoriti, povabili na pogovor le Črnomaljce, ne pa tudi njih. Sklep o tem pa je tukajšnji izvršni svet tudi že poslal dr. Leu Šeškeru.

Pezdirca za zdaj vse delo v delavnici opravi sam. »To je zelo natančno delo, zato tudi težko dobim delavca. Če pa bo povpraševanje po mojih izdelkih še naprej tako veliko, bom moral kupiti vsaj še nekaj novih strojev,« pravi ter potrdi, da bi se morale tudi prodajalne v Metliki boljše založiti z materialom.

M. B.-J.

Novoline je že na liniji

Še novo podjetje za finančne posle

NOVO MESTO — Pred kratkim je bilo tukaj ustanovljeno dokaj nenavadno mešano podjetje, ki je že s samo pojavo v določenih krogih dvignilo kar precej prahu. Gre za Novoline, delovno organizacijo z omejeno odgovornostjo, ki so jo s sovlaganjem startnega kapitala priključili k življenju Novoles, Kolpa in deset od dvajsetih zaposlenih.

»Sorazmerno z vloženim deležem ima ustanovitelj tudi pravico do zastopanja v skupščini, ki upravlja podjetje. Tako ima v skupščini Novoles 49 odstotkov glasov, Kolpa 38, tri najst pa jih imajo fizične osebe, ki so sovlagale kapital. Razmerje se bo nekoliko spremenilo, ko bodo dobili svoj del glasov še zaposleni,« pravi direktor novega podjetja, diplomirani ekonomist Dušan Plut in takole na kratko definira dejavnost: »To je strokovna finančna organizacija, ki se ukvarja s finančnim inženiringom, računovodstvom, kontrolo, vrednostnimi papirji ter finančnimi in kapitalnimi povezavami na razvojnem in ekonomskem področju. Želimo, da bi z našimi partnerji uredili sovlaganje na čistih tržnih odnosih po načelu po-

Dušan Plut

djetništva, to je po načelu ponudbe, povpraševanja in kvalitete. Nudimo svetovanje in organizacijo pri finančnih službah, vodimo izdelavo sanacijskih programov, iščemo najugodnejše vire financiranja, opravljamo plačilni promet doma in v tujini, tudi uvozne in izvozne posle, ukvarjamo se s problematiko lastninskih odnosov in lastninjenja, kar je zelo aktualna zadeva. Imamo tudi tri zunanje sodelavce, radi pa bi zaposlili še nekaj strokovnih moči.«

T. J.

ZKS-SDP se pobira

V ponedeljek shod novomeških komunistov

NOVO MESTO — ZKS-Stranka demokracije prenove tudi v novomeški občini obnavlja in strnjuje svoje vrste, se skratka pobira po spomladanskih volitvah. V teku je ponovno evidentiranje članstva, zaenkrat so dobili vrtnjenih 450 evidenčnih listov, kar sploh ni slabo, in zanimanje zanje se še povečuje. Dobili so celo pet članov, ki prej nikoli niso bili člani ZK, kar se jim nekaj let pred volitvami praktično ni dogajalo.

Poteka tudi ponovno vzpostavljane osnovnih organizacij po terenu. Še pred bližnjim kongresom se jih bo sestalo vseh 30, da bodo tudi razpravljale in dale svoje pripombe na kongresne dokumente. Poleg tega so na predlog članov predvidene tudi razne povezave v interesne sekcije, zaradi problema s posameznimi člani po volitvah glede dela v organih ZK pa je občinski komite razširjen z akcijsko skupino, ki pomaga pri novem vzpostavljanju stranke v občini in pri izpeljavi priprav na kongres. Po njem bodo v novomeški občini še enkrat pregledali vse oblike organiziranosti glede na kongresne sklepe in oblikovali občinsko organizacijo. Glede

• Proces predkongresnih priprav in ponovnega vzpostavljanja stranke bodo novomeški člani in somišljeniki ZKS-SDP zaključili na shodu v ponedeljek, 22. oktobra, ob 17. uri v zavarovalnici Triglav. Shoda se bosta udeležila tudi na dolenjskem izvoljenca republiškega poslanka Sonja Lokar in predsednik republiške vlade v senici Emil Milan Pintar.

na vsebino dela in socialdemokratsko orientacijo stranke pričakujejo tudi še večji interes za sodelovanje in članstvo v njej. Po volitvah je bila tudi novomeška ZK prisiljena racionalizirati svoj aparat, od starih je ostal le še en profesionalni strokovni delavec.

Z. L.-D.

Bršljinska šola odpira prizidek

Slavje bo 20. oktobra

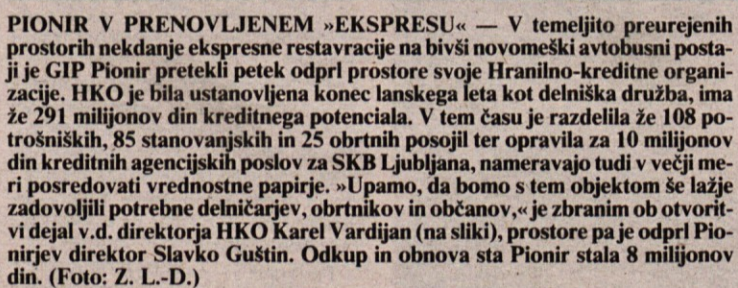
NOVO MESTO — Bršljinska osnovna šola je šele s prizidkom, ki ga je dobila letos, zares takšna, kakršno so imeli v mislih pred skoraj dvema desetletjema, ko je v njej prvič stekel pouk. Čeprav se je pouk v novih prostorih začel že prvi dan novega šolskega leta, bodo imeli slovesno otvoritev šele zdaj. Napovedana je za to soboto, 20. oktobra.

Šola je s prizidkom res veliko pridobila, bogatejša je za dvanajst novih prostornih učilnic, ima posebno učilnico za računalništvo in posebno za gospodinjstvo, nanovo pa ima tudi manjšo telovadnico in zobno ambulanto. S prerazporeditvijo prejšnjih prostorov je prišla do lepe knjižnice in povečane jedilnice. Z vselitvijo v prizidek je prenehala razseljenost, vsi učenci imajo pouk v Bršljini, medtem ko je imela šola še lani v najemu učilnice celo v Šmihelu; največja pridobitev pa je prav gotovo pouk v eni izmen, in to dopoldne.

Kot pravi ravnatelj Anton Dragan, je bršljinska šola šele z dograditvijo prizidka postala enakopravna z drugimi.

JUTRI OKROGLA MIZA V ŽUŽEMBERKU

ŽUŽEMBERK — Slovenska kmečka zveza in Slovenski krščanski demokrati bodo priredili jutri, 19. oktobra, ob 19. uri v kinodvorani okroglo mizo, na kateri bo sodelovala poslanka republiške skupščine Spomenka Hribar. Vabljeni!

PIONIR V PRENOVLJENEM »EKSPRESU« — V temeljito preurejenih prostorih nekdanje ekspresne restavracije na bivši novomeški avtobusni postaji je GIP Pionir pretekli petek odprl prostore svoje Hranilno-kreditne organizacije. HKO je bila ustanovljena konec lanskega leta kot delniška družba, ima že 291 milijonov din kreditnega potenciala. V tem času je razdelila že 108 potrošniških, 85 stanovanjskih in 25 obrtnih posojil ter opravila za 10 milijonov din kreditnih agencijskih poslov za SKB Ljubljana, nameravajo tudi v večji meri posredovati vrednostne papirje. »Upamo, da bomo s tem objektom še lažje zadovoljili potrebne delničarje, obrtnikov in občanov,« je zbranim ob otvoritvi dejal v.d. direktorja HKO Karel Vardijan (na sliki), prostore pa je odprl Pionirjev direktor Slavko Guštin. Odkup in obnova sta Pionir stala 8 milijonov din. (Foto: Z. L.-D.)

Čebelarstvo ni zgolj konjiček

Čebelar Jože Govednik, opozarja, da bi morali bolj poskrbeti za čebelarje

SLAMNA VAS — Jože Govednik iz Slamne vasi pri Metliki je pred 20 leti pričel s čebelarjenjem, a se mu takrat še sanjalo ni, da bo v tega svojega konjička čez leta moral vložiti toliko časa, znanja, truda, a ne nazadnje tudi potrpežljivosti, če bo hotel obdržati čebele.

Odkar je stopil v pokoj, zanj čebelarjenje ni le konjiček, ampak se ukvarja z njim že na pol poklicno. S 70 panji velja za enega največjih čebelarjev v metliški občini, in četudi je v zadnjih letih mnogim metliškim čebelarjem bolezen pobrala vse družine, se njemu še ni zgodilo, da bi se mu število družin, razen seveda pozimi, zmanjšalo.

»Priznam, da je varoza tudi v mojem čebelnjaku, a se z njo da čebelariti, saj obstajajo učinkovita zdravila. Seveda pa moramo vedeti, da je to zelo zahrbtna bolezen, zato jo moramo imeti vedno pod nadzorom. Letos se je pojavila še poapnela zalega, s katero pa bo zelo težko čebelariti. Iz Japonske je sicer prišlo zelo učinkovito zdravilo, toda zdraviti bi morali vsi. Prav v tem pa je problem. V metliški občini je veliko »popoldanskih« čebelarjev, ki niso

vklučeni v naše društvo, zato se tudi ne izobražujejo, niso seznanjeni z boleznimi in jih ne poznajo. Samo en slab čebelar z nekaj družinami, če ne skrbi pravilno zanje, pa lahko uniči na tisoče družin vestnih čebelarjev,« opozarja Govednik.

»V metliški občini so namreč čebel-

Jože Govednik

njaki postavljeni dokaj na gosto, saj tako rekoč ni naselja, ki ne bi imelo vsaj enega čebelnjaka, zato se tudi boleznih hitro prenašajo. Zaradi tega bi morali zdravljenju posvetiti še toliko večjo po-

• Ljudski rek sicer pravi, da muha ne da kruha, a Jože se ob njem le nasmehe, češ kolikor v čebele vlagas, toliko ti vračajo. In Govednik vraga veliko, zato pa prodaja poleg medu še propolis, čebelji strup, vosek. »Včasih sem bil kooperant Medexa, ki pa se je za nas čebelarje bolj malo zmenil. Nikoli ni prišel k meni pospeševal, celo med sem moral sam peljati v Ljubljano. Zato sedaj raje sodelujem s Hmeždom in metliško kmetijsko zadrujo,« pravi Govednik.

zornost. Prav zaradi malomarnosti nekaterih čebelarjev se tudi sam bojim, da bom ostal brez družin,« potarna Govednik.

M. BEZEK-JAKŠE

UDOBJE — Seje novomeške občinske skupščine so v dvorani zavarovalnice Triglav. Tamkajšnji stoli imajo vzor v kakšni zelo kruti srednjeveški mučilni napravi: na njih ni mogoče ne sedeti ne ležati, da kakega krajšega krepčilnega poslanskega spanca niti ne omenjamo. Pravi čudež je, da zasedanja trajajo tako dolgo; prostovoljno mučenje lahko pripišemo še sveži politični vni. Sicer pa se je novomeški parlament posodobil. Poslanci glasujejo z rdečimi in zelenimi kartončki, ne tič ne miš pa je oranžne barve. Kartončke je treba po seji vrniti. Najbrž zato, da poslanci ne bi z njimi mahali doma, kjer še vlada diktatura proletariata, metel in kuhalnica.

KOSTANJ — Dolenjci smo se spet pojavili v osrednjem dnevniku Televizije Slovenija. Med ustvarjalci politike in političnih dogodkov smo se predstavili s tihožitnim nabiranjem kostanja. Minuli teden smo slovensko javnost razburili z gobami, ta teden s kostanjem, v kratkem pa bomo udarili z martinovnjem, osrednjim letnim dolenjskim političnim dogodkom. Za razburljivo dolenjsko televizijsko novinarstvo je Bog poskrbel tudi vnaprej. Ze decembra bomo lahko pokazali parklja in jasilce (vsako zadevo posebej), februarja kakšno Semo, marca pa zna pognati že kakšen lišaj, podoben gobi. Krog bo zaključen. Kako vznemirljiva stvar je politika!

PODJETNIKI — Novomeški podjetniki, ki to niso, saj so firmo ustanovili le zato, ker bo morda kdaj prišla prav, so dobili odmero za plačilo davkov. To jih je silno pretreslo, saj, kot rečeno, firma ni ganila niti z mezinem na nogi. Zadeva pa je še bolj neverjetna. Omera je bila narejena zato, ker je neko črnogorsko podjetje na firmin račun kar tako nakazalo 15.000 din.

Ena gospa je rekla, da so domala vse na televiziji prikazane žrtve grozupeljskega Trenda tarnale v pojoci dolenjsčini. Gospod Grubelič pač ve, koga je najlaže nategniti.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 3. do 9. oktobra so v naši porodnišnici rodile: Tončka Gerkiš iz Gor. Suhorja — Katjo, Mira Malešič iz Zemlja — Boštjana, Marija Jurečević iz Črnomlja — Judito, Irena Reba iz Metlike — Danijela, Marija Špehar iz Gor. Radenc — Aleksandra, Jerneja Kaplan iz Črnomlja — Sabina, Vesna Grubač iz Rosanice — Petra, Amalija Muhlič iz Birčne vasi — Matjaža, Marija Kulovec iz Jurke vasi — Matica, Andreja Kramar z Velike Cikave — Urbana, Milka Mlinarič iz Kota pri Semiču — Tjašo, Mojca Hočevar iz Regreč vasi — Majo, Alenka Badovinac iz Metlike — Gregorja, Slavka Osterman iz Dol. Kamenc — Boruta, Milojka Vlaček iz Hrastra — Marka, Anamarija Gasper iz Velikega Podljudna — Martina, Darja Vidrih iz Gor. Zabukovja — Natašo, Kata Ogulin iz Vavpč vasi — Anito, Janja Rabzelj iz Dol. Toplice — Anjo, Ljubica Davidovič iz Krmelja — Marico in Jelico, Marija Gorenc z Rake — Petro, Anica Metelko iz Soteske — Teo, Darja Pečavar s Hrasta pri Jugorju — Tino, Marica Mlakar iz Rakovnika pri Birčni vasi — Tino, Slavka Somrak iz Trške Gore — Blaža, Dragica Agustin iz Malega Podloga — Andreja, Nevenka Zbogar iz Kašče — Urško, Marta Piškur iz Čužnje vasi — Katjo, Milena Simončič s Sel pri Šentjerneju — Primoža in Andreja, Marija Urbančič z Velikega Cirkna — deklico, Anica Cesar iz Kota pri Semiču — dečka, Jožica Pleško iz Otočca — dečka, Darja Juratovec iz Kostanjevice — deklico.

IZ NOVEGA MESTA: Jožica Novak iz Kettejevega drevoreda 49 — Ziga, Ivana Perko iz Vrhovčeve 12 — Eriko. Čestitamo!

Sprehod po Metliki

V ORGANIZACIJI OBČINSKE ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE je bil v Metliki že deveti slikarski ektempore mladih likovnikov Bele krajine. Letos so mladi ustvarjali na temo Stavbarska dediščina v Metliki in okolici, razstava njihovih izdelkov pa bo na ogled v Ganglovem razstavišču do 20. oktobra. Pokroviteljica je bila delovna organizacija Komet.

METLIŠKI OBLASTNIKI so hudo jezni, ker niso bili poklicani na sestanek o Krupi. Prepričani so, da je metliška občina veliko bolj prizadeta zaradi zastrupitve rečice kot Črnomaljska, vedo pa tudi, da so bili namenoma izpuščeni predvsem zaradi denarja. Kdo je zakuhal godljo, ne vedo, so se pa odločili za protest.

SUŠMARJEM V METLIŠKI OBČINI se slabo piše, ker so se proti njim odločno postavili obrtniki. Največ dela na črno je med trgovci in gradbeniki. Zadeve se bodo verjetno uredile najhitreje takrat, ko bo v podjetjih uveden evropski delovni čas. Nekateri so zoper to, da odgovarja za nezakonito obrtno dejavnost investitor, saj v Metliki ni malo del, ki vam jih lahko opravijo le sušmarji, kajti obrtnikov za nekatera dela enostavno ni.

JEZIK — Ob ponedeljkovem obisku Milana Kučana in dr. Dušana Pluta v B-jancih je eden od domačih predlagal, da bi se morali njihovi otroci učiti tudi cirilice. Dogodilo se je namreč, da je fant iz vasi odšel na službeno vojaškega roka v Srbijo, pa tam ni znal brati njihove pisave. Pa je drugi vačan takoj oporekal prvemu z besedami: »Uk cirilice ni potreben. Ko gremo v Nemčijo, tudi ne znamo njihovega, torej nemškega jezika, pa kaj!«

ZAPISNIK — Na zadnji seji občinske skupščine so delegati zavrnili zapisnik, češ da so nekaterim delegatom položene v usta izjave, ki jih niso izrekli, da so nekatere izjave nesmiselno zapisane, o pravopisu pa niti niso hoteli izgubljati besed. No ja, najbolje je, da pošljejo nekaj tajnic na specializacijo na republiko, saj so po dolgem tuhanju delegati na koncu sprejeli predlog, naj bodo občinski zapisniki za vzorec zapisniki s seji republiške skupščine.

GOVORNIKI — Na specializacijo v Ljubljano pa bo ta konec tedna odšlo tudi nekaj črnomaljskih govorcev, in sicer na seminar o demokraciji in komuniciranju v parlamentu. Glede na to, da so seje črnomaljske skupščine marsikdaj bolj podobne debatnemu klubu kot resnemu parlamentu in zato trajajo tudi po 6 in več ur, ne bi bilo slabo, če bi kakšno predavanje o demokratični govorni komunikaciji in naravnih zakonitostih političnega dialoga slišali prav vsi delegati. Potem bi, upajmo, znali tisto množico besed, marsikdaj izrečeno povsem po nepotrebnem, tudi bolj ustvarjalno uporabiti.

Drobne iz Kočevja

OGREVANJE DELUJE — 10. oktobra so začeli v Kočevju daljinsko ogrevati stanovanja. Z ogrevanjem je bilo vedno nekaj zapletov, zato se tudi pri najodgovornejših v občini uveljavlja misel, da je treba ustanoviti posebno podjetje za energetiko oz. ogrevanje, saj bodo potem zagotovo bolj čisti računi in bodo odpadla razna sumničarja. Nekaj sovlagateljev za gradnjo posebne kotlovnice se je že prijavilo.

KOMEMORACIJE — Že po tradiciji bo na dan mrtvih komemoracija ob 9. uri pri spomeniku na Rudniku, ob 10. uri pa na mestnem pokopališču.

POVEČUJEJO ZAPOSLENOST — Zasebno podjetje Plastomat (Jože Marinc) iz Dolge vasi ima trenutno 3 zaposlene (in dva delničarja), po novem letu pa se bo število zaposlenih povečalo na 12. Zdjaj opravljajo pleskarsko, steklarsko, fassadersko dejavnost in polagajo pode, po novem letu pa bodo v delavnici v Moravi izdelovali še težko konfekcije.

PROMETNA VZGOJA OTROK — Svet za preventivo in varnost v cestnem prometu v sodelovanju s šolami, ZSAM, AMD in miličniki že dober teden organizira poučne vožnje učencev z avtobusom po mestu in okolici. Na njih se učenci višjih razredov seznanjajo s prometom in nevarnostmi, ki prete mladim v prometu. Vožnje sta omogočili podjetji Integral in Snežnik Kočevska Reka, ki sta brezplačno dali na razpolago avtobuse.

Ribniški zobotrebc

DVE PODRAŽITVI — Ogrevanje (centralno) in odvoz smeti sta se podražila za 22 odstotkov. Tako stane zdaj ogrevanje za kv. meter prostora 10,40 din, odvoz smeti pa 9,40 din na osebo in še dodatnih 0,90 din od kvadratnega metra prostora.

NIC ZA ZAKLONIŠČA — Časi so sicer precej nenavadni, da ne rečemo napeti, kaže pa, da z vojno nobeden ne računa. V Ribnici so že sklenili, da ni treba plačevati prispevka za zaklonska graditeljem v novi stanovanjski soseski Hrastje. Kaže, da bo podoben ukrep veljal tudi za gradnje na drugih območjih.

FOTO V SODRAŽICI — Pred kratkim je v Sodražici odprl svoj fotoatelj »Foto Toni« iz Ribnice, ki v Sodražici dela ob torkih, četrtkih in sobotah popoldne.

NI ZANIMANJA ZA CIRKUS — Pred kratkim je v Ribnici gostoval cirkus »Kolumbija«. Ribničanje zanj niso pokazali prevelikega zanimanja, ker imajo že svojih vsakdanjih cirkusov preveč.

Trebanjske iveri

STENE I. — Na nekaterih stenah v stavbi trebanjske občine so nekatere lise, za katere bi obiskovalec dejal, da so ostale od kakih slik. Nekateri so menjaja, da te zidne podohe, ki so videti kot svetlečja polja s temnejšim robom, kar bi lahko bil Prah, izvirajo iz novejših zgodovinskih obdobj. Nastale so nekako takrat, ko so na pobudo trebanjskega Demosa v občinski stavbi in drugod v Trebnjem izvedli defenestracijo Titovih slik in drugega sorodnega blaga.

STENE II. — Stene propadajoče kapele Petra Pavla Glavarja na Lansprežu so videti še jako slabe, čeravno jih pridne rok marljivo branjajo pred zobom časov. Lahko da so bili gostje iz Komende žalostni zaradi označenega stanja zgradbe. Toda svoje čase so bili menda tudi Komendčani manj zagreti za Glavarja, kot pa so dandanašnji. Slišali smo, da je nekdo iz Komende, nekdanji predlagatelj, naj bi zažgali Glavarjevo knjižnico s približno 2.500 knjigami. Tudi če to ne drži, bo kar res, da je v Slovencu globoko zakoreninjeno inkvizicijsko dojemanje sveta.

ČEBELE IN PLEBISIT — Marjan Skok, predsednik Zveze čebelarških društev Slovenije, je na srečanju na Lansprežu govoril o čebelah in pri tem izrazil osebno zahvalo Lojzetu Peterle, ker le-ta ni šel na nedavno proslavo ob obletnici plebiscita. — Še dobro, da je predsednik vlade prišel na Lansprež, drugače bi bil sicer prijeten Skokov govor o življenju čebel skoraj popolnoma nepolitičen in bi se potem zdelo, da pri čebelah sploh ne gre za politiko.

IZ NAŠIH OBČIN

V vsako hišo

Napeljevanje telefonov

ČRNMELJ — Letos se izteka program razvoja telefonije v črnomaljski občini, ki so ga uresničevali tri leta. Zajel je gradnjo prostorov za telefonske centrale v večjih krajevnih središčih v občini, nabavo telefonskih central za večja krajevna središča, povečali pa so tudi število linij od Črnomlja do večjih krajevnih središč ter medkrajevnih linij in poskrbeli za dodatne zveze od Črnomlja do Novega mesta. Tako imajo nove prostore za centrali v Dragatušu in Vinici, novi centrali pa v Semiču in Vinici, medtem ko bodo prejšnji centrali iz teh dveh krajev dobili v Dragatušu in Adlešičih.

Čeprav se program razvoja telefonije v občini letos izteka, pa ni v celoti uresničen. Kupiti in montirati morajo opremo za 12 kanalnih sistemov za linijo Črnomelj—Semič, Črnomelj—Vinica in Črnomelj—Stari trg, nabaviti in položiti visokofrekvenčni kabel na relaciji Črnomelj—Metlika in Kvasica—Stari trg ter nabaviti diesel elektro agregat za PTT-centralo v Črnomlju. Za vse te naložbe bi morali zagotoviti še dobre 4 milijone dinarjev, od katerih prispeva tretjino podjetje PTT, ostalo pa občani in podjetja.

Sicer pa v Črnomlju ocenjujejo, da je bila akcija na področju telefonije kljub nekaterim nedokončanim delom uspešna, saj so bila sredstva omejena. Upajo, da bodo program lahko podaljšali še v prihodnje leto, ko naj bi bila dela zares zaključena. Takrat bi imeli vsi kraji v občini telefon, zadoščeno pa bi bilo vsaj osnovnemu povpraševanju po tej dobrini.

TURIZEM IN GOZD

KOČEVJE — Predsednik Turistične zveze Slovenije dr. Marjan Rožič in direktor GG Kočevje mag. Janez Črnač sta sklicala za jutri, 19. oktobra, pogovor o turizmu in gozdu. Udeleženci pogovora si bodo najprej ogledali film o trekingu od Kolpe do Krke, nato pa še znamenitosti Roga. Pogovor bo v Podstenah, 22 km od Kočevja, v osrčju Kočevskega Roga.

Načrti telefonije

Že usklajeni s PTT

RIBNICA — Ribnica je dobila novo telefonsko (vozliščno) centralo za 3.000 priključkov. Doslej so nanjo priključili že 530 naročnikov, pred priključitvijo pa je še nadaljnjih 463 naročnikov. Za priključitev ostalih je potrebno pre zgraditi še okoli 15 km omrežja, kar bo opravljeno še letos, če ne bo nagajalo vreme.

SODRAŽICA — Po prvotnem načrtu naj bi Sodražica dobila do leta 1993 novo krajevno avtomatsko (digitalno) telefonsko centralo (KATC) z 800 priključki. Pokazale pa so se možnosti, da bi dobila to centralo že leto prej, se pravi leta 1992. Prav območje Sodražice ima zdaj najslabše telefonske zveze.

LOŠKI POTOK — Novo KATC bo dobil tudi Loški potok. Imela bo tudi 800 priključkov. Montirana bo leta 1993.

DOLENJA VAS — Telefonska centrala v Dolenji vasi je sorazmerno nova, a je že premajhna, saj kar 150 krajanov ne more dobiti telefonskega priključka. Zato bodo ta KATC razširili za 500 novih priključkov, in sicer z opremo iz dosedanje ATC v Ribnici. To delo bo opravljeno v prihodnjem letu.

J. P.

BREZ DELA

TREBNJE — V tukajšnjem Akropolu, tj. nekdanji Novoselovi tovarni akrilnih proizvodov, so bili nedavno zaposleni nekaj izmen brez dela. Kratkotrajni zastoj v proizvodnji je bil posledica dosti velikih težav pri zagotavljanju tekoče likvidnosti, kot so pojasnili v podjetju. Težavam z denarjem se je pridružil pred kratkim še zastoj v Nemčiji pri nakladanju surovine, namenjene Akropolu, pri čemer gre za krivdo prevoznika. V Akropolu menijo, da omenjeno pomanjkanje dela nima za podjetje usodnih razsežnosti.

Nezanimive, čeprav so cenejše

Parcele v trebanjski obrtni coni še niso vse prodane — V Trebnjem so cene parcel nižje kot npr. v Domžalah — Ali je Trebnje preveč oddaljeno

TREBNJE — V Trebnjem vztrajajo pri nameri, da zgradijo in ponudijo tržišču ustrezno opremljeno zemljišče, kjer se bo dalo postaviti obrtne delavnice, vendar je obrtna cona glede na dejansko stanje za zdaj šele bolj ali manj idejni projekt.

Unitelna Trebnje je pridobila lokacijsko dokumentacijo za gradnjo objektov na parcelah v bodoči obrtni coni in nekako v teh dneh se začena komunalno opremljanje omenjenih zemljišč ob cesti Trebnje—Mirna. Tako stanje bi zdaj pomenilo dobro izhodišče za bodočo gradnjo v obrtni coni, če ne bi vsa zadeva spominjala na enačbo z najmanj eno neznanko.

Kar še ni povsem jasno pri obrtni coni, je tudi število obrtnikov, ki bodo imeli delavnice v omenjenem rezervu.

• Vsako razkošje je treba plačati. Razkošje je že to, da smo na svetu. (Pavesi)

Cvetličarna nekoliko drugače

Ob pokopališču jo odpira Jelena Malerič

ČRNMELJ — V Črnomlju je bila doslej le ena cvetličarna, te dni pa odpira drugo cvetličarno v mestu Jelena Malerič iz Vojne vasi. Vendar gre pri Maleričevi bolj za pokopališko cvetličarstvo, če bi temu lahko tako rekli. Pri njej bo namreč moč dobiti cvetje, sadike, vaze, pesek, zemljo za na grobove pa vence, sveče, nudila pa bo tudi številne usluge, med drugim tudi urejanje grobov in dostavo venčev k pokojnikom.

Ni naključje, da se je Jelena odločila za tovrstno cvetličarstvo. Vzroka sta vsaj dva. »V Črnomlju je bilo doslej tovrstne ponudbe premalo, zlasti na enem mestu. Poleg tega je moja cvetličarna blizu pokopališča, kar je zagotovo še dodatna prednost,« pravi Maleričeva, ki sicer še vedno dela kot

Jelena Malerič

administrativna referentka na črnomaljski postaji milice.

»Sama imam veliko veselje do cvetličarstva, zavedam pa se, da veselje samo še ni dovolj, ampak je zelo pomembno znanje in izkušnje. Zato mi bo v začetku pomagala delavka s končano cvetličarsko šolo, ki jo bom pozneje, ko bo delo steklo, najbrž tudi zaposlila za stalno. Razmišljam pa tudi že o tem, da bi pozneje čimveč cvetja vzgojili sami doma, saj imamo za vrtnarstvo dovolj prostora,« načrtuje Maleričeva.

M. B.-J.

Ribnica čaka na obvoznico

Predsednik IS Janez Henigman o prometu skozi Ribnico in protestu — Obvoznica nujna

RIBNICA — Poročali smo o protestu ribniških šolarjev, ker je ves promet speljan mimo njihove šole, kar povzroča velik hrup in ogroža šolarje. Predsednik občinskega izvršnega sveta Janez Henigman je problem komentiral takole:

»Težki promet mora iz Ribnice, se pravi, da bo Ribnica dobila obvoznico. Po občinskem in republiškem planu pa bodo do leta 1995 narejeni šele načrti za obvoznico in pridobljeno gradbeno dovoljenje, kdaj bo zgrajena, se pa še ne ve. Do takrat pa je potreben rešiti nekatere zadeve v zvezi s prometom, se pravi, da je bil protest šolarjev v načelu upravičen. Upoštevati pa je treba možnosti.

Zaradi revitalizacije ribniškega mesta, jedra bo še naprej občasno zaprta Šeškova ulica, se pravi, da ostane za promet edino sedanja obvoznica mimo šole. Za varnejši promet pa je potrebno narediti nekatere izboljšave. Odpraviti je treba semafor pri šoli, ker je zaradi njega največ zaviranja in hrupa, kar

Jeze zaradi zaklonsč je konec

V Črnomlju se zaradi inflacije ni nikoli zbralo dovolj denarja za gradnjo samostojnega javnega zaklonsč — Zdaj priporočajo večnamenska zaklonsč

ČRNMELJ — Plačevanje prispevkov za zaklonsč je pri ljudeh povzročilo nemalo jeze in negodovanja in tu tudi Črnomalci niso bili nikakršna izjema. Nerazumljivo se ji je zdelo predvsem, da je denar strogo namenski, nikoli pa se ga ne zbere dovolj za gradnjo samostojnega javnega zaklonsč. So pa kljub temu v Črnomlju porabili del denarja za gradnjo 55 javnih zaklonsčnih mest v bloku na Čardaku in 25 v večnamenski stavbi.

Črnomalci so plačevali prispevek za zaklonsč 7 let, od leta 1983, ko so v

O USODI GORENJA

ČRNMELJ — Pred kratkim je bil na pobudo občine Črnomelj v Velenju razgovor pri predsedniku koncena Gorenje, Rigelniku, ki se ga je poleg predsednika črnomaljskega izvršnega sveta udeležilo še vodstvo Rotomatike iz Idrije, vodstvo koncena Gorenje, direktor Gospodinskih aparatov in vodja črnomaljskega obrata. Predsednik črnomaljske vlade je zahteval, naj bi se čim prej dogovorili o investicijskem programu za proizvodnjo novih tipov kompresorjev in ga tudi začeli uresničevati. Beseda je tekla tudi o problemu reševanja tehničnih presežkov delovne sile z začasnimi programi, dokler ne steče nova proizvodnja, ter tudi, kaj bo s tistimi ljudmi, ki v novo proizvodnjo ne bodo vključeni. Dogovorili pa so se tudi, da se bodo predstavniki Rotomatike in Gorenja sestali s predstavniki Danfossa, ki naj bi bil sovlagatelj v novi program Gorenjevega obrata v Črnomlju.

PREMALO ALI PREVEČ?

KOČEVJE — Poročali smo že, da nekatera zasebna gostišča Kočevju in okolici urejajo nove prenočitvene zmogljivosti. Zaradi tega smo bili deležni ostre kritike hotela Pugled v Kočevju, ker v tem podjetju najodgovornejši menijo, da je prenočišč v Kočevju dovolj, saj sedanje njihove zmogljivosti niso zasedene niti polovično. Te dni pa so bili v Kočevju na razgovoru predstavniki turistične agencije Kompas iz Ljubljane, ki so med drugim ugotovili, da postaja Kočevska za turizem vedno bolj zanimiva, da jo bodo zato predstavili tudi v svojem prospektu za prihodnje leto, žal pa bodo lahko zaradi pomanjkanja prenočišč na Kočevskem organizirali sem le enodnevne izlete, oziroma bo v Kočevju postanek za turiste, ki jih bodo tudi mimo vozili z avtobusi na Jadran.

občini sprejeli odlok o gradnji in vzdrževanju zaklonsč, do polletja letošnjega leta. Aprila letos je namreč občinska skupščina z odlokom odpravila določbe odloka o obvezni gradnji zaklonsč in plačevanju prispevka. V vseh teh letih se je v črnomaljski občini za ta namene zbralo dobrih 63 tisoč dinarjev. Dobrih 11 tisoč dinarjev so namenili za

• In kaj naj bi z vsemi temi zaklonsč sedaj, ko gradnja in plačevanje za vzdrževanje nista več nikakršni obvezi? Na oddelku za ljudsko obrambo svetujejo, naj jih lastniki uporabljajo dvonamensko, na primer za skladišča in podobno. Seveda pa naj ne bi zaklonsč obnavljali tako, da bi poslabšali odpornost, higienske in tehnične razmere v njih. Prav tako naj bi jih še naprej redno vzdrževali, tako da bi jih bilo v neposredni vojni nevarnosti ali v vojni moč uporabiti v dvanajstih urah.

gradnjo prej omenjenih 80 javnih zaklonsčnih mest, in sicer leta 1984, 1988 in 1989, vsa ostala leta pa je »izkupček« mrtev ležal na računu, na voljo in nevoljo inflaciji. Več kot 52 tisočakov pa je še danes nerazporejenih. Namenili naj bi jih za opre no in vzdrževanje zaklonsč na Čardaku in v večnamenski stavbi.

Na črnomaljskem oddelku za ljudsko obrambo so prepričani, da je bil že skrajni čas, da so odpravili plačevanje prispevkov za zaklonsč, saj je v preteklih letih inflacija vedno znova razvrednotila denar, ki so ga zbrali. Vendar

IZRAZ SPOŠTOVANJA — »Če bi kdaj prišlo do novega slovenskega denarja, mislim, da bi morala biti na njem čebela,« je napol v šali dejal Lojze Peterle na srečanju na Lansprežu. Na fotografiji: Lojzetu Peterle tu čestitajo ob imenovanju za častnega člana čebelarke družine Trebelno—Mokronog. (Foto: M. Luzar)

Vlada naj bo kakor čebela

MIRNA — V soboto so pri kapeli Petra Pavla Glavarja na Lansprežu pri Mirni razvili prapor čebelarkega društva Trebnje. Slovesnosti se je med drugimi gosti udeležil tudi Lojze Peterle, predsednik slovenske vlade, ki so ga ob tej priložnosti imenovali za častnega člana čebelarke družine Trebelno—Mokronog.

Na čebelarški slovesnosti so priložnostni govorniki poudarili, da ima čebelarstvo na tem območju tradicijo in da zdaj dobiva novo veljavo s Faovim razvojnimi projekti. Leta 1986 so pri trebanjskem občinskem komiteju za družbeno planiranje in gospodarstvo ustanovili skupino za razvoj čebelarstva, čebelarstvo društvo je vpeljalo načrtno izobraževanje o tej dejavnosti, posebej pomembna pa je v tem pogledu popularizacija čebelarstva v osnovnih šolah, ki jo spremlja izdatna podpora ljubljanskega Medeksa.

Prvi pravi razmah je čebelarstvo v Trebnjem doživelo z umnim delom graščaka in duhovnika Petra Pavla Glavarja, Glavarjevo čebelarstvo zapuščeno pa je leta po njem negovalo več zagnanih ljudi, med njimi Maks Kurent, Aleksander Linaček in Lado Požes, so poudarili ob razviju prapora Ivan Sivec, pisatelj iz Most pri Komendi, in drugi priložnostni govorniki.

Na srečanju, kjer so pripravili pevci Trebanjskega okteta in mirnški osnovnošolci kulturni program, so podelili čebelarjem plakete Antona Janša in druga priznanja.

je bilo kljub temu v vsej občini zgrajenih deset zaklonsč s 1.412 zaklonsčnimi mesti osnovne zaščite, od tega je 80 javnih. Nadaljnjih 1.072 zaklonsčnih mest dopolnilne zaščite pa je v stanovanjskih blokih in v zasebnih hišah.

M. B.-J.

IMENA IN NE ŠTEVILKE

KOČEVJE — Na zadnji seji občinske skupščine Kočevje so odborniki zavrnili predlog, naj bi ulice označili v glavnem s številkami in zahtevali, naj bi ulice poimenovali po kulturnikih, ki so tu delovali, po drugih zaslužnih možeh za razvoj mesta ali pa po raznih kočevskih značilnostih. Izvolili so komisijo za poimenovanje ulic in mostov, v kateri so predstavniki vseh strank: Tone Krkovič (liberalci), Peter Šobar (prenovitelji), Ksenija Vidošević (socialisti), Stane Mlakar (SKZ), Ive Stanič (SDZ) in Meta Prelesnik (SKD).

REKORD NA ZAPRISEGI

RIBNICA — Prav na dan topničarjev, 6. oktobra, je bila v ribniški vojašnici tudi zaprisega novih vojakov. Posebnost letošnje zaprisege pa je bila, da se je udeležilo kar okoli 400 sorodnikov novih vojakov, kar je absoluten rekord udeležbe staršev na takih svečanostih v Ribnici. Na svečanosti so med drugim govorili predsednik izvršnega sveta občine Ribnica Janez Henigman, predsednik ZZZB NOV občine Kočevje Nace Karničnik in predstavnik prve slovenske topniške brigade Spela Kos (v spomin na ustanovitev te brigade med vojno praznujejo topničarji vsako leto 6. oktobra svoj praznik).

10.10.1990

IZRAZ SPOŠTOVANJA — »Če bi kdaj prišlo do novega slovenskega denarja, mislim, da bi morala biti na njem čebela,« je napol v šali dejal Lojze Peterle na srečanju na Lansprežu. Na fotografiji: Lojzetu Peterle tu čestitajo ob imenovanju za častnega člana čebelarke družine Trebelno—Mokronog. (Foto: M. Luzar)

Vlada naj bo kakor čebela

Srečanja na Lansprežu so se udeležili med drugimi Aleš Mižigoj, generalni direktor Medeksa, Marjan Skok, predsednik Zveze čebelarških društev Slovenije, Mara Rupena-Osolnik, predstavnik de-

• Lojze Peterle je ponovil stari rek o pridnosti čebel: »Tu se špaglajte, lenuhi, pri tej marni mali muhi.« Dejal je, da je lahko izrek o marni, tj. pridni čebeli, tem redoljubnem in socialnem bitju, tudi moto slovenski vladi. Peterle je obljubil podporo razvoju čebelarstva in nadaljevanje razvojnega projekta FAO. Napovedal je, da bo Slovenija obnovila nekdanji sklad Petra Pavla Glavarja, kar sodi v odpravo krivic iz preteklosti. Dokumentacijo o skladu bo v ta namen zbral Jožef Ciraj iz Komende, dober poznavalec življenja in dela Petra Pavla Glavarja. • Iz obveščenih virov smo izvedeli, da utegejo steči aktivnosti za navezavo diplomatskih odnosov Slovenije z malteškim viteškim redom. To bi lahko bilo pomembno tudi za nadaljnjo usodo Lanspreža in Glavarjeve zapuščine sploh, saj je bil domnevni Glavarjev oče malteški vitez, v lanspreško posestvo pa je bil vložen kapital malteških vitezov.

lovne skupine Faovega razvojnega projekta, predstavniki nekaterih čebelarških društev ter gostje iz Komende in predstavniki trebanjskega občinskega vodstva.

M. LUZAR

Kdo ima pravico prekiniti dotok pitne vode?

Določiti, kaj prepuščati trgu in česa nikakor ne

BREŽICE — V občini so po petih letih ugotovili, da je potrebno spremeniti občinski odlok o pogojih dobave in načinu odjema pitne vode, saj je v nasprotju z veljavnimi predpisi. Kdo ve, koliko je še takih odlokov, a ustavimo se zaenkrat pri tem.

Navedeni odlok dovoljuje upravljavcu, da lahko prekine dobavo pitne vode uporabniku, če ta pravočasno ne plača računa za vodarino. Takole poteka vsa zadeva. Če uporabnik ne plača računa v 15 dneh, ga upravljavec opomni in v opominu navede posledice neplačane računa. Če uporabnik tudi po opominu ne plača, mu lahko upravljavec brez odpovedi in posebnega opozorila prekine dobavo.

Če se za hip postavimo v kožo upravljavca, v tem primeru Komunalnega in obrtnega podjetja, so tako določila povsem primerna. Jasno je namreč, da veljavna predpisana pot, ko je potrebno stranko zaradi neplačane računa za vodarino postaviti pred sodišče in tako izterjati dolg, ne vodi prav daleč. Zato se nihče ni čudil zahtevi brežiških komunalcev, ki vztrajajo pri pravici do prekinitve dobave vode. V nasprotnem primeru pa zavezujejo občino, da jim ona pokrije izpad dohodka.

Pa smo tam! Po eni strani pritiskamo na komunalno, naj se tržno obnaša, po drugi strani jo omejujemo. Končno se bo treba odločiti, kaj so tiste dejavnosti, ki jih lahko prepuščamo trgu in njegovi nemilosti, in kaj ne. Dobava pitne vode gotovo ne bi smela biti med njimi, saj gre za dobro splošnega pomena, od katere je odvisno zdravje ljudi. Upravljavci zato nikakor ne bi smeli imeti možnosti, da po mili volji prekinejo dobavo, pa čeprav gre za neplačnike. Tudi objavljanje groženj po glasnikih desekah stanovanjskih blokov, da bodo vsi stanovalci ostali brez pitne vode, če eden izmed njih ne bo plačal vodarine, si lahko razlagamo le kot dejanje v sili. Nikakor pa ne kot pravilo v humani družbi.

B. DUŠIČ

ČAKAJOČ NA DELAVSKO UNIVERZO

Krška delavska univerza je pred tremi leti organizirala tečaj angleščine za malčke. Krški malčki so imeli srečo, da so tečaj obiskovali cela tri leta. Zdaj pa se krška delavska univerza nekako obnavlja z organizacijo tečaja, češ da je ostalo le še 7 malčkov, ki želijo obiskovati tečaj angleščine. Starši se zdaj sprašujejo, kaj sploh je s krško delavsko univerzo. O njej ni ne duha ne sluha, nobene reklame ali obvestila, kar je običajno pri firmah, ki obvladajo poslovni bonton. Toda staršem ne bi kazalo obupovati zaradi delavske univerze. V drugih mestih po Sloveniji rastejo jezikovne šole kot gobe po dežju. Slovenci se pač vedno bolj zavedamo, da smo majhni in da bomo v stikih s svetom potrebovali znanje jezikov. Zato je kar nekako čudno, da se v krški občini še ni našel podjetnik, ki bi organiziral jezikovno šolo.

J. S.

Sevniška koalicija se predstavi

Sevniška koalicija ne zapravlja denarja davkoplačevalcev — Koordinator

SEVNICA — Sevniško koalicijo sestavljajo občinska konferenca ZSMS — Liberalna stranka in stranke Demosa: Slovenska demokratična zveza, Slovenska kmečka zveza, Zeleni Slovenije in Slovenski krščanski demokrati.

Koalicijo vodi predsedstvo, ki ga sestavljajo predstavniki vseh strank. Občinski odbor SKD zastopa Jože Rutar, občinski odbor Zelenih Sevnice Alfred Železnik, sevniško podružnico SKZ Alojz Tomažin, občinski odbor SDZ Franc Pernovšek in OK ZSMS — LS Borut Simončič. Koalicija združuje v klubu odbornikov koalicije odbornike občinske skupščine, ki so člani posameznih strank v sestavi koalicije, in tiste, ki simpatizirajo z delovanjem koalicije. Koalicija ima prostore v Naselju heroja Maroka 17 (nad Ljubljansko banko), tam imajo svoj delovni prostor vse stranke. Preko študentskega servisa Krško je sevniška koalicija zaposlila koordinatorko, ki skrbi za večino zadev koalicije, kluba in predsedstva in je hkrati tudi vodja poslanske pisarne. To je absoluten FSPN v Ljubljani Julij Jeraj.

Za Jeraja pravijo, da je »fantič za vse«, zna tipkati, obvlada računalnik (kadar pač ima priložnost delati z njim, saj ni last koalicije), pripravlja gradiva, seje, strokovno obdeluje pobude in

predloge za skupščino in je hkrati tudi čistilec prostorov. Jeraj je v pisarni vsak dan, uradne ure pa so ob sredah, od 9. do 17. ure.

Skratka, pri koaliciji zatrjujejo, da ne zapravljajo denarja davkoplačevalcev

Julij Jeraj: »Sodelujemo z vsemi, ki so voljni skupaj z nami potegniti občino iz zaostalosti.«

Trg žal ne priznava invalidov

Invalidske delavnice

SKOPICE PRI BREŽICAH — Invalidske delavnice Skopice so z novim letom postale podjetje s polno odgovornostjo. Registrirali

Josip Zoričič

so zelo široko dejavnost, saj morajo iskati tako delo, ki bo ustrezalo zaposlenim invalidom. Trenutno dokončujejo polizdelke Tolmina — stikala za zamrzovalne skrinje in hladilnike.

V podjetju, ki ima manj kot 30 zaposlenih, sicer niso imeli likvidnostnih težav, zato pa jim ni manjkalo drugačnih. V aprilu 1989 so se namreč lotili gradnje nove proizvodne dvorane, kar v času inflacije ni bilo ravno lahko. Trenutno imajo dokončanih 70 odst. vseh del. V teh dneh urejajo hidrantno omrežje in vodovod, pred njimi pa je še precej dela v notranjosti objekta.

»Trudimo se, da bi zastavljeno čimprej uresničili, seveda pa je še marsikaj odvisno od finančnih možnosti in razumevanja družbe. Sama opremljenost hale še ni dorečena, kajti ob ustrezni garanciji za družbeno pomoč bi vgradili manj opreme in zaposlili več ljudi (okrog 150), če pa te ne bi bilo, se bomo prisiljeni opremiti tako, da bo delo dobilo pol manj delavcev,« je povedal direktor Elektra Josip Zoričič.

B. D.

Letos pol manjša setev pšenice

Glavni vzrok so odkupne cene, ki so letos vsebovale že tudi regres. V občini bodo prvič poskusno zasejali nekaj sort kakovostne pšenice durum

BREŽICE — Tudi pri letošnji setvi pšenice, ki se je na brežiških poljih začela okrog 10. oktobra, ni šlo brez težav. Vlečejo se že od lanskoletne setve, zato bo letos v občini posejano precej manj pšeničnega zrnja. Medtem ko so kmetje lani samo po pogodbah z Agrario z njim posejali okrog 700 ha površin, jih bodo letos največ 350 ha.

Glavni vzrok za toliko manjšo setev je, kot pravi Janez Zevnik iz Agrarie, v

odkupnih cenah pšenice. Regres za proizvajalce, ki je bil namenjen predvsem za nakup gnojil, je bil običajno ločen od odkupne cene. Letos so najprej določili odkupne cene in šele pozneje povedali, da je regres že njihov sestavni del. To je med proizvajalci izzvalo velik gnev in povzročilo za pol manjšo setev glede na lansko leto.

POSLANE PRVE OCENE O ŠKODI ZARADI SUŠE

BREŽICE — Poletna suša je v občini povzročila precej škode, zato so zaradi morebitnega odpisa davka in prispevkov opravili oceno stanja. Prvo oceno so izdelali na podlagi informacij pospeševalnih služb v občini. Oškodovano je bilo vinogradništvo, sadjarstvo, še najbolj pa poljedelstvo na ravnih in peščenih tleh. Kar tretjina ocenjene škode se bo pri pridelku poznala šele naslednje leto. Po izračunih občinskih plansko-analitskih služb so glede na delež škode v družbenem proizvodu občine dani pogoji za pridobitev solidarnostnih sredstev, zato so se z oceno škode in vlogo obrnili na republiko.

»Čeprav je razmerje pri menjavi pšenice za semensko zrnje še vedno 1,5 kg za kilogram, pa ni več takih spodbud v obliki pomoči za gnojila. Prav tako se ukinjata republiški in občinski sklad za pospeševanje kmetijstva. Ob tem se ni novih načinov pomoči našemu kmetijstvu, čeprav je znano, da države Evropske gospodarske skupnosti večino kmetijskih pridelkov subvencionirajo s 40- do 50-odstotnim deležem. Uvoženih pridelkov iz takih držav res ni težko prodajati po nižjih cenah od domačih. Seveda pa je to najbolj gotova pot za uničenje domačih proizvodov. Če bo šlo tako naprej, bomo v naši občini spet prišli na stanje iz leta 1982, ko smo od-

kupili samo 15 ton pšenice,« je dejal Zevnik.

V Agrarii so pričakovali, da bodo kmetje letos sejali manj pšenice, zato so nabavili tudi manj semenskega zrnja. Kljub temu se še vedno bojujejo, da jim ne bi ostajalo. Na razpolago imajo 4 do 5 sort semenske pšenice iz sorte liste, ki jo sestavi republiški odbor. Vsako leto se na njej pojavljajo nove sorte, tako da se v nekaj letih lista povsem spremeni. Letos bodo prvič poskusno sejali tudi pšenico sorte durum, ki ima posebno kakovost in jo veliko sejajo predvsem v Italiji, kjer jo uporabljajo za izdelavo te-

• **Setev pšenice v brežiški občini bo letos torej borna. Zaključila se bo proti koncu meseca, kajti nekateri kmetje imajo na poljih še koruzo. Kljub vsemu čisto brez tržnih presežkov v občini vendarle ne bodo ostali, saj se je v zadnjih letih pojavilo kar nekaj proizvajalcev, ki so usmerjeni samo v poljedelstvo. Ti bodo pšenico še sejali, drugače pa je z živinorejci, ki ob neugodnih odkupnih cenah pšenice brez pomislekov zasejejo ječmen ali koruzo.**

stenin. Nekaj sort te pšenice že sejajo na Primorskem in v Makedoniji. Prav tako jo gojijo tudi v sosednji Avstriji, zato verjetno ni razloga, da ne bi katera izmed sort uspevala tudi v Posavju. Mlinarji so vsekar pokazali interes za odkup takega zrnja.

B. DUŠIČ

KAJ JE S PODHODOM PRI DOBOVI?

DOBOVA — Dobovčane zelo zanima, če se sploh še kaj dela na tem, da bi se čimprej uredil podhod pod železniško progo v smeri od Sel proti Mostecu. Dogovori o podhodu so intenzivno tekli, tako da se je železnica že obvezala, da bo izdelala podhod, občina pa naj bi poskrbela za cesto. Trenutno zadeva stoji na mrtvi točki, zato je delegat te krajevne skupnosti sprožil vprašanje v občinski skupščini.

Sevničanka odpira svoje duri

Jutri nova blagovnica

SEVNICA — Z enoletno zamudo bodo Sevnici končno le imeli nekaj od mastodontskega HTC (hotelsko-trgovskega centra). V petek, 19. oktobra, dopoldne bodo namreč odprli Mercatorjevo blagovnico, ki so jo poimenovali Sevnica.

Takoj je treba povedati, da sevniški Mercator ni kriv za takšno zamudo pri gradnji HTC, saj je po besedah direktorja profite enote trgovina sevniškega Mercatorja, Jožeta Imperla, glavni nosilec naložbe ABC Pomurka — Gostinski podjetje Sevnica dobil za trgovski del stavbe vse vnaprej in pravočasno plačano. Ker pa Savske elektrarne niso izpolnile obljub glede svojega prispevka za hotel, saj se je zataknilo pri dotoku denarja in sami gradnji verige spodnjesevniških elektrarn že pri njenem prvencu na Vrhovem, so bili tepeni vsi soinvestorji HTC, torej tudi Jutranjka, Lisca, Ljubljanska banka, čeprav so izpolnili svoje obveznosti. No, sicer pa je to že druga zgodba.

»Naj povem, da skladno z dolgoročnim konceptom razvoja trgovine v Sevnici skušamo v tem najozjem središču Sevnice zagotoviti tako rekoč na enem mestu, v krogu približno 100 metrov, vse kapitalno blago, v stari Sevnici in v Šmarju pa bo na voljo oskrba, predvsem z živili. Gre naposled tudi za večjo specializacijo. Zato bo na primer v novi blagovnici zelo bogat izbor tekstila, izdelkov konfekcijske industrije, kozmetike, v poslovalnici 6 pa bomo poleg prodajali obutev. Prepričan sem, da bomo konkurenčni tudi s privlačnimi cenami, kajti prevetrili in znižali smo vse marže, ki pa še vedno zadoščajo malo več kot zgolj za preživetje. Pri nas je zdaj zaposlenih 160 delavcev; še pred kratkim nas je bilo 190, mislim pa, da se bo število zaposlenih še zmanjševalo. V »Sevničanki« bo zaposlenih 15 delavcev, kar za blagovnico s 1100 m² vseh in okrog 800 m² prodajnih površin v dveh etažah ni veliko. Sicer pa menim, da je prihodnost trgovine in gostinstva v privatizaciji,« je povedal direktor Imperl.

P. P.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 5. do 12. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Suzana Veršek iz Slogovskega — Dejana, Marica Resnik iz Gor. Orl — Davida, Sonja Bosina — Lah iz Krškega — Pio, Suzana Kostanjevec iz Senovega — Luka, Jožica Kozmus iz Podvrha — Ines, Anica Šekoranja iz Drameljaka — Doroteja, Nevenka Jurkas iz Sel — Matevž, Janja Kočnar iz Kalce — Estero in Metka Knez iz Zdol — Nino. Čestitamo!

Krške novice

PARLAMENT — Pa smo jo preživeli, sejo krškega občinskega parlamenta, ki je trajala 7 ur. V prvem polčasu. Na njej se je marsikaj dogajalo, ampak prvič se je primerilo, da je bilo treba članu občinske vlade in predstojniku sekretariata Jeniču vprašanje ponavljati. Posebno nenačelnost je pokazal to pot Marjan Arh, znan po svojih zaslovljenih nastopih. Že prekinitveno se je uspel pognati naprej, ko je šlo za Videm. Tam pa si poslanec Arh služil svoj vsakdanji kruh, in ko gre zanj, stopi v ozadje tudi ekologija. Poslanec Žibret, prišel iz Knina, kjer je obiskal svojega sina, pa ima tako in tako vedno zadnjo besedo. Skratka, seja je bila živahna, da je kaj. In če se bodo gospode odborniki tudi vnaprej pogovarjali dve uri o dnevnem redu, potem ne bo zadostovalo samo dežurstvo občinske menze, ampak bo treba poskrbeti še za dežurno zdravstveno ekipo. Sicer pa danes sledi nadaljevanje seje.

GOVORICE — Sodeč po govoricah, bo treba v Krškem kmalu ustanoviti časopis, ki bo sproti beležil vse, kar si ljudska domišljija predstavlja o KATV, gradnji mestnega središča itd. Škandalozni kronarji so namreč ugotovili, da so nekateri za služili masne denarje z gradnjo kableskega omrežja za TV. Zdaj pa je prišel nasprotni glas, da so masne denarje potegnili izvajalci sistema iz Trafelovega rojstnega mesta, medtem ko predsednik gradbenega odbora Glogovšek za svoj delo ni dobil niti dinarja. Kaj se hoče, do brota je sirotla!

KOŽUHANE, MARJE — Mošt je sladak, ko stanj tekanje, marsikatero v teh dneh razderejo tudi na kožuhanju koruze. Je potem sploh še čudno, da marsikateri Krčan zaradi obilice naravnih dogodkov kar porabi na politiko, na Srbijo in Jugoslavijo na Balkan. Pa vse to čisto nič ne škodi nikomur. Resda tu in tam koga »okožuhanjo« policaji, ampak kazen se tako in tako plača suvereni slovenski državi.

Sevniški paberki

SEVNICA — Jutri dopoldne bodo odprli pod streho HTC (hotelsko-trgovskega centra) v Sevnici novo blagovnico sevniškega Mercatorja — »Sevničanka«. Do takega imena so trgovci prišli z javnim natečajem, zanimivo pa je, da je botra lepega, domačega imena blagovnice predsednica potrošniškega sveta Simona Jakš. Krajevno obarvana imena imajo tudi poslovalnica v Kruljevinu (»Pod gradom«) in samopostrežba na Glavnem trgu (»Na trgu«). Kupci upajo, da trgovci ne bodo skrbili le za lepa imena in fasado poslovalnic, ampak predvsem za vsebino. Sicer pa ob vse hujši zasebni ponudbi oz. konkurenci, ki se je v Mercatorju ne bojujejo, kot nam je zatrdil direktor Jože Imperl, trgovcem tudi ne preostane nič drugega. Podobno velja tudi za gostinstvo, ako bomo sploh doživeli, da bodo odprli nov hotel v okviru HTC.

PO KNINSKO? — Na nedeljskem protestnem shodu vaščanov Gornjega Leskova in okoliških zaselkov na Blatnem zoper odlaganje NSRAO (nizko in srednje radioaktivnih odpadkov), so v na tretje močno naelektrinem ozračju izrekli grožnje, da imajo tudi oni skale kot okolici Knina, da bi preprečili dostop kot mionom do predvidene lokacije odlaganja.

Preklican svetovni dogodek

Ljubljana po nalogu kulturnega ministrstva umaknila kandidaturo za Svetovne glasbene dneve

Lahko si samo mislimo, kako se je ondan v Oslu počutil slovenski skladatelj Lojze Lebič, ko je moral po nalogu Capudrovega kulturnega ministrstva na tam potekajočih Svetovnih glasbenih dnevih sporočiti, da Ljubljana preklicuje svojo, sicer že leta 1987 pridobljeno kandidaturo za izvedbo te prireditve leta 1993, in kako mu je bilo pri srcu zlasti še potem, ko je tako rekoč na svoje oči videl, s kakšno vnetostjo so na priložnosti, ki se ji je prestolnica Republika Slovenije odrekla tako lahkomišelnost, planili predstavniki drugih držav: Nemci, Belgijci pa celo Tajvanci in Urugvajci. So že vedeli, zakaj, medtem ko za našo kulturno in ostalo oblast ne bi mogli trditi, pa naj še tako zaupamo njeni evropski naravnosti, da se zaveda, kaj pravzaprav je v zavaranosti v svoj prav izpustila iz rok, še posebej, ker je s tem vse Slovence prikrajšala za edino resno priložnost v 20. stoletju, da bi doma predstavili svetu svoje kulturne in najbrž še kakšne druge dosežke.

Kajti — sodeč po izkušnjah tistih, ki so to svetovno prireditev že imeli pod svojo streho — v Ljubljani bi se leta 1993, ko bi skladatelju Lebiču ne bili naložili tistega kapitulantskega poročanja o preklicu kandidature, zbralo vsaj kakih 150 skladateljev in prav toliko glasbenih publicistov, da števila predstavnikov mnogih tujih radijskih in televizijskih hiš, glasbenih založb, založnikov gramofonskih plošč in drugih, ki bi jih v deželo na sončni strani Alp privabili Svetovni glasbeni dnevi, niti ne omenjamo. Ves ta »spektakel« bi stal le okoli 850.000 nemških mark ali celo 150.000 mark manj, kot je glavni dobiček na televizijskem 3 x 3. Poleg tega bi Slovenija pokrila le polovico teh stroškov, medtem ko bi denar za kritje polovice stroškov zbrala ostala Jugoslavija. Morebiti je slovensko kulturno ministrstvo, ki je seveda ravnalo v soglasju z republiško vlado, v odpoved kandidature vkalkuliralo že zdaj nakazujoče se dejstvo, da Jugoslavije v sedanjih obliki in sestavi čez tri leta ne bo več, da Ljubljana potemtakem na ostalo Jugoslavijo pri kritju polovice stroškov ne bi mogla računati, vendar je tudi to trhel argument. Navsezadnje bi stroške za plačilo Svetovnih glasbenih dnevov zmogla Slovenija sama, če bi šlo res samo za denar.

Zato se vse bolj zdi, da so na ravnanje Capudrovega ministrstva vplivali drugačni »argumenti«, denimo, takšni, ki na Slovenskem slišijo na ime kratkovidnost ali nepremišljenost ali celo irma. Če bi kdo vprašal za mnenje še slovenske skladatelje, ki bi bili pravzaprav edini pristojni strokovno odločiti o tem, kaj bo ali česa ne bo, se s kandidaturo Ljubljane po šestih letih, kar je bila pridobljena, ne bi moglo zgoditi kaj tako zelo klavrnega in pokončni slovenski drži tujega, kot se je bilo.

I. ZORAN

Pod baročnimi oboki Opatove kapele so ubrani glasovi Ribniškega okteta še posebej polno zazveneli.

Kulturni plodovi Bernardovega jubileja

V samostanu Stična so z odprtjem razstave, predstavitvijo monografije in glasbene kasete počastili 900-letnico rojstva svojega ustanovitelja

STIČNA — V čudovitih prostorih baročne Opatove kapele v stškem samostanu se je v četrtek, 12. oktobra, zbralo precej gostov iz vse Slovenije na zadnji od letošnjih slovesnosti, posvečenih 900-letnici rojstva sv. Bernarda, verskega reformatorja, misleca in ustanovitelja cistercijskega meniškega reda, ki je s stiško cisterco globoko posegel v zgodovino in kulturo slovenskega naroda. Na slovesnosti so predstavili Zadnikarjevo monografijo o Stični in kaseto Ribniškega okteta ter odprli priložnostno razstavo sakralnih predmetov, zbranih in darovanih za ustanavljaljoči se verski muzej.

Zbrane je najprej pozdravil predstojnik samostana opat Anton Nadrah, nato je urednik Družine Drago Klemenčič v imenu založbe in tiskarne povedal nekaj besed o Zadnikarjevi monografiji, ki jo je natančneje in obsežno predstavil avtor sam. Gre za delo, v katerem dr. Marijan Zadnikar na poljuden, a strokovno neoporečen način podaja vedenje o zgodovini in umetnostnem pomenu stiškega samostana, o njegovih znamenitostih ter dragocenstih, govori pa tudi o cistercijskih sploh.

Ribniški oktet je priložnostno koncertni program zapolnil s skladbami

kjer bi lahko priredili kaj večjega in pomembnejšega tako, kakor si želi, se poslužujejo šolske telovadnice. V takih primerih šola res veliko pomaga, vendar pa gre le za najemni prostor, kjer so najrazličnejše težave neizbežne. Tako je telovadnica le zasilna rešitev, in še to samo za nekatere prireditve. Kulturno-umetniško društvo je kajpak hvaležno šoli, da mu pomaga ostvariti vsaj nekaj pomembnejših reči iz programa. Obenem pa je vseskozi nejevoljno, ker mu niti po desetih letih ni uspelo nikogar prepričati o prepotrebnosti gradnji nove kulturne dvorane oziroma obnovi stare, ki se pred očmi vseh podira. Družbena malomarnost, tako rekoč popolna gluhotata za razreševanje takšnih zadev, je tu več kot očitna, to pa je le dokaz več, da je kultura tudi v Loškem potoku odrinjena na skrajni rob zanimanja in skrbi. Da ni že vse skupaj propadlo in popolnoma zamrlo, gre zasluga peščici zanese-njakov, ki še verjamejo, da človek ne more živeti samo od kruha.

A. K.

Kaplje pelina

Ob treh kulturnih jubilejih v Loškem potoku

LOŠKI POTOK — Revija pevskih zborov Loški potok poje 90, ki jo načrtujejo za 24. novembra, bo v znamenju visokih kulturnih jubilejev v tem delu ribniške občine, in sicer 90-letnice organizirane ljubiteljske kulture ter 45-letnice Kulturno-umetniškega društva Ivana Vrtičnika in 45-letnice moškega peskega zbora Potočan. Na reviji naj bi sodelovalo najmanj enajst zborov, kar nedvomno potrjuje, da je zborovsko petje pri nas kljub najrazličnejšim težavam, ki tarejo tako imenovani amaterizem, trdizo in priljubljenost oblika kulturnega delovanja krajanov. Letos bodo to pevsko srečanje vsekakor izpeljali, za naprej pa je revija, ki naj bi sicer ostala tradicionalna, zelo vprašljiva, najbolj zaradi pomanjkanja ustreznega prostora za take prireditve. Ker ves Loški potok ne premore kulturne dvorane oziroma prostora,

Edino središče brez gledališča!

Kulturniki povedali ministru dr. Capudru, kaj jih tišči

NOVO MESTO — Srečanje s kulturnim ministrom dr. Andrejem Capudrom na ponedeljkovi okrogli mizi v Novem mestu so predstavniki poklicnih kulturnih ustanov izrazili predvsem za to, da so visokega gosta podrobno seznanili s problemi, ki najbolj zaviralno delujejo na dejavnost in jih je iz občinske pristojnosti pa tudi možnosti težko ali nemogoče razrešiti.

V prvi vrsti gre za neurejene statusni položaj študijske knjižnice Mirana Jarca in Dolenjskega muzeja, ustanov regijskega pomena, ki pa jima zdajšnja zakonodaja priznava bolj ali manj le občinski položaj. Ker to ni urejeno, se zatika na tem ali onem področju, celo na tako občutljivem, kot je financiranje. Republika prošnje za dotacije v primeru, ko zakon prizna le lokalni, občinski pomen ustanove, kaj rada zavrne ali pa je procedura bistveno daljša. Dr. Capuder je menil, da bo najbrž res potrebno knjižnice nanovo kategorizirati in regionalni, kakršna je novomeška, priznati, da so resnično tudi študijske, ne samo splošnoizobraževalne in matične. Dejanski, regionalni status Dolenjskega muzeja pa bo dokončno opredeljen z muzejsko mrežo, ki jo že oblikujejo. Prenekatero pravno nejasnost v zvezi s tem bo odpravil zakon o zavodih, ki bo tudi omogočil, da se takšne ustanove

Dolenjska v risbi

V Dol. Toplicah se je v soboto končala Likovna delavnica Krke 90

DOLENJSKE TOPLICE — Tu se je v soboto, 13. oktobra, končala Likovna delavnica Krke, kakor od lani imenujejo slikarsko kolonijo, ki jo financira novomeška tovarna zdravil. Prireditelji so povabili s sodelovanju osem likovnih umetnikov, od katerih so se nekateri uveljavili tudi kot grafiki. To so: Bogdan Borčič, Andrej Ajdič, Savo Sovre, Lucijan Bratuš, Franc Purg, Željko Opačak, Darinka Pavletič — Lorenčak in Branko Suhly.

Likovna delavnica Krke se je odločila, da bo gojila predvsem risbo, likovno zvrst, ki je bila dolgo bolj na obrobju zanimanja. Tudi v Dolenjskih Toplicah je bila risba glavna tehnika, vendar pa so udeleženci lahko slikali tudi v akvarelu, gvašu, temperi in pastelu. Tema ni bila predpisana in so slikarji obdelovali motive po lastni presoji. Kaj so narisali ali naslikali, bo moč videti na razstavi, ki jo bodo pod strokovnim vodstvom umetnostnega zgodovinarja in likovnega kritika Janeza Mesesnela pripravili v avli poslovnih prostorov Krke v Ločni in z bogatim kulturnim programom odprli v ponedeljek, 29. oktobra, ob 13. uri.

preosnujejo v regionalne zavode.

Na novo zakonsko razrešitev čakajo zavodi za varstvo naravne in kulturne dediščine, ki jih poleg pomanjkanja denarja za sprotne akcije skrbi dejstvo, da spomeniki propadajo tudi zaradi razkoraka z urejanjem prostora. Nenehno nemoč pri tem je novomeški zavod že večkrat poudaril, tudi na okrogli mizi je bila prisotna ta problematika in minister dr. Capuder se je strinjal, da bo treba vprašanja varovanja naravne in kulturne dediščine ter urejanja prostora urediti enotno, kot imajo to, denimo, na Zahodu.

Beseda je nanesla na tako imenovani policentrim v kulturi. Dr. Capuder je dejal, da je policentrim neobhoden, vendar ne v tem smislu, da bi imeli v Sloveniji regijska kulturna središča, ki bi posnemala Ljubljano, marveč naj bi imeli v njih predvsem tisto, kar je za tak pokrajinski center najbolj značilno in pomembno. Novemu mestu pa manjka še marsikaj, da bi lahko postalo takšno središče, kot je, denimo, Celje ali še kak kraj v Sloveniji, s katerim se lahko primerja. Med drugim je edino regijsko

»Novomeška pomlad« samo za pokušnjo

Ob novi razstavi v SDK

NOVO MESTO — V razstavišču novomeške SDK, ki ga vodi Marinka Krasko, so minuli petek pripravili razstavo, posvečeno 70-letnici »novomeške pomladi«. Na ogled je nekaj slik Božidarja Jakca, Marjana Mušiča in Zdenka Skalickega, avtorjev, ki so svoja dela razstavljali na 1. pokrajinski umetniški razstavi septembra 1920 v salonu takratne Windischerjeve gostilne, na kateri je kot pokrovitelj sodeloval tudi takrat vodilni slovenski slikar impresionist Rihard Jakopič. Poleg slik omenjenih avtorjev, neposrednih udeležencev »novomeške pomladi«, je v razstavišču SDK razstavljenih nekaj izvirnih plakatov, ki jih je pred 70 leti izdelal za razstavo v Windischerjevi gostilni in za druge kulturno-umetniške dogodke takrat v Novem mestu prizadevani likovni opremljevalec »novomeške pomladi« Božidar Jakac. Tako je v omenjenem razstavišču na ogled vsaj nekaj tistega, kar je imel v mislih tudi odbor za obeležitev »novomeške pomladi« kot avantgardnega kulturno-umetniškega gibanja pred sedmimi desetletji v takrat zelo provincialnem Novem mestu, ta odbor pa je načrtoval malone reperto razstave iz Windischerjeve gostilne, prav gotovo pa vsaj približno ponovitev razstave iz leta 1920, četudi zelo okrnjeno, morebiti obsegajoče le simbolično število slik. Novomeščani potemtakem le niso povsem prikrajšani za nadejano oz. objubljeno in so »novomeško pomlad« dobili v izvorni obliki vsaj za pokušnjo, nekaj pa je še vedno bolj kot nič. Razstavo, ki bo odprta do 29. oktobra, so pripravili v sodelovanju z Dolenjskim muzejem, postavil pa jo je umetnostni zgodovinar Jožef Matijević.

I. Z.

središče na Slovenskem, ki nima svoje-ga gledališča. Dr. Capuder pa se je začudil, da Novo mesto niti dvorane, ki bi bila sposobna sprejeti kako večjo in boljše gledališko predstavo iz slovenske ponudbe, ne premore. Dom kulture namreč lahko izbere gledališke predstave in koncerte le po meri lastnega odra, ne pa tudi po kvaliteti ali kakem drugem kriteriju.

Policentrim se zlagoma uveljavlja tudi na področju drugih kulturnih dejavnosti, čedalje bolj v založništvo, kar pomeni, da je Novo mesto čedalje večji konkurent pri republiških subvencijah. Žal pa je republiške pomoči pri izdajanju knjig bolj malo in, kot je bilo razumeti dr. Capudru, tudi v bodoče ni računati na večje zaloga. Subvencije se celo zmanjšujejo, res pa je, da bo republiška še naprej izdatneje podpirala izdajo domačih izvirnih del.

Na okrogli mizi je beseda kajpak tekla še o drugih vprašanih in minister dr. Capuder si je dobrodu napolnil beležko, toliko vsega so imeli povedati udeleženci. Kaj bo kdaj urejeno, ali kaj tudi po zaslugi tega, da je minister problemom novomeške kulture pazljivo prisluhnil, pa je seveda druga stvar. »Čez noč se ne da nič napraviti, zato bo treba še malo potrpeti, vsaj toliko, da bomo prebrili to prehodno obdobje. Dobro pa je, kot lahko ugotovimo, da se je izostrila kulturna zavest,« je ob koncu pogovora z novomeškimi kulturniki dejal slovenski kulturni minister.

I. ZORAN

LIKOVNA DELAVNICA

ŠENTRUPERT — Tu bo v soboto, 27. oktobra, ob 9. do 13. ure srečanje mladih likovnih ustvarjalcev, ki bo potekalo pod strokovnim vodstvom akademskega slikarja Veljka Tomana. Slednji je po mnenju kritika Franca Zalarja eden najbolj »zagrizenih« krajanov, ki pa je znal z likovnim sporočilom vselej spretno povezati aktualno in starejšo likovno govorico, kar mladim likovnikom obeta zanimiv dan za slikarskimi platni. Pokrovitelj likovnega srečanja je Stanovanjska zadruga Šentrupert.

O VZVIŠENEM V UMETNOSTI

NOVO MESTO — V sredo, 24. oktobra, ob 18. uri bo dr. Ley Kreft v študijski knjižnici Mirana Jarca predaval o navdušenju v umetnosti oz. o vzvišenem. To bo že tretje predavanje jesenskega cikla, ko predavatelji razlenujejo zanimive in aktualne teme s področja besedne in drugih umetnosti.

SANACIJA KULTURNEGA DOMA

MIRNA PEČ — Te dni so Pionirjevi delavci pričeli s sanacijo podtalne vode, ki je vdrla v pritličje kulturnega doma in stoji v dvorani kar pol metra visoko. Denar za sanacijo so zbrala vsa mirnopaška društva, ki so organizirala uspele Mirnopaške igre. Čisti dobiček prireditve je vrgel okoli sto tisočakov.

I. Z.

Šest izbranih novitet

S filmom Nedolžen se je v novomeškem Domu kulture začel prvi cikel novega letnika Filmskega četrtka

NOVO MESTO — V novomeškem Domu kulture to jesen nadaljujejo s Filmskim četrtkom, filmskim gledališčem, ki so ga uvedli pred letom in je pri obiskovalcih naletel na ugoden odmev. Program bo obsegal, podobno kot v minuli sezoni, najnovejše filme svetovne filmske proizvodnje, se pravi lanske in letošnje stvaritve, predvsem tiste, ki so zbudile pozornost tako pri gledalcih kot tudi pri filmski kritiki. Izbrane filme bodo predvajali dva četrta na mesec, predstave pa bodo v obdobju oktober — december, ko bo na sporedu prvi cikel, ob 17.30 in 20. uri. Tudi tokrat so uvedli filmski abonma in stane vstopnica za ogled filmov prvega cikla 150 din.

Prvi cikel se je medtem že začel in minuli četrtek so si obiskovalci v veliki dvorani Doma kulture lahko ogledali ameriški film Nedolžen, katerega zgodba niha med melodramo in akcijsko pripovedjo. V četrtek, 25. oktobra, bodo predvajali ameriški film Jeklene magnolije. Naslednja predstava v okviru Filmskega četrtka bo zaradi dneva mrtvih izjemoma v petek, 2. novembra. Na sporedu bo ameriška uspešnica Lov na Rdeči oktober, delo, ki so ga posneli

LITERARNI VEČER S FRANČKOM RUDOLFOM

ČRNOMELJ — Občinski odbor Slovenske demokratične zveze iz Črnomolja in tukajšnja srednja šola pripravljata literarni večer s Prešernovim nagradjem Francikom Rudolfom. Prireditve bo v torek, 23. oktobra, ob 17. uri v srednji šoli Edvarda Kardelja v Loki. Vljudno vabljeni!

kultura in izobraževanje

Schubertova Maša v G-duru na Kapitolju

V nedeljo na koncertu zbor Obala iz Kopra, orkester Slovenicum iz Ljubljane in operni solisti

NOVO MESTO — Letošnjo novomeško kulturno jesen pomembno bogatijo in zaznamujejo tudi glasbene prireditve, še posebej koncerti v cerkvah. V mislih imamo seveda takšne dogodke, kakršni je bil nedavni večer del »prosvetlenskiga« skladatelja Jakoba F. Zupana v frančiškanski cerkvi in kakršni se Novemu mestu obeta ob koncu tega tedna v kapiteljski cerkvi, kjer bodo obiskovalci lahko prisluhnili izbranemu programu in odličnim izvajalcem.

Koncert v kapiteljski cerkvi bo v nedeljo, 21. oktobra, ob 19.30, in sicer v dveh delih. V prvem delu bo nastopil mešani pevski zbor Obala iz Kopra, ki bo pod vodstvom priznanega zborovodje mag. Mirkā Slosarja zapel sedem skladb iz zakladnice svetovne zborovske literature, predvsem pesmi liturgične vsebine. Zbor Obala, ki ga je pred trinaestimi leti ustanovil in ga še vedno vodi mag. Slosar, je eden najboljših v Evropi, svojo kakovost pa nenehno potrjuje z uglednimi in celo najvišjimi uvrstitvami na uradnih tekmovanjih doma in v tujini. Da je to res pevski sestav izjemne vrednosti, pove podatek, da si je na vseslovenskem zborovskem tekmovanju Naša pesem v Mariboru prislužil toliko zlatih plaket, kolikorkrat je nastopil.

Drugi del nedeljskega koncerta v kapiteljski cerkvi bo gotovo dogodek zase, saj bodo Novomeščani lahko prvič v svojem kraju slišali slovito skladateljsko delo Franza Schuberta Maša v G-duru, skladbo za soliste, godalni orkester in orgle. Izvajalci bodo: orkester Slovenicum iz Ljubljane, solisti sopranistka Daniela Perne, tenorist Marjan Trček in basist Marko Bajuk ter organistka Čecilija Kobal.

I. Z.

NEKAJ MISLI JOSIPA VIDMARJA

- Narod, ki ne spoštuje svojega jezika, ne spoštuje same sebe in sploh ni narod v pravem pomenu besede.
- Življenje potrebuje veliko resnic.
- Življenje je vse, kar imamo, in v vsej svoji zasužnjivosti opojnosti vendar le naš edini neprecenljivi smisel.
- Pri nas gre za težko preobrazbo družbe, ki ni nikakršna katastrofa, temveč razdiranje in nastajanje hkrati. Mi lim, da je čas, da se tega zavemo, in to samo z zavestjo, temveč tudi s srcem.
- Ljudje so prav tako psihično vezani na preteklost, kot so fiziološko vezani na svoje prednike.
- Resnična človekova lepota je včas težko opazna in ni zmeraj napisana v gladkem ali romantičnem ali mile obrazu.
- Velika naloga umetnosti: odkriti človeku človeka.

pisma in odmevi

Odločno proti preimenovanju naših šol

Poziv borcev občinski skupščini Novo mesto

Obveščeni smo, da je bila na seji skupščine občine Novo mesto sprejeta pobuda delegata iz šol, da se preimenujejo šole, ki so poimenovane po enotah NOV. Osnovna šola na Grmu je poimenovana po 15. diviziji NOV, ki je bila tudi ena izmed izključno slovenskih divizij, v kateri je bilo 65% njenih aktivnih udeležencev, partizanov Dolenjcev, iz vrst kmečke, delavske mladine in intelektualcev.

Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOVJ je na svoji seji dne 9. 10. 1990 med drugim obravnavalo tudi preimenovanje šol, ki se imenujejo po enotah NOV Slovenije. Ugotovilo je, da tisti, ki se sedaj spotikajo ob imenih šol, poimenovanih po enotah NOV Slovenije, niso naklonjeni tradiciji NOB in si žele, da bi bilo vse, kar je povezano s tradicijami NOB in velikega narodnoosvobodilnega boja Slovencev za svojo svobodo, zbrisan. Nočejo toje priznati dejstva, da danes te svobode in suverenosti brez narodnoosvobodilnega boja ne bi imeli. Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOV je sprejelo odločno stališče, naj se vsi taki poskusi preprečijo. To pa ni le stališče predsedstva, temveč tudi borcev in bork NOV vseh 10 slovenskih partizanskih enot, ki so vključene v sestav 15. udarne divizije NOV.

Prepričani smo, da bo Predsedstvo skupščine občine Novo mesto prevzelo pobudo, da se delegatom vseh treh zborov skupščine občine Novo mesto ponudi nov predlog in da se ne realizirajo pobude za preimenovanje šol, ki nosijo mena po enotah NOV Slovenije.

Zdi se nam, da ni potrebno ponovno lopovedovati, da je bil narodnoosvobodilni boj najsvetlejšo obdobje zgodovine Slovencev in da so izročila tega boja last vsega slovenskega naroda. Brez tega boja Slovenci ne bi imeli svoje državnosti in suverenosti. Našo državnost so med narodnoosvobodilno vojno potrdili odposlanci slovenskega naroda na svojem zasedanju v Kočevju od 1. do 3. oktobra 1943 in na zasedanju slovenskega narodnoosvobodilnega sveta v Črnomlju 19. in 20. februarja 1944. Isrenost, tovarštvo in pogum so tiste vrednote, ki so pozitivne v vsakem programu šole doma in v svetu.

V današnjem času se nam zdi, da je gotovo treba reševati pomembnejša vprašanja in naloge! Nekateri iz koalicije, ki imajo večinski glasovalni stroj, nočejo razveljaviti sklepe, ki so bili sčasoma sprejeti ob poimenovanju šol po enotah NOV Slovenije. Ali bomo prišli tako daleč, da bomo pri vsaki mejavi garniture, ki je na oblasti, morali preminjati vse, od simbolov, tiska, šolstva itd. do ustave? Vse to vodi v nesrečo, ki bi bila usodna za ves slovenski narod.

Predsedstvo skupnosti borcev 15. udarne divizije NOVJ

Sprava s človeško mero

Delo Iva Žajdele, ki raziskuje poboje domobrancev, zelo cenim, občudujem njegov pogum, spoštujem njegovo zagnanost pri zbiranju dokumentov in pričevanj, bojim pa se njegovega radikalizma. Tako nič človeško prizanesljivosti ni v njegovem pisanju, tako malo posluha za »človeško revo«, ki smo mi vsi in vsakdo posebej, tako malo smisla za usodne reči človeškega življenja, saj človek ni absoluten kreator svojega življenja. Komunistem je bil komunizem njihova epohalna, torej ne-pojubno izbrana resnica. Bila je vera, v komunizem so verjeli in marsikdo je to vero plačal s svojim življenjem, torej je treba to »vero« jemati resno in s pieteto do njenih nosilcev. Če se je danes že na splošno izkazalo, da je bila ta vera prevara, da je prinesla nepregledno zlo, to ne pomeni, da so (bili) vsi komunisti Zlodejci. Bili so ljudje. Neupoštevanje teh usodnih

POTROŠNIKI, POZOR!
Dolenjka vam v času od 19. do 26. oktobra v svoji prodajalni TEKSTIL v Novem mestu, Glavni trg 28, nudi bogat asortiman dekorativnega blaga po zelo ugodni ceni. Pri vaši odločitvi za nakup vam bodo nudili nasvete strokovnjaki Dekorativne iz Ljubljane. Izkoristite to ugodno priložnost in obiščite našo prodajalno.

Vzeli bi jim celo zadnji dinar

Zgodba o najemniškem stanovanju — Veliko vlage, voda pa samo na stranišču

Vidim, da se v naši novomeški občini res dogaja marsikaj, kar se ne bi smelo. Znanka mi je potožila, da je v podnajemniškem stanovanju, velikem približno 14 kv. metrov. Tu živi z dvema otrokoma. Kopalnica sploh ni uporabna, voda pa si morajo greti na električnem štedilniku, da se umijejo. To, pravi, sploh ni stanovanje za ljudi, ampak za kokoši. Potožila mi je, da je pod kavčem, na katerem spita otroka, od septembra do aprila, maja, voda. To je zaradi vlage v stanovanju. Tudi v kuhinji ni vode, imajo jo v stranišču. Karkoli da v omaro, diši vse po vlagi. Tudi posteljina se ji kvari. Prešteje odeje je kupila lani, pa so že vse madežaste in preperele. Pohišstvo bo v tej vlagi zgnilo, se boji znanka. Otroka sta večkrat bolna.

»Gazda« pozimi kuri samo kaki dve uri na dan, tako da se skozi dimnik pokaže dim, njo in otroka pa zebe. Za stanovanje mora plačati lastniku 600 starih milijonov, poleg tega pa še za vodo in elektriko 300. Toliko jo stane to podnajemniško stanovanje, ki ga lastnik oddaja na črno. Znankina kolegica pa plača 800 starih milijonov za stanovanje v bloku, kjer so dva prostora ter kuhinja, kopalnica, klet in shramba za ozimnico. Ob tem plačajo seveda še za vodo, elektriko in centralno ogrevanje, toda za centralno zaračunava tudi omenjeni »gazda«, čeprav slabo kuri.

Z asfaltom še trgovina

Doslej na vse konce, poslej v »Murvo«

ROŽNI DOL — Odkar cveti t.i. zasebna pobuda, odpiranje raznovrstnih trgovin že dolgo ni več dogodek, ki bi bil vreden novinarske pozornosti. Če je to pravilo, ga lahko potrdimo s kako izjemo. Ena takih je »Murva«, trgovina z mešanim blagom, ki jo je v soboto v Rožnem Dolu odprla Vida Murn.

Mali kraj ob cesti z uršenskega konca proti Semiču je dlje časa po vojni premeščen sicer družbeno, a po založenosti in domačnosti pravo vaško »štacuno«, ki jo je vodila prijazna Škedjleva teta. Zatem s trgovino dolgo ni bilo nič kot še z marsičim, kar je bilo drugod umevno samo po sebi. Ljudje iz ondnih vasi so bili prisiljeni oskrbovati se v večjih krajih, to pa ni bilo čisto preprosto, saj vlak ne vozi, kadar kdo želi, cesta pa je bila tako razdrpana, da so ponekod kolovozi boljši.

Povsem po naključju so to soboto, ko je Murnova odprla trgovino, asfaltirali še zadnji odsek ceste, ki Rožni Dol povezuje s Semičem. »Zdaj ima naš kraj le še poldrugi kilometer makadama proti Uršnim selom,« je povedala Murnova, ki je po poklicu trgovka, pa se ji je bilo torej laže lotiti novega posla. »Tajniške službe pri novomeški zvezi borcev, ki je od danes do jutri, ne mislim pustiti, z lokalom, ki bo po založenosti in delovnem času prilagojen potrebam tukajšnjih ljudi, pa bom mnogim prihranila pot v Semič ali kam drugam. Na velik dobiček ne računam, za preživetje pa najbrž bo.«

Vida Murn

»OSVOBODITI« CERKEV

OSILNICA, KOČEVJE — V raznih časopisih in tudi v našem je bilo objavljenih nekaj prispevkov o tem, da avtobus Integrala parkira ob cerkvi sv. Egidija v Ribjeku in da bi kazalo parkirišče za avtobus prestaviti drugam. Zdaj smo prejeli dokumentacijo KS Osilnica in zadnji predlog KS Osilnica Integralu, v katerem je med drugim rečeno, naj bi en avtobus Integrala parkirali ob pošti v Osilnici, ob nedeljah in praznikih pa na pločniku ob igrišču v smeri obrata LIV, drugi avtobus pa naj parkira na koncu urejenega in asfaltiranega prostora ob obratu LIV, vendar tako, da ne bo oviral dovoda ostalim uporabnikom parkirnega prostora. Za mnenje o tem smo vprašali še pri Integralu v Kočevju in dobili tak odgovor: Ravnali se bomo po navodilih KS Osilnica in parkirali, kjer bodo določili, vendar pod pogojem, da bo prostor za ta namen ustrezen. S to obojestransko izjavo zaključujemo v našem časopisu razpravo o tej zadevi.

J. P.

KRAMBERGER VABI V LJUBLJANO

Danes, 18. oktobra, bom ob 16. uri pred Prešernovim spomenikom v Ljubljani predstavil program naše stranke. Govoril bom tudi o nepravilnostih nove vlade in s tem začel volilno kampanjo, v kateri bom spet kandidiral za predsednika. Vabljeni!

IVAN KRAMBERGER

ČLOVEK BI SE ZJOKAL — Nad debelo in obsežno plastjo umazanije, ki se nabere vsake toliko časa na gladini Krke nad jezom Seidlovega mlina v Novem mestu, bi se zjokali mnogi pesniki in pisatelji, ki so opevali Krko kot čisto, zeleno reko. Kaj več kot zaskrbljeni pa bi morali biti nad tem vsi — tako prebivalci Novega mesta, kot tudi vsi Dolenjci — saj z onesnaženjem voda žagamo sami sebi vejo in drevo življenja! (Foto: dr. Bogomir Vodnik)

NOVICE IZ SUHE KRAJINE

PARTIZANKO ŠIRIJO — Cesta od Črnomlja do Ivančne Gorice, popularno imenovana tudi »partizanka«, ima kar precej nevarnih in za vozila kaj neprijetnih odsekov. Delavci cestnega podjetja Novo mesto so se te dni lotili enega od njih, to je odseka od Soteske do Dvora, ki poteka visoko nad strugo zelene Krke. Za začetek so jo pričeli širiti v dolžini 1400 m, čistišče pa bo široko 6 m. Delo je zahtevno, saj morajo stroji zagristi v kamniti hrib nad cesto, pri tem pa delavci posebej pazijo, da se ne bi kamenje rušilo po strmih bregu v Krko, zato ga sproti odvažajo. Če bo vreme ugodno, bo asfalt položen že do konca tega leta. Enako previdno, pravijo, se bodo lotili prihodnje leto (če bo denar) nadaljnje, še lepše trase v soteske do Dvora.

ASFALT VSE DO KOČEVJA — Kot kaže, bo že letos odpravljena največja dolenjska cestna sramota, se pravi, da bodo izginili zadnji kilometri makadama med dolenjskima prestolnicama Novim mestom in Kočevjem. Na odseku med Jamo in Laščami je novi del trase že prebit, še pred koncem leta pa bo položena tudi prva asfaltna plast. Cestna razdalja med Novim mestom in Kočevjem se bo s tem tudi nekoliko zmanjšala, da ne govorimo o tem, kako bo vožnja po novi cesti olajšana. Cestarji obljubljajo tudi, da se bodo kmalu lotili cestne pasti pri Starem Logu in zgradili obvoznico, pa tudi nadvoz pri sedanjem križišču z železnico v Kočevju obetajo.

- Ne smemo surovo podirati idolo drugih ljudi, ker vemo, ali vsaj mislimo, da vemo, da so to ceneni izdelki človeka. (Holmes)
- Mnogi so dobri, ker ne znajo biti pravični. (Chauvilliers)
- Politični imidž Srbije sestavlja jo mihi, jezik krvi in absolutna netoleranca. (Maković)
- Nobena družba ne prevzgoji človeka, ga le utiša. (Morley)

Kje je novomeška inšpekcija, da bi malo kontrolirala te »gazde«, ki samo izkoriščajo reveže? Podnajemnikom bi vzeli zadnji dinar.

Naj bi občina hitreje gradila stanovanja. Dala naj bi jih tistim, ki so stanovanja nujno potrebni, a ne tistim, ki imajo vikend hišo in v bloku stanovanje. Tem, ki tako oddajo stanovanje, bi moral kdo stopiti na prste, ker v Novem mestu mnogi oddajo stanovanje na črni borzi in tako bogatijo na račun revežev.

DANICA KRAMAR

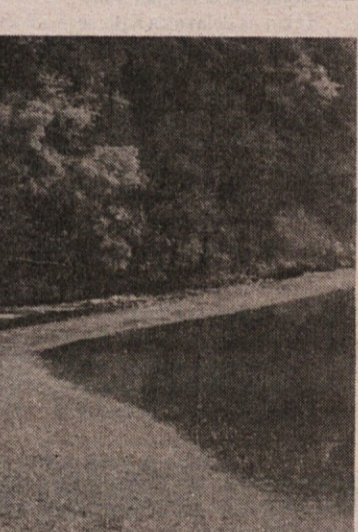
Novo mesto

PLESALA JE ENO SAMO POLETJE

KOČEVJE, LJUBLJANA — Tokrat ne gre za film, ampak za slovensko državnost. Republiška skupščina je lani objavila 3. oktober za praznik slovenske državnosti in ga tudi prvič, kot kaže, pa tudi zadnjič, praznovala. Že letos namreč ob 3. oktobru ni bilo nobene republiške prireditve v počastitev tega dne in tudi zastave niso bile izobešene. Je pa letos 3. oktober postal praznik ponovne združitve Nemčije. Gotovo bodo Nemci dalj praznovali 3. oktober, kot smo ga Slovenci.

BLAGOR ŠTAJERCEM

Lahko je Štajercem, ko hočejo proti republiški vladi zaradi prepočasne izgradnje cest protestirati in zahtevajo za svoje ceste prednost, ceste enostavno blokirajo in že je okoli njih polno televizijskih kamer. Rohnenec novomeškega izvršnika Boštjana Kovačiča, da bo tudi on protestno blokiral ceste, se zdi ob tem dobrim poznavalcem razmer v republiki naravnost smešno. Saj je »dolenjka« zaradi težkih prometnih nesreč vendar skoraj dnevno blokirana, pa ni nikjer televizijskih kamer in nič se ne zgane.

ČLOVEK BI SE ZJOKAL — Nad debelo in obsežno plastjo umazanije, ki se nabere vsake toliko časa na gladini Krke nad jezom Seidlovega mlina v Novem mestu, bi se zjokali mnogi pesniki in pisatelji, ki so opevali Krko kot čisto, zeleno reko.

Upokojemcem res ni dolgčas

Razgibano športno, kulturno in zabavno življenje

KOČEVJE, VAS-FARA — Družabno srečanje upokojemcev krajevne skupnosti Kostel je bilo 6. oktobra, udeležilo pa se ga je okoli 50 starejših. Najprej so si ogledali videokaseto nastopa folklorne skupine Kostel, nato so nastopile šolarke, članice KSD Kostel, s petjem, recitacijami, igranjem na harmoniko in izraznim plesom.

Društvo upokojemcev Kočevje združuje 1.500 upokojemcev iz vse občine. Letos je izvedlo že štiri izlete (Avstrija, Pohorje, Ljubljana, Rogaška Slatina), za petega (v neznanu) se je prijavilo že 150 udeležencev, novembra pa bo še izlet na martinovanje.

V okviru društva delujejo sekcije: kegljaška, balinarska, strelska, ročna dela, rekreacija, šah in še kakšna. V domu upokojemcev v Kočevju so prostori za nekatere dejavnosti sekcij, pisarna, dvorana za sestanke in razstave (ročnih del), stalna razstava športnih in drugih trofejev; tu pa so tudi pevске in recitacijske vaje. Jeseni imajo ženske vsako sredo rekreacijsko telovadbo v šoli Ljube Šerčerja.

V tednu upokojemcev so bila športna tekmovanja za društvene prvake. Članice so razstavile 60 vrst peciva, ki so ga nato na srečanju upokojemcev v Mozlju razdelile udeležencem. Septembra je bila razstava ročnih del upokojemcev v Likovnem salonu, na kateri je sodelovalo 45 razstavljavcev s 189 izdelki, razstavo pa si je ogledalo blizu 1.000 ljudi.

MARIJA VOLF

PRIJETNA REKREACIJA

NOVO MESTO — Štirideset članov tukajšnjega Društva invalidov se je pred kratkim zadovoljno vrnilo z desetdnevne rekreacijskega letovanja v Tuhelskih Toplicah na Hrvaškem. Le dobrih deset kilometrov oddaljenih od Bizeljskega. Udeleženci niso bili zadovoljni samo z izredno ugodno ceno letovanja, 3 tisoč dinarjev za deset dni, plačljivo v več obrokih, temveč tudi s prijaznostjo osebja, kvaliteto ter raznovrstnostjo uslug. Tako so sklenili, da bodo, če bo le možnost, letovanje v tem kraj prihodnje leto ponovili.

Metod Dular

8. oktobra je v 92. letu življenja umrl novomeški rojak, dipl. inž. ekonomije in upokojeni profesor Ekonomske fakultete v Ljubljani; od njega smo se v ožjem krogu na Žalah 11. oktobra poslovili prijatelji in sorodniki.

Pokojni profesor je bil rojen 12. junija 1899 v Novem mestu. Po maturi leta 1917 na novomeški gimnaziji je opravil abiturientski tečaj ter služboval v Zadrugi gospodarski banki v Ljubljani, v veletrgovini Strmečki v Celju, v podjetju Majolika v Zagrebu ter obenem študiral na Visoki ekonomski in prometni šoli. Že med študijem je predaval na dveletni trgovski šoli v Novem mestu (1924—1925), po diplomu leta 1925 pa je uspešno reševal stečajno maso Tovarne motvoz in platno v Grosupljem. S finančno sanacijo tovarne je moderniziral in razširil podjetje: zgradil je predilnico in tkalnico za laneno platno ter dvignil storilnost in število zaposlenih od 150 leta 1925 na 490 leta 1940. Pod Dularjevim vodstvom je tovarna srečno preživela gospodarsko krizo 1930—1935 ter kasneje za akumulacijo pokrivala velik del občinskih upravnih in poslovnih stroškov, obenem si je prizadeval, da je v tedanjih razmerah zagotovil delavcem lepše življenje in gospodarski napredek v širši okolici. Zaradi sodelovanja z OF je bil leta 1942 in 1943 v italijanskih zaporih v Ljubljani, Novem mestu in v Zagrebu, leta 1944 pa je vstopil v NOV.

Kot direktor se je v tovarni živo zanimal in razvijal sodobno podjetništvo, za računovodstvo in kalkulacije v industriji; postopoma je uvajal prvine enokoličnega knjigovodstva, ki je mnogo prispevalo k uspehu tovarne Motvoz in platno ter vplivalo na modernizacijo poslovanja slovenske industrije pred drugo vojno. Zato je komisija AVNOJ-a v Beogradu leta 1944 zadolžila Metoda Dularja, da izdela predloge za mnoge gospodarske predpise, veljavne za vso Jugoslavijo, zlasti pa predpise o enotnem računovodstvu, o akumulaciji in kalkulaciji cen. Delal je v kabinetu Andreje Hebranga, takratnega predsednika Gospodarskega sveta Jugoslavije.

Leta 1948 se je Dular vrnil v Slovenijo ter bil izvoljen za profesorja na Ekonomski fakulteti v Ljubljani; predaval je ekonomiko podjetij in ekonomiko proizvodnje. Objavil je številne razprave, knjige in skripta s področja organizacije gospodarstva. S tem je ime Metoda Dularja zapisano v zgodovini razvoja slovenskega gospodarstva. Naj omenim še njegova prizadevanja za delovanje društva KRKA med obema vojnoma, ko je skupaj z inž. Šukljeto deloval za pospeševanje elektrifikacije Dolenjske in razvoj turizma.

FRANCE ADAMIČ

Stojan Šumej

SEVNICA — Za v prometni nesreči tragično preminulim Stojanom Šumejem se je na sevnickem pokopališču poslovila tolikšna množica ljudi kot že dolgo ne na kakem pogrebu.

Stojan Šumej je bil ne le za sevniki, ampak tudi za slovenski rokomet eno od največjih imen. V Sevnici, ko je bila ta na poti največjih rokometnih uspehov, na vzponu v 2. zvezno rokometno ligo, je Stojan še kot mladinec pokazal izjemen talent. Njegovi prefinjeni in močni strelji z levico so kmalu postali strah in trepet številnih vratarjev, tudi na mednarodnem prizorišču, kamor je Šumej podrl jugoslovanski rokometni prvakom in evropskim viceprvakom Kolinsko Slovanom iz Ljubljane.

Šumej je nedvomno lahko opravil precej več, kot je, tudi pri uveljavitvi v mladinski in članski reprezentanci v dresu z državnim grbom, ko bi ne bil dokaj nepredvidljiva, protislovna osebnost z nemajhnimi zagatami, kako predrediti svoj talent in znanje kolektivu. A navkljub tej nepredvidljivosti je bil priljubljen med soigralci, še največji prijatelj pa je bil s Slovanovim napadalcem Krivokapičem, s katerim je nudil tudi med svojim igranjem v tujini. Šumej je igral v Italiji in Španiji, kot profesionalni je prihranil nekaj denarja, da si je doma, v rodni Sevnici, prav pred kratkim uredil ličen gostinski lokal. Šumejeva pizzerija je postala zbirališče številnih mladih, njegovih privržencev in tistih, ki bi morebiti radi krenili po poti enega najboljših slovenskih rokometsev vseh časov.

Navsezadnje pa je Šumej zmeraj rad prenašal na mlade svoje bogate izkušnje in znanje, in ravno pred začetkom novega rokometnega prvenstva, ko naj bi to počel kot trener in igralec pri IUU Usnjurju v Šmartnem, v kolektivu, ki močno spominja na sevniki rokometni klub, pred dvema desetletjema še zakladnico kakovostnih igralcev za »velike« klube in športne kolektive, je Stojan Šumej mnogo prežgodel, v 32. letu, omahnil in smrt.

P. P.

- Kot telo je vsak človek eno, kot duša nikoli. (Hesse)
- Mrliču se ne štejejo leta. (Dostojevski)
- Od vseh vrst politike jih največ ubije kadrovska.

KRI DAROVAL 167-KRAT

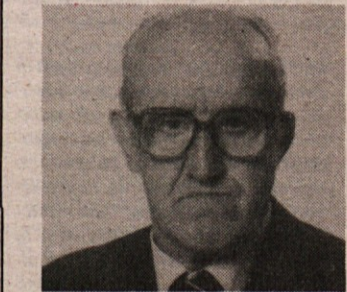
Človek v veliko začetnico (DL 27. septembra) bilahko rekli tudi o Jožetu Lampetu. Rodil se je pred 43 leti v Cerknici. Zdaj živi že tri leta v Ribnici. Vsak dan se vozi v Ljubljano, kjer je zaposlen na SCT kot analitik — programer. Je tih, skromen, a najde za vsakogar vedno prijazno besedo. Mnogim Ribničanom je nepoznan. Nekateri Ribničani so ga spoznali kot sv. Petra v igri Večna lovišča, ki jo je uprizorilo kulturno društvo Ribnica. Bil je odličen povezovalac na shodu krščanskih demokratov Ribnice pri Novi Štiti.

Zakaj je Jože Lampe človek v veliko začetnico? Jože je krvodajalec, in to ne naveden krvodajalec. Začel je v gimnaziji in potem pri vojakih. V začetku je dajal kri enkrat letno, kasneje dvakrat letno. Potem sta se skupaj z bratom odločila, da bosta darovala kri še večkrat. Zdaj je Jože gost Zavoda za transfuzijo krvi kar vsake tri tedne. Ko se pojavi na Zavodu, ga že vsi poznajo in sprejmejo kot svojega. Kri je daroval že 167-krat. Njegov moto je: »Človek ne živi samo od kruha, ampak tudi od dobrih del.«

M. MIHIČ

Glasbenik s čebelami

Lado Požes je stopil v 70. leto življenja

Triinidesetleten se je poročil in rodili so se jima štiri otroci. Ko so dorasčali, jim je bilo treba nuditi več, zato se je zaposlil v trebanjskem Trelesu, kjer se je po 20-letnem delu upokojil.

Lado je bil veseljak in je bil rad v družbah, kjer se je prepevalo. Takoj po vojni se je vključil v vrste godbenikov, kjer je še danes, in nekaj časa je bil celo njihov predsednik. Zagrabil je veliko budnic in žalostink, za njim je mnogo koncertov. Prepeval je tudi v mešanem zboru društva upokojemcev v Trebnjem. Večkrat se je tudi z nagovorom poslovil od pokojnikov. Prav tako je stopil h gasilecem, med katerimi je še danes. Lado je dolgoletni čebelar. Čebelarstvo letine so zadnje čase slabe, vendar pripravi zelo dobro medo, dober popolis in matični mleček. Zena Tončka ni bila zaposlena. Ker ji je ostajalo ob skrbi za družino še nekaj časa, sta si z Lodom preskrbeli prostore, kjer redita piščance. Lado želim, da bi v krogu družine obhajal še vrsto rojstnih dnevo in se pihal v svoj instrument, prepeval ter si sladkal življenje in ohranjal zdravje z medom.

REZKA MAJER

Podjetje s toliko mrtvimi bi že davno zaprli

Nobenega dvoma ni več o gradnji avto ceste od Ljubljane do Bregane, saj je osnovni problem, denar, praktično rešen. Tako je naš list zapisal v aprilu 1987 v uvodu k okrogli mizi o novi dolnjski avto cesti, na kateri so razni strokovnjaki predstavljali to in ono iz načrtovanja nove dolnjske mednarodne prometne žile. Ta naj bi nadomestila sedanjo najbolj krvavo slovensko cesto, zgrajeno pred več kot tridesetimi leti, povsem neprimerno za sedanje prometne razmere, saj se po njej vsak dan vali reka povprečno preko 12.000 vozil, v konicah pa jih je celo preko 30.000. To neprimernost je projektanti prvotne študije za traso Karteljevo—Kronovo, Jakob Vovko, ilustriral s podatki o prometnih nezgodah. »V zadnjih šestih letih je bilo samo na tem 25 kilometrov dolgem odseku v prometnih nesrečah 84 mrtvih in 214 težko poškodovanih. Med njimi jih je tri četrtine ostalo trajnih invalidov. Največ nesreč je bilo zaradi prevelike hitrosti in prehitenevanja v škarje. Če bi v ta-

ko kratkem časovnem razdobju bilo v kakem podjetju toliko nesreč in mrtvih, bi ga že davno zaprli ali pa sanirali.«

Podatki danes in za celo »dolenjsko« niso nič manj strašni. Samo v prvi polovici letošnjega leta se je na njenem odseku od Biča do Bregane zgodilo 49 prometnih nereg, v katerih je 23 ljudi izgubilo življenje, 50 jih je bilo huje, 38 pa lažje poškodovanih. Prav zares se je težko spomniti večjega življenjskega tveganja od tistega, v katerega se podamo z vsakokratno vožnjo iz Novega mesta proti Ljubljani ali Brezicam.

Odgovorni so takrat, v začetku leta 1987, zagotavljali, da mora biti dolnjska avto cesta zgrajena do leta 1991, iz Novega mesta pa naj bi se peljali v Ljubljano po novi sodobni cesti že v letu 1989! Zdaj se izteka leto 1990, v gradnji je le nekaj kilometrov te avto ceste okrog Šmarja-Sape, celotno njeno nadaljevanje pa je pod vprašajem. Denarja za ceste v Sloveniji ni dovolj. Dolgoročno Slovenija potrebuje okrog 600 kilometrov ali štirikrat več avto cest, kot jih ima danes; že za današnje potrebe bi morali imeti vsaj še 200 kilometrov avto cest več, kot jih je. V prihodnjih petih letih naj bi bila Slovenija sposobna zgraditi 40 do 45 odstotkov avto cest, ki jih potrebuje.

VSE HUIŠE POLITIČNE BITKE

Tako se bijejo vse huiše politične bitke, katere cesta se bo s tem denarjem, kar ga je, gradila najprej. V njih smo Dolenjci vedno potegnili krajši konec. Pri tem niti naši gospodarski in izvozni rezultati in prispevki ter prometne potrebe na ta račun nikoli niso igrali nobene vloge. Na novomeško jezo in očuke oz. na očuke vseh dolnjskih in posavskih občin je Andrej Levičnik, vodja republiške uprave za ceste (kot se sliši, novi oblasti tudi ni najbolj po volji), še pred nekaj meseci na cestnem posvetu prizadeto odgovarjal, da kar se stroke tiče, ima ta cesta že 20 let nesporno prednost pred vsemi drugimi v Sloveniji. Da so se potem vedno gradili drugi odseki, ni krivda stroke, am-

pak je končno odločitev zmeraj sprejemala politika. In jo bo spet. Bo stroka imela zdaj kaj več besede?

Boris Prešeren, pomočnik republiškega sekretarja za promet in zveze, je na seji novomeške občinske skupščine pretekli četrtek zagotovil, da bo v fazi obravnav delovnih materialov o gradnji cest v delovnih telesih sekretariata in republiške vlade odločala stroka. »O potrebnosti dolnjske avto ceste ne bom govoril, to je znano. Sirokovna merila so na strani čimprejšnje realizacije dolnjskih želja,« je rekel Boris Prešeren in opozoril, da bo končna odločitev parlamenta, ki bo gotovo tudi politično obarvana. Pa smo tam! Medtem ko Dolenjci pozivajo na končno upoštevanje stroke, iščejo poti za dialog in le kot skrajno opozorilo napovedujejo z gradbeno mehanizacijo zaporo potke proti Zagrebu (ki bi seveda v nekaj minutah naredila kolono do Ljubljane); so to Celjani na cesti proti Ljubljani že storili. In če verjamemo mariborskemu Večerju (zakaj mu ne bi?), je predsednik mariborskega izvršnega sveta Anton Rous na sestanku z republiškim prometnim ministrom Marjanom Krajncem preteklo sredo dejal, da »bi morala biti prva prioriteta cesta Šentilj—Zagreb, forsirati je treba cesto Arja vas—Ljubljana in povezavo Maribor—Lendava«.

CESTE BODO SPRLE SLOVENCE

Marjan Krajnc je — tako Večer — dejal, da je prišel v Maribor, da bi jih prosil za pomoč. Cestne zgodbe očito ne bodo sprle le Štajerce, kot se je žaloštil Rous, ampak kar vso republiko. Ni namreč logično, da so omenjene le štajerske ceste, četudi je pogovor na tamkajšnjih tleh, če je razgovor o gradnji slovenskih cest, pomembnih najmanj za vso republiko, in je prisoten republiški minister za promet in zveze. In ta se je ob tej priložnosti tudi hudoval na regijske ceste mnenjske skupine, lobije, ki se spreminjajo v pravo mafijo. Dokler smo

bili južno od Ljubljane, Dolenjci in Posavci, tiho skoraj kot miške, razni pritiski niso bili za nikogar sporni.

Na že omenjeni seji pred tednom je novomeška občinska skupščina kot pravilen ocenila protestni korak »svojega« izvršnega sveta v zvezi s ponovno politizacijo vprašanja prioritete izgradnje cestnih odsekov v Sloveniji. Hkrati mu je, enako pa tudi svojemu predsedstvu, ukazala, naj pri republiški vladi in vseh organih vztraja za zahtevo, da ta avto cestni odsek uvrstijo na tisto prioriteto mesto, ki mu gre, oz. da se znajde v letu 1991 na prvem mestu prioritete. Tja po vseh strokovnih argumentih namreč sodi. Sprejeta je bila tudi pobuda o pozivu republiškim organom, naj glede trase, še posebno pa priključkov na avto cesto, brez podcenjevanja, enakovredno obravnavajo in upoštevajo tovrstne strokovno utemeljene predloge s terena. Do zdaj ni bilo ravno tako, primer je prav priključevanje Novega mesta na avto cesto.

NESREČNI PRIKLJUČKI

Daljšo zgodbo bomo le na kratko obnovili. V začetku leta 1988 je takratna Skupnost za ceste Slovenije dala iz rok programske zasnove avto ceste, v katerih je bil opredeljen kot osnovni priključek za Novo mesto—zahod pri Dol. Kamencah, Kronovo pa kot vzhodni novomeški priključek. Sedanja magistrala bi prevzela vlogo povezovalne ceste preko sedanjih priključkov v Mačkovcu in Karteljevem. Toda takšna rešitev bi le še poslabšala že tako težke novomeške prometne razmere, predvsem v mestnem središču, po Cesti herojev in Ljubljanski cesti. Ne gre namreč le za povezavo Novega mesta z avto cesto, ampak za vodenje vsega magistralnega in regionalnega prometa z nje, na primer proti Beli krajini in Jadrani. V začetku leta 1989 je novomeška občina ostro pozvala nosilko planiranja, naj vendar naredi tovrstno študijo. Cestni inženiring je obljubil takšno študijo naročiti v juliju 1989, a je bilo potem kljub mnogim novomeškim prošnjam spet vse tiho. V takem je novomeški Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje izdelal predlog priključevanja na avto cesto preko osrednjega novomeškega priključka, s še enim priključkom na Lešnici, ki naj bi bil dolgoročno možnost za tranzitni promet proti srednjemu Jadrani.

V začetku letošnjega leta pa so bile posredovane programske zasnove za avto cesto s priključkom pri Karteljevem in Lešnici. Prvi bi bil speljan na nekoliko popravljeno sedanjo zahodno novomeško karteljevsko vpadnico, drugi preko sedanje

magistralne na Mačkovec in ločenski most. Ker nosilka planiranja ni pridobila potrebne preveritvene dokumentacije, jo je novomeška vlada naročila pri Prometno-tehniškem inštitutu FAGG Ljubljana. Cestni inženiring je ob predstavitvi obljubil, da bo študijo strokovno preveril in v enem mesecu, torej do 12. marca 1990, pripravil končni predlog trase avto ceste s priključevanjem Novega mesta. Strokovna komisija, ki jo je vodil sedanji republiški prometni minister, se je odločila predlagati varianto s priključkom v Karteljevem in na Lešnici, čim daljši odsek sedanje magistralke pa naj bi porabili za gradnjo avto ceste, češ da sicer ne bi imela prave funkcije v regionalnem prometu. Mag. Alojz Juvanc iz Prometno-tehniškega inštituta se je sicer križal nad načinom dela komisije, ki je kar na seji brez strokovnih podlag risala nove variante trase in priključkov, podatke iz študije, ki je potrdila kot najugodnejšo varianto novomeški predlog o enem priključku za Novo mesto in o ohranjeni magistrali, pa je porabila za dokazovanje nasprotnega. Za povrh mag. Juvanc utemeljuje, da priključek na Lešnici strokovno ni sprejemljiv in zaradi razvoja Novega mesta proti zahodu nefunkcionalen, priključek v Karteljevem pa je tehnično zelo zahteven, saj ne nudi potrebne preglednosti, priključna cesta pa bi zaradi 6-odstotnega vzpona na daljšem odseku potrebovala trejni vozni pas za tovorni promet.

ČAS PA TEČE

Z večmesečno zamudo je republiška uprava za ceste junija dostavila občini študijo prometne preveritve priključevanja Novega mesta na avto cesto. Kot najsprejemljivejšo ponuja varianto karteljevskega priključka in priključka na Lešnici, s tem da bi iz Karteljevega zgradili novo cesto preko Bučne vasi in od tam proti Muhaberju in proti mostu v Ločni. Novomeščani so to študijo dali v oceno urbanističnemu inštitutu Ljubljana, ki izdeluje prostorsko ureditvene pogoje za Novo mesto, »Savi« Krško, ki izdeluje nove urbanistične zasnove, in tudi FAGG. Pismena ocena FAGG predlaga za Novo mesto centralni priključek; k taki rešitvi se nagibajo tudi drugi, ki pa pismenih odgovorov še niso posredovali. Čas pa neusmiljeno teče. Novomeščani bodo morali rešitev, za katero hočejo, da je najboljša, ne pa kak politični ali bogsigavedi kakšen prestiž, seveda potem vnesti v plane. Tudi to traja. Upajmo le, da te zgode niso voda na mlin drugim regijam v avtocestnih bitkah in da Trebanjci z najnovejšimi zahtevami glede priključkov, o katerih je slišati, ne bodo poskrbeli za izgovor, da se avto cesta ne more graditi, ker dokumentacija ni pripravljena, drugje pa bo!

Z. LINDIČ-DRAGAS

B. Kovačič: »Uporabili bomo vsa sredstva!«

Ceste grade politiki

»Dolenjska je od temeljev razvoja najbolj odrinjena slovenska pokrajina, elektriko dobivamo dobesedno po dveh žicah, plina ni, zdaj se v Sloveniji združujejo sile, ki bodo skušale doseči, da avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana ne bo več prva na seznamu gradenj, čeprav je na tem papirju že več kot 20 let. Naredili bomo vse, da se to ne bo zgodilo, posredovali bomo v skupščini, v vladi, povezali se bomo s Hrvati, o nezasišani krivici in ignoriranju dogovorjenega seznanjamo slovensko javnost. Če bo treba, bomo dolnjsko magistrato protestno zaprli z buldožerji, da bodo politiki videli, kako neznansko hitro se naredi nepretrgana kolona od Ljubljane do Zagreba,« je izjavil Boštjan Kovačič, predsednik izvršnega sveta skupščine občine Novo mesto, ko smo ga prosiili, naj komentira namige, da štajerski in primorski cestno-politični lobi z vsemi močmi in sredstvi nasprotujeta gradnji avto ceste Ljubljana—Bregana.

Kovačič je prepričan, da lahko takojšnjo gradnjo te pomembne cestne povezave preprečijo le politiki ter da bodo to tudi skušali narediti. Stroka je namreč že zdavnaj rekla svoje. Avtomobilska cesta Višnja Gora—Otočec je že od leta 1969 na prednostnem seznamu 17 najbolj potrebnih slovenskih cestnih odsekov. V letih 1978—1981 je bila narejena kompleksna študija prometa v Sloveniji. Obsežno delo z imenom Transportni sistemi SR Slovenije sta financirala Slovenija ter UNDP-Združeni nara-

di. Predsednik novomeške vlade je dobro oborožen s podatki in dejstvi, študijo je izdelal Prometni inštitut ŽG Ljubljana, sodelovali so številni domači in tuji strokovnjaki, med njimi firma Dorsch consult iz ZR Nemčije.

»V tem dokumentu,« pravi Boštjan Kovačič, »ima avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana prvo prioriteto gradnje, na drugem mestu je avtocesta Karavanke—Ljubljana, na tretjem Šentilj—Pesnica in četrtem Arja vas—Ljubljana. Republiška uprava za ceste tudi danes vztraja, da imata ta študija in vrstni red strokovno podlago. Štajerci in Primorci so stroko, ki tokrat pač ne govori v njihovo dobro, nadomestili s tako imenovanim Šinigojevim sindromom, ki se je na cestah izvrstno izkazal. Seveda se zavedamo, da ceste v najbolj odločujoči fazi gradi politika. Dolenjci se bomo poslužili tako stroke kot politike.«

Po pogovoru s predsednikom novomeškega izvršnega sveta smo neuradno zvedeli, da avtomobilska cesta Ljubljana—Bregana morda ne bo prva na vrsti tudi zaradi na videz banalnega vzroka. Trebanjci bi morda radi prestavili traso, čeprav so imeli za tovrstne odločitve debela tri leta časa. Določanje nove trase bi mimogrede vzelo leto ali dve. Trebnje teh govorci, ki so bile že objavljene, ni ne potrdilo ne zanikalo. So Trebanjci v navezi s štajersko-primorskim cestnim lobijem? Je tako uslugu sploh mogoče plačati? Upamo, da se bodo novi trebanjski oblastniki le oglašili. Domnevamo namreč, da so bolj odgovorni in bolj delavni kot njihovi predhodniki iz svinčenih časov.

M. BAUER

18.10. '90

PRILOGA

Koliko časti pripada izdaji?

Primier Lojze Peterle je v neaeljo na Teharjah pri Celju, kjer so v navzočnosti velike množice Slovencev ter nekaterih najvišjih predstavnikov vlade in skupščine simbolično pokopali več tisoč povojnih žrtev komunističnega režima, pozval Slovence k temu, »naj bo teharska grozljiva izkušnja za vedno za nami, naj nas spomin na preteklost ne razdvaja, ampak krepi v volji do novega sožitja«.

Teharje stoje ob boku s Kočevskim Rogom. Tu je bilo po vojni, po končanih sovražnostih, taborišče, kamor so zmagovalci pripeljali predvsem vojne ujetnike, večino slovenske domobranice in ustaše z družinami, nemške in italijanske vojake, povratnike iz nemških taborišč ter tudi premožnega Celjane slovenske in nemške narodnosti. Na Teharjah je pod komunalnimi in industrijskimi odpadki zadnje počivališče manjšega dela teharskih žrtev, večina grobov je v naravnih jamah in nekdanjih tankovskih rovih v okolici Celja, Vojnika, Laškega, Hrastnika in tudi drugod. Koliko ljudi je v teh krajih brez prave sodne obravnave in brez pravice do pritožbe pomorila boljševida ideja, še ni natančno znano, vendar domnevajo, da je bilo ob življenje nekaj deset tisoč ljudi, med njimi tudi civili, celo otroci.

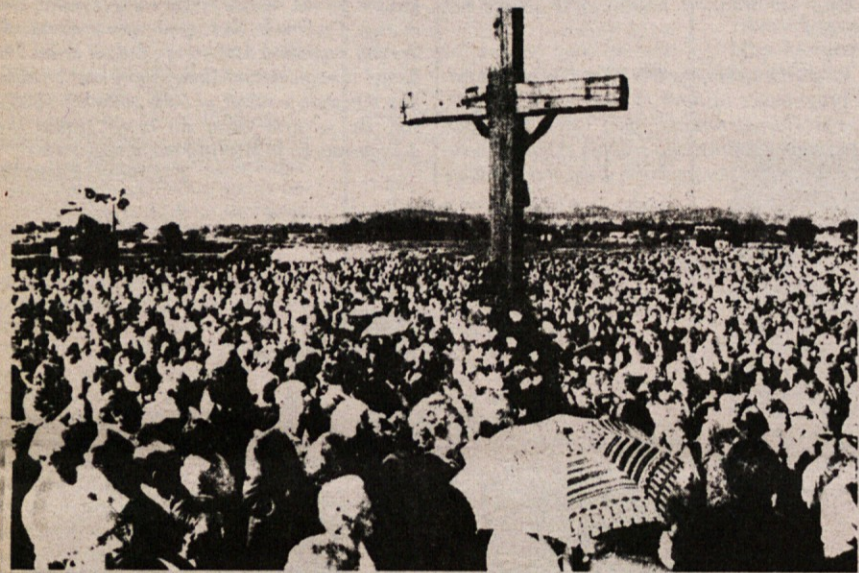
Mariborski škof dr. Franc Kramberger je Teharje imenoval štajerska Kalvarija, kjer se je v vsej grozljivosti uresničila pesnikova napoved »Slovenec že mori Slovenca brata«, hkrati pa je pribil, da namen žalne slovenosti ni obsojanje ali maščevanje. »S tem dejanjem«, je rekel škof Kramberger, »želimo preseči vsako sovraštvo, vsak sodni proces. Žrtvam hočemo vrniti njihovo pravo ime, priznati njihovo človeško dostojanstvo, povedati, da so bili člani našega naroda.«

Tako škof dr. Franc Kramberger. Slovenski premier Lojze Peterle pa je že na začetku tega pisanja omenjenim besedam, »naj nas spomin na preteklost ne razdvaja«, dodal misel, naj bi teharskim »žrtvam priznali tudi čast, kakršna gre ljudem, ki so se iz ljubezni do domovine uprli revolucionarnemu nasilju«.

Bojim se, da bo ta misel prvega človeka demokratično in svobodno izvoljene slovenske oblasti nanovo vznemirila, če ne celo razdvoji Slovence. Tako tiste, ki so bili med vojno na eni ali drugi strani, kot njihove potomce. Vsak od nas nosi s seboj takšno ali drugačno poreklo. Zaradi Peterleovih besed (in Lojze Peterle ni kdorkoli) namreč stojimo pred moralnim vprašanjem, ali sovražstvo do revolucionarne oblasti opravičuje izdajo domovine. Peterle pa je šel celo dlje, odkrito sodelovanje z okupatorjem je imenoval ljubezen do domovine, za ljudi, ki so to počeli, danes zahteva čast. Ne čast brez sodbe zverinsko pomorjenih ljudi, čast borcev za domovino Slovenijo.

Stari Grki (njihova mesta-države) so bili med seboj nešteto krvavih vojn. Atene proti Sparti, Sparta proti Atenam, eden proti vsem, vsi proti enemu. Ob vsem tem so vedeli, kaj je čast, Evropa je dedinja njihovega kodeksa časti. Tudi zato, ker se Grkom nikoli ni zdelo, da bi bilo častno skleniti zavezništvo s Perziji. Da bi potem bolj učinkovito potolkli sosede istega jezika in krvi. Lojze Peterle je močan človek, vendar ne tako, da bi lahko spremenil definicijo izdaje ali jo celo ovenčal z lovorjem časti.

MARJAN BAUER

Podjetništvo: doslej ni še nihče bankrotiral

Podjetništvo. Biti podjeten. Tvrda. Delnica. Dividenda. Hipoteka. Bankrot. Priti na boben. Velelepnat. Veletrgovec. Tovarnar. Bankir. Delavec. Nameščeneec. Poslovodja. Direktor. Direkcija. Vsi ti pojmi so nam tuji, čeprav smo jih Slovenci nekoč že poznali, ko smo bili še v kapitalizmu. Spet se jih bomo morali priučiti, kajti Slovenci postajamo narod podjetnikov. Postajamo svet evropska nacija s tržnim družbenim redom. Tu red pa pomeni, da politika izgublja svojo vsevladujočo moč.

Tako kot pri vsaki stvari so seveda tudi v podjetništvu odkloni. Mednje štejemo Trend iz Gropulje. Ampak to je zdaj prvo in najbolj očitno sile v zrnju. Sicer pa se v podjetništvu dogaja narsikaj zanimivega. Iz splošne slike štrli najbolj ven, denimo, prodaja avtomobilov. Zastavi je testu pri srcu, ko vidi prodor Japoncev na naš trg, jer imajo veliko zaslug podjetniki. Čeprav je slišati nekaj pripomb na račun prodaje avtomobilov pri zasebnikih, ker se ne ve, kako je s servisi in ianstvi, je slišati tudi veliko pohval. Prijaznost, že registriran avto, nič čakanja in podobno je že precej podobno segam in navadam, že tako znanim v Evropi. In Slovencu podjetniku se te evropske solidnosti, manir in olike, če že hočete, ni bilo treba, dove kako učiti, ker mu je to v krvi. Podobno se logaja tudi pri ostalih storiivah, kot so računalništvo, knjigovodstvo itd.

Marsikdo očita podjetnikom, da se ukvarjajo predvsem s trgovino, svetovanjem in pod., češ da naj bi bilo pravo podjetništvo samo produkcija. Ampak v svetu je tako: izdelati je mogoče že tako rekoč vse, kar si srce poželi. V svetu je osrednji problem prodaja. Mi si tega niti ne znamo prav predstavljati, kajti pri nas je še vedno mogoče prodati tako rekoč vse. V svetu pa je stanje normalno in je ponudba večja od povpraševanja. Zato ni nič čudnega, da v Nemčiji proizvajajo avtomobile pet ali

šest tovarn, a da pa jih prodaja brez števila zastopnikov in trgovskih hiš. Zato tam ne pišejo marketinga z veliko začetnico, ampak pomeni marketing isto kot zrak za dihanje.

Koliko tega podjetniškega duha je danes na Dolenjskem in v Posavju? Težko je reči, ker ne obstaja strokovna primerjava med regijami. Če bi se primerjav lotili sami, bi to terjalo preveč časa in truda, ker s temi podatki ne razpolagajo niti uradne strokovne institucije. Nekaj pa je očitno na prvi pogled. Dolenjci smo skromni glede reklame. Medtem ko slovenske firme na veliko oglašajo v Delu ali v strokovnih revijah, je le redko zaslediti take reklame iz Dolenjske.

TREBNJE JE NAJMOČNEJŠE

Na Dolenjskem in v Posavju je bilo do konca septembra registriranih okoli 857 novih zasebnih podjetij, med katerimi jih je seveda večina družb z omejeno odgovornostjo. Največ teh družb je v novomeški občini, in sicer 373. Ta občina je pač največja, zato je razumljivo, da ima največ podjetij. Toda drugod veljajo druge zakonitosti. Brežička občina ima, denimo, 140 podjetij, krška, ki je večja in bogatejša, pa samo 92. To kaže, da se Brežičani niso vdali usodi ene izmed najmanj razvitih občin v Sloveniji po merilih, ki so veljala doslej. Podjetniško močni so tudi Trebanjci, ki imajo 68 podjetij, približno enako velika sevnška občina pa 44. Dokaj visoko mesto zavzema tudi črnomalska občina s 110 podjetji, metliška pa je s 40 podjetji na dnu lestvice. Po podatkih novomeške SDK, ki pokriva štiri dolenjske občine, pa imajo najmočnejša podjetja v zasebni lasti v trebanjski občini. Prva je Greda z Mirne, ki ima celo tuj kapital, sledi Proizvodno trgovsko podjetje PGP Antona Gašperšiča in dveh Prosenikov, od katerih je eden iz Rima, tesno za petami pa jim je novomeški W. B. Aleša Wachterja. Promet teh podjetij se do letošnjega septembra giblje od 9 do 20 milijonov konvertibilnih dinarjev.

OBRAZI

Ajdovske ženske so bile pridne

»**A**jdje so bili mirni in plahi ljudje in nikomur niso storili nič žalega. Živel so v svoji jami in niso hodili med ljudi. Skrivali so se v grmovju, saj so bili skoraj goli. Imeli so svojo vero in navade. Ženske pa so bile pridne za delo. Stara Jurkeltova je pripovedovala, kako so enkrat okopavali na njivi pa so šli opoldne domov na kosto. Takrat so iz grmovja zaslišali glasove ajdovskih žena, ki so jim veleli, naj pustijo motike kar na njivi. Storili so tako, in ko so se vrnili s kosila, je bila njiva že okopana. Seveda je bila gospodinja vesela. Toda če se je hotela svojim pomagačicam zahvaliti z malico, je morala košaro z jedmi zanesti v goščo in se umakniti, sicer ajdovske ženske niso prišle zraven.«

To je ena od pripovedi o Ajdih, poganih, ki naj bi živeli v Ajdovski jami v bližini Sentjurja. Šestinsosedesetletna Marija Smole iz Dolenje vasi pri Mirni Peči se teh zgodb še spominja. Njej jih je povedala njena mati, materi pa njena mati. Tako so šle iz roda v rod in nihče pravza-

prav ne ve več, kdaj naj bi živela tista Jurkeltova gospodinja, kateri so pomagale ajdovske ženske. Tudi Ajdov že zdavnaj ni več, le jama, ki nosi njihovo ime, je še ostala, čeprav tudi ta ni več taka kot prej, ko se je po njej — tako so pripovedovali — dalo priti vse do Sv. Ane.

Smoletova Marija ne dvomi, da so zgodbe o Ajdih resnične, čeprav se nam dandanes zdijo kot pravljice. Toda kot pravljice se nam zdijo tudi druge pripovedi, ki jih zna o življenju na vasi pripovedovati Marija, pa so čisto resnične, saj jih je sama doživela. Kajti Marija govori o stvareh, ki so že zdavnaj minile in jih moderen človek, tudi če živi na vasi, ne pozna več. To so pripovedi o trenju lanu, metju prosa, mlačvi žita, ravnanju slame, kopanju vinogradov in o vseh šegah, navadah, igricah, šalah in pesmih, ki sodijo zraven. To so zgodbe o kmečkih dekletih, katerih edina zabava je bilo delo, zato so si ga po svoji fantaziji in zmožnostih napravile kratkoročnega, prijetnega in zabavnega. Njihovo življenje je bilo zaprto v majhna obzorja in celo odločitev o tem, ali se bodo poročile, s kom in kdaj, je bila v drugih rokah. Vse je bilo odvisno od njihove dote in od ženinega premoženja, zato se je marsikatera zveza sklepala zgolj po tej meri ali pa zelo pozno. No, tudi iz tega so znali mladi narediti šalo. Ko so mele prosa, so starejša dekleta često dobila svojega ženina, slamnjaka, zataknjenega za drevo, s pismom na strganem oblačilu. Nekatera so šalo vzela kot tako, druga pa so se kar močno razjezila. Bašljeva Micka celo tako, da je svojega slamnatega ženina poveljala po gnojnici in ga, mokrega in smrdečega, zanesla v posteljo Rezkovim fantom, ki so ga bili pripravili. Ni pa s tem rečeno, da fantov dekleta niso pobliže spoznala, čeprav so bili starši zelo strogi. »Ko smo se ponoči vračale od kopanja v vinogradih, nas ni bilo strah v temi skozi gozd, saj smo imele vsaka svojega,« se Marija z nasmehom spominja tistih.

Marija se je poročila precej pozno, dvaintrideset ji je bilo takrat. To pa prav zato, ker ni bila iz premožne hiše. Je pa delala in skrbela za domačijo ves čas, zato je ostala njena, kljub temu da je bilo otrok pri hiši kar sedem. Njen mož je bil »ajzenponar«, tako kot njeni bratje. Sedaj sta od bratov in sester živi le še Marija in njena mlajša sestra Zalka, ki se je tudi poročila v domačo vas. Obe sta vdovi. Zalka je postala to že med vojno. Njen mož Janez je bil šele tri dni pri partizanih, ko je bil zajet in poslan v Dac-

hau. Tam je od težkega dela in slabe hrane zbolel in končal v plinski celici. Njegov sotrpin, ki je preživel, je povedal, da se je njegovo življenje utrnulo prav na božični večer leta 1944. Mariji mož Janez je bil tudi pri partizanih. Potem, ko so bili pri napadu na Trški gori razbiti, se je vrnil ves strgan domov, tu pa je bil izdan in prijet. Najprej so ga odpeljali v Novo mesto, nato pa na prisilno delo v Nemčijo. Imel je nekaj več sreče kot Zalkin France, saj je doživel osvoboditev in se po enem mesecu tavanja proti jugu ves izčrpan le vrnil domov. Med njegovo odsotnostjo Mariji z dvema majhnima otrokoma tudi ni bilo najlažje. Zlobneži so ji zato, ker je imela moža pri partizanih, pa pozneje v internaciji stregli tudi po življenju, vendar je večje premagala vse pasti in tudi dočakala svobodo. Njen otroka Marija in Janez sta odrasla, zapustila Dolenjo vas in si ustvarila družini. Tako im sedaj Smoletova Marija tudi štiri vnukce in šest pravnukov. Iz svoje rojstne Dolenje vasi ni hodi rada, le takrat, kadar je huje bolna in more ven, pusti, da jo vzame k sebi hčerka Marija v Gorenjo Stražo, sicer pa morajo vnuki in pravnuki, če hočejo slišati pripoved o Ajdih in starih časih, kar tja, kjer so te zgodbe tudi doma.

T. JAKŠ

Sicer pa je v novomeški občini 15 podjetij, ki imajo prometa 1 do 2 milijona dinarjev, 3 podjetja z 2 do 3 milijoni dinarjev in 7 podjetij z nad 7 milijoni. V trebanjski občini je 7 podjetij, ki imajo prometa nad 3 milijone dinarjev, dve imata okoli 2 milijona, in štiri podjetja okoli en milijon dinarjev. V črnomalski občini je samo šest podjetij, ki imajo promet nad 1 milijon dinarjev, od tega samo dve podjetji nad 3 milijone. V metliški občini pa je troje podjetij, ki imajo 1 do dva milijona prometa. V vseh teh firmah je zaposlenih 65 ljudi, od tega največ v novomeški občini, potem v črnomalski in trebanjski, metliška pa je tudi tu na zadnjem mestu.

Avtor tega prispevka je aprila v DI. že razkrival pravno praznino, v kateri se bohoti podjetništvo. Toda na konkurenčno klavzulo, ki je bila na zvezni ravni več kot neživljenjska, smo medtem že pozabili. To pot se sprašujemo, kako so na podjetništvo pripravljeni v gospodarskih zbornicah, bankah in na SDK.

PROIZVODNJA NI PRILJUBLJENA

Vršilec dolžnosti vodje medobčinske gospodarske zbornice za Posavje Maks Unetič je povedal, da je registriranih kar dosti podjetij, vendar je vprašanje, katera med njimi v resnici delujejo. Menil je še, da je med jimi večina takih, ki naj bi se ukvarjala s svetovanjem, trgovino ali gostinstvom, malo pa je takih, ki bi kaj proizvajala. Seveda tudi ta nova podjetja iščejo stike, predvsem pa informacije pri gospodarski zbornici. Med drugim je

tako informacijo iskala tudi podjetnica iz sevnške občine, ki se je zanimala za kredit EFTE, ki ga posreduje A banka. Seveda so ji na zbornici po svojih močeh odgovorili in jo napotili na Center za ekonomsko svetovanje mag. Milana Lovrenčiča. Kaj več pa podjetnikom ne morejo ponuditi, ker zbornica, pa ne samo področna, preprosto ni kos novim izzivom. Seveda gre za slovensko gospodarsko zbornico kot celoto. »Seveda razmišljamo o tem, kako bi vzpostavili stik s podjetniki. Za začetek mislim, da bo najbolje, če se usedom skupaj in se dogovorimo za sodelovanje,« meni Maks Unetič. Podobno razmišlja tudi Janko Goleš, vodja medobčinske gospodarske zbornice za Dolenjsko. Po njegovem mnenju smo z ustavnimi amandmaji in zakonom o podjetjih ustvarili pogoje za podjetništvo, konkretnega pa je bilo narejenega zelo malo. Zbornični sistem kot celota se je sicer vključil v to dogajanje. Podjetništvu služijo menedžerske šole, ki so nastajale pod okriljem zbornice, služil naj bi tudi informacijski center pri Kovinotehni itd. Ampak vse to je še premalo, po Goleševem mnenju pa je tudi družbena klima precej naklonjena podjetništvu. »Vsi orjemo delo na tem področju. Ampak prepričan sem, da homo uspeli. Lotili smo se že obravnave rezultatov ankete, ki naj bi pokazala, kakšen je interes za ustanovitve agencije za pospeševanje razvoja podjetništva. Reči moram, da so razleti več kot dobri, saj se večina podjetnikov ogreva za tako agencijo. Po drugi strani prihajajo k nam podjetniki po nasvete, kako do denarja, programa itd. Brez denarja, prostora, programa in tveganja pa podjetništva seveda ni,« pravi Goleš. Kar zadeva denar,

je povedal, da je novomeška Zavarovalnica podjetnikom posodila 30 milijonov dinarjev, da potrebam pristulne tudi banka. Odveč pa ne bi bilo seveda tudi razvojni sklad za te namene, kakor ji imajo tudi v svetu.

VELIKO ZANIMANJE BANK

Dr. Dejan Avsec, direktor LB-Posavske banke Krško, resno računa na podjetnike in podjetništvo, še posebej, ker je bil tudi sam vedno za podjetnost. In ker podjetništva ni brez banke in njenega denarja, se mu zdi povsem razumljivo, da bi banka morala imeti denar tudi za podjetnike. Banka tak denar imela in bi ga tudi posojala, vendar pri nas problem v tem, da ni mogoče zavarovati rizikov. Direktor LB-Dolenjske banke Franc Bolšan nima samo političnih izkušenj, marveč tudi podjetniške. Podjetništvo pa je v svoji zasnovi pomeni marketinško obnašanje, to pa pomeni iskanje stika s potrošnikom v času, ko se potrošnik niti ne zaveda svojih potreb. Novomeška banka, v tem smislu že naredila nekaj opaznih korakov, saj je organizirala posvet za podjetnike, na katerem so bančni delavci predstavili zunanji trgovski poslovanje s finančnega vidika. Obisk podjetnikov na posvetu je bil nad pričakovani, za budo s takimi posveti se nadaljevali. Očitno je, da tej banki resno jemljejo novi val podjetništva in računajo na to, da bodo novopečeni podjetniki stalni partnerji LB.

Še najdalj so prišli v SDK, kjer so se na prodajo podjetništva res temeljito pripravili. Plačilni promet je urejen promptno, saj je SDK odprta tak rekoč ves dan, podjetnik pa je sproti obveščen stanju na žiro računu. Uslužbenci SDK se tudi zavedajo, da nekaterim podjetnikom manjka izkušnja, zato v skladu s hišno politiko opravljajo tudi vlogo svetovalcev. To je seveda dodaten napor, so ga v SDK vzeli v zakup. »Mi smo vedno pripravljeni pomagati,« pove Jožica Miklič, direktorica novomeške SDK. Kar zadeva probleme okoli periodičnih in zaključnih računov ni večjih težav. Opažajo, da imajo to boljše urejeno tam, kjer te ne more zaupajo strokovnjakom. Kar zadeva SDK pa lahko povemo, da se je marsikaj spremenilo glede javnosti podatkov. Doslej, ko je prevladovala družbena lastnina, so bili podatki tako rekoč javni. Zdaj je mogoče izvedeti, denimo, za splošno poslovne podatke, ne pa za tiste, ki bi jih bilo mogoče tako ali drugače izkoristiti.

Kaj menijo podjetniki? Vsak ima svojo izkušnjo s svojo lastno firmo. Nekaterim gre dobro, pri sameznikom naravnost odlično, saj se v podjetništvu počutijo kot ribe v vodi, po podatkih SDK doslej še ni bilo ne sečaja ne bankrota. Vendar se morali podjetniki po mnenju direktorja Invest Franca Zavodnika povezati med sabo, pregledati kaj lahko nudijo in kaj bi še lahko nudili. Za to manjka banka podatkov, manjka informacij. Dostih informacij bi se lahko nabiral v informacijskem centru, del pa tudi pri časopisu, ki ga bodo ustanovili podjetniki. Zavodnik je prepričan, da podjetništvo čaka še lepa prihodnost, saj so podjetniki sposobni ponuditi marsikateri izdelek ali storitev precej ceneje in kvalitetnejše kot »velike firme«.

Očitno je, da se to pot potrjuje teza ekonomskega Županova, ki je dejal, da bi veliko naredili pri nas, če s tem, ko bi sprostili blokade. Teh blokad, vendar na prvi pogled, ni več. Zato pa je po mnenju ekonomskega Samuelsona tržna ekonomija nepretrgi proces poskusov in napak. Kot kaže zahodna kušnja, so vmes tudi uspehi. Seveda vse to skupaj velja le v primeru, če pristajamo na zahodni civilizacijski model.

J. SIMČIČ

obzorja

ODIRANJE MORSKEGA PSA

Franček Rudolf je napisal svoj najnovejši roman Odiranje morskega psa, ki je pred kratkim izšel pri Slovenski knjigi, z velikimi ambicijami. Roman naj bi bil nekaj drugega, kot so sicer slovenski romani: ob tem, da bi obdržal vso zahtevnost in lepoto zvrsti, naj bi tudi segel v najširši krog občinstva in izšel v visoki nakladi. Za dosego teh ciljev, ki bi jih lahko označili kot stvaritev kvalitetne uspešnice, je avtor poskusil z nekaterimi posegi v strukturo romana,

kot se je oblikoval pri nas. Pri tem je največji preobrat izvedel na junaku romana, in iz tragične figure, utemeljene na dobrem, naredil izrazitega negativca.

V središču pripovedi je mlajši najstnik Rožle, posiljevalec, tat, goljuf, plačanec tuje vo-hunske službe, ki je ob vsem tem zapleten še v obračune mednarodne narkomanske mafije. Grozen tip, ki se druži s prav takimi ali še bolj groznimi tipi, živi pa v okolju, ki je po svoje prav tako grozljivo, namreč v Sloveniji osemdesetih let, med slovenskim ljudstvom, ki je popolnoma zmedeno med razsutim svetom starih vred-

not in vznikom antivrednot, hkrati ko je junakovo okolje tudi ves razviti zahodni svet. Vse to nudi pisatelju dovolj pestro in zanimivo ozadje, da lahko spleta svojo pripoved z elementi filmskih zgodb, kriminalke, groteske, satire in humoreske, da skratka ustvari živo in napeto pripoved.

Zanimivo pa je (in vredno globljega premisleka), da pisatelj junaka svoje pripovedi na nek način poskuša razrešiti negativnega predznaka. V romanu se izkaže, da je junak navsezadnje samo otrok, kateremu na dnu srca leži hrepenenje po življenju z mamo in očetom. Starša sta se davno razšla in ga prepustila drugim. Junak Rudolfovega romana je tako pravzaprav žrtev razmer. Žrtve pa nikakor niso pravi negativci.

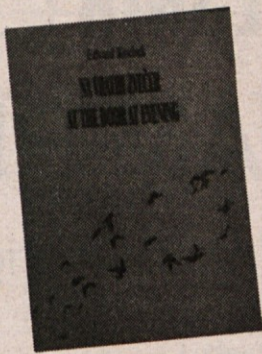
M. MARKELJ

KOCBEKOVA POT NA TUJE

Slovenska založba Aleph, ki deluje že deseto leto in se je v tem času izkazala predvsem kot založnica pesniških zbirk, je naredila nov, pomemben korak v svoji dejavnosti, korak, ki ima precejšen pomen za slovensko kulturo sploh. Z zasebno založbo The Muses' Co., katere lastnik in vodja je pesnik Endre Parkas, je izdala zbirko Kocbekovih pesmi v dvojezični izdaji, v slovenščini in angleščini. Gre torej za poskus izvoza slovenskega duhovnega kapitala. Izvažati se pač da tudi proizvode duhovne tvornosti, če uporabimo ta izraz, ne samo predmete materialne proizvodnje. Nedvomno pa ima tak »izvoz« po-meni tudi za utrjevanje in potrjevanje slovenske identitete v svetu.

Izbor Kocbekovih pesmi in prevod v angleščino je opravil Tom Ložar, »Kanadčan in Slo-

venec, v tem vrstnem redu«, kot se je sam označil. Zajemal je iz celotnega Kocbekovega pesniškega opusa, vendar se

je pri izboru držal tistih kriterijev, po katerih naj bi bila Kocbekova poezija zanimiva za bralca angleško govorečega sveta. To pa je predvsem Kocbek v svoji navezanosti na slovensko zemljo, naravo, kmečki svet. Da pa bi opozoril na Kocbekovo življenjsko pot, izra-ženo seveda tudi v njegove pesništvo, je zbirko razdelil na tri enote: Pred, Med in Po, se pravi na prelomnice, ki so tako kot slovenski narod zaznamovale tudi Kocbeka: pred vojno, med njo in po nji.

Kako bodo angleški bralci sprejeli Kocbekove slovenske pesniške poslanice, bomo še videli, lahko pa zapišemo, da je Ložarjev pogled na Kocbekovo pesništvo, kot ga je ude-janil s svojim izborom zani-miv tudi za slovenskega bral-ca.

M. MARKELJ

DEKLINA ZGODBA

V zbirki Oddih je Mladinska knjiga letos natisnila delo, po katerem je kanadska angleš-ko pišoča pisateljica in pesni-ka Margaret Atwood najbolj poznana. Gre za roman Dekli-na zgodba, ki je po prvem iz-idu leta 1985 dolgo kraljeval na lestvicah knjižnih uspeš-nic, že leto dni po izidu pa trž-ne uspehe kronal s pridobitvi-jo nagrade Arthurja C. Clarka, ki jo podeljujejo za najboljši znanstvenofantastični roman.

Roman ima res vse odlike znanstvene fantastike, pripo-

ved se dogaja v bodočih časih, v Združenih državah Ameri-ke 21. stoletja, realnost bodo-čega je izrisana plastično in povsem verjetno, toda hkrati ima roman tisto posebnost, ki ga uvršča v razred kakovost-ne znanstvenofantastične li-terature, saj v svojih vizijah bodočega sveta razkriva ne-katere plati sedanjega sveta in sedanjega položaja človeka v njem. Avtorica je v romanu iz-risala totalitarno družbo, v kateri je del ženskega prebi-valstva namenjen izključno razplodu, medtem ko je nalo-ga drugih, da vzgajajo in nad-zorujejo. V takem svetu seve-da ni prostora za človeško

intimo in čustva, je samo prisi-la in brezpogojna ubogljivost.

Kritiki primerjajo Atwoodi-no Deklino zgodbo s slovitim Orwellovim romanom 1984, in to je kar zadostno priporočilo za branje.

MiM

ZA KONFEDERALNO SLOVENIJO

Jugoslavija razpada tako re-koč iz ure v uro. Udarce dobi-va z leve in desne, posamez-niki, stranke in celi narodi kar tekmujejo, kdo jo bo bolj pri-skutil. In vendar bomo morali na tem prostoru živeti tudi v prihodnosti, še naprej v eni državi ali pa v sosedstvu bal-kanskih držav. Slovenska vladajoča politika in opozicija pretežno podpirata tvorbo konfederacije, torej zveze dr-žav, slovensko ljudstvo pa se — to si upamo trditi brez ple-biscita — po zadnjih dogodkih

bolj nagiblje k odcepitvi Slo-venije od drugih jugoslov-an-skih republik, kar je mnogo bolj tvegan korak. Kako glo-boke in zapletene so dileme, se kaže tudi iz zbornika raz-prav z naslovom Za konfede-ralno Slovenijo, ki ga je izdalo Znanstveno in publicistično središče v Ljubljani in v kate-rem sodeluje kar 26 avtorjev, predvsem z leve in neod-visnih.

Vsebine zelo raznolikih pri-spevkov ni mogoče povzeti na kratko, zato za pokušinjo na-vajamo le nekaj misli iz esejev dveh univerzitetnih profesor-jev, dr. Boštjana M. Zupančiča in dr. Maksa Tajnikarja. Prvi očita sedanjemu prizadevanju za slovensko suverenost dile-tantstvo in provincialnost. Po mnenju dr. Zupančiča ima et-nični nacionalizem a la Slove-nija 1990 izrazit operetni na-dih. Še več, Slovenec po njego-vem izzveni zgodovinsko, po-litično, vrednostno in aspira-tivno kot anahronizem, kot izraz devetnajstega stoletja. Tisto, kar najbolj vžge pri Slo-vencih, je na mednarodni sce-ni približno toliko priljubljeno kot naša polka. Zaradi napač-nega pristopa nimamo prave perspektive.

Tako pravnik in filozof Zu-pančič. Prav tako resne za-držke pa ima na gospodar-skem področju ekonomist Taj-nikar. On poudarja, da je last-ninska reforma, ki smo jo začeli uresničevati s prvimi plahimi koraki, pogoj za gos-podarsko suverenost Sloveni-je, v vsaki državni tvorbi, tudi konfederaciji, pa priporoča enoten pravni red na vsem območju delovanja svobodne-ga trga. Po njegovem mnenju je smiselno poenotiti pravni red z drugimi republikami ce-lo v primeru, če bi prišlo do državne osamosvojitve Slove-nije. Svetuje tudi enoten de-narni in zunanjetrgovinski sis-tem, saj za lasten denar in zunanjetrgovinski sistem ob-stajajo kvečjemu politični, ni-kakor pa ne gospodarski raz-logi.

Toda: koliko bomo poslušali stroko in kolikšno vlogo bodo ob zahtevanem plebiscitu ime-la čustva?

M. LEGAN

KJE?

Med knjigami, ki poskušajo na kar najbolj privlačen in za-nimiv način posredovati širo-kemu krogu bralcev vednosti z najrazličnejših področij, je tudi šest knjig Enciklopedije vprašanj in odgovorov, ki so zasnovale tri velike evropske založbe, italijanska Mondato-ri, britanska Grisewood and Dempsey in francoska Hac-hette. Slovenskim bralcem in znanja željnim glavam bo vseh šest knjig te enciklopedije v slovenščini pripravila Mladin-ska knjiga, ki se je lotila izdaje te zanimive enciklopedije. Dvema že izdanima knjigama, Kakaj? in Kaj?, se je pred krat-kim pridružila še tretja, in si-cer Kje?

Kot prejšnji dve - take bodo tudi preostale tri knjige - tudi zvezek Kje? podaja v obliki kratkih vprašanj in dvosto-penjskih odgovorov, krajšega in obsežnejšega, vedenja o naj-bolj zanimivih krajih na sve-tu, pomembnih za različne znanosti in dejavnosti. V en-ciklopedičnem zvezku Kje? je zastavljenih 119 vprašanj in njim ustrezno število dvojnih odgovorov, ki mladega bralca (veliko novega pa bo zvedel tudi marsikdo, ki je že zdavnaj zapustil šolske klopi) sezna-ja z vednostmi iz geografije, biologije, zgodovine, kulture in tehnike. Jedrnatno besedilo spremlja obilje barvnih ilus-tracij.

Če vas torej zanimajo odgo-vori na vprašanja, kot so: kje bodo celine čez 50 milijonov let, kje je največja podzemna jama, od kod prihaja kakav, kje so ljudje začeli uporabljati denar, kje je bermudski tri-kotnik, potem si le oglejte knjige Enciklopedije vprašanj in odgovorov.

Tone Jakše
Milan Markelj

KJE SO TISTE STEZIGE?

POGOLTNIL JIH JE GOZD

Zvon je doneče vabil gor k cerkvi sv. Vida, odmevalo je zvonjenje z vrha Ljubenske gore prek vinogradov in nad krošnjami dreves kot že desetletja in desetletja poprej, ko so se ljudje iz okoliških krajev in Ljubenci vzpenjali na vrh svoje Gore k molitvi in na srečanje z drugimi, h kupčiji in k veselju, kar vse se je dogajalo med žeganji in mašami. In midva sva seveda pohitela kar se je dalo, da ne bi prav med zadnjimi prišla k sv. Vidu.

Morda so naju zamotila razmišljanja o zgodbah, ki sva jih slišala, ali pa naju je zapeljala idilika ozke stezice, ki se je vila med vinogradi, vsekakor sva se na-mesto na vrhu Ljubna čez čas znašla med zaraščenimi starimi vinogradi in potem potonila v vse bolj gost gozd. Stezica se je vila po pobočju naprej, svetlo-ba dneva je zatemnila gosta gozdna senca, zadišalo je po trohnobi in vlagi. Ob poti so se iz gostega rastlinja tu in tam kazala siva rebra polporušenih škarp, in med kamni se je ob debelem srobotu vila še kakšna trta kot olesene-la pravljica kačja kraljica.

Ti ostanki so pričali, da hodiva med nekdanjimi vinogradi še iz časov, ko tu ni bilo gozda, ampak so se v jesenskem soncu napejvali grozdi in zbirali v jagodah svetle moči sonca in skrivnostne si-le zemlje za tisti čas, ko po prastarih za-konih alkimije narave v sodu zabrbota moči in se naredi vino. Res, zdaj z goz-dom zaraščena višja pobočja Ljubna so

bila v starih časih obdelana in zasajena s trjem. Ostanki mogočnih škarp dajejo vedeti, da so se ljudje borili s silami ero-zije, da so poskušali zadržati spiranje in sipanje plodne zemlje s strmih pobočij. Kdo bi vedel, koliko izčrpujočih bojov za zemljo, kot ga je opisal veliki Preži-hov Voranc v Boju na Požiralniku, se je tiho odvijalo na ljubenskih pobočjih. Ljudje so nosili zemljo v koših nazaj z dna vinogradov, grizli so kolena po strmih pobočjih, da bi ohranili strmine plodne. Toda boj so izgubili. Danes nekdanjih visoko ležečih vinogradov ni več, na strminah, kjer je rasla trta, zdaj raste gozd.

Kaj kmalu pa nama je postalo jasno, da med starimi škarpami in v gostem gozdu ne bova prišla k sv. Vidu in da je imel stari dolenski bard Trdina zelo prav, ko je v svojih zabeležkah zapisal, da je »cest in steza vse polno po gori, zabloudi se lahko, malokteri ptujec pogodi prvi krat pravi pot do vrha«. Midva ga nisva pogodila, se pravi, da sva zašla.

Kaj nama je preostalo drugega, kot da sva zavila s skrivnostne stezice med škarpami in se zagrizla v strmine in brezpotje. Vodil naju je bolj občutek, kje naj bi bil sv. Vid, kot pa kaj drugega. To je bil najbolj naporen del vsega najinega popotovanja. Prebijala sva se skozi go-sto podrast, se ogibala večjih skal in kmalu sva se močno zadihala in zagrela, da je pot kar lil z naju. Zato pa je bilo olajšanje toliko večje, ko sva prišla iz gozda na jaso in zagledala med drevjem cerkvico sv. Vida.

NA MEJI TREH FARA

Ob cerkvi, ki je ena od petdesetih far-nih in podružničnih cerkva, ki so na Slovenskem posvečene sv. Vidu, je bilo zbranih precej ljudi. Maša se je očitno že začela, kot sva sklepala po ubranem petju, ki je vrelo iz notranjosti cerkve, pa tudi po sestavi postavljajočega ljud-stva. Zunaj so stali in se pomenkovali predvsem možaki, ženski del in mladi-na pa sta bila pri svetem opravilu. Tako je pač zmeraj bilo, da je prenekateri možak raje stal pred cerkvijo kot notri. Za podrobnosti izurjeno oko popotnika Trdine je seveda take stvari hitro opazi-lo, zato je pisatelj lahko zapisal v svojo beležnico, da je k maši v cerkev sv. Vida na Ljubnu prišlo »silno ljudstvo«, da pa so »med pridigo mnogi pit šli v grmovje«.

Kasneje, ko je bila maša končana, sva v pogovoru z župnikom šmihelske in topliške fare, gospodom Adolfom Meža-nom in Romanom Kavčičem, zvedela, da je cerkev sv. Vida postavljena ob tromeji med šmihelsko, topliško in vav-tovaško župnijo. Včasih so rekli, da ima vsaka fara en del cerkve, vendar pa kar-te kažejo, da cerkev stoji na ozemlju šmihelske fare, kar pa seveda ne pre-ručuje, da bi sv. Vida ne imeli za svoje-ga tudi v ostalih dveh župnijah.

Sedanjo cerkev so postavili v 16. sto-letju na ruševinah še starejše. Sv. Vid je s sv. Nikolajem v Stranski vasi edina podružnična cerkev od nekdanjih petih v šmihelski župniji, kjer še berejo maše.

Osemkrat na leto je maša za farane vseh treh župnij. Včasih je bilo zelo pri-ljubljeno in obiskano žeganje 15. jun-i-ja, ko cerkev praznuje god sv. Vida, tra-dicijo žeganj zdaj ponovno ubujajo. Letos so po dolgih letih obudili tudi obič-aj izpred zadnje vojne in prvič po osvoboditvi uprizorili križev pot. Po-stavili so dvanaest postaj in v molitvi po-romali ob njih. Kljub temu da stare bož-je poti na Dolenskem znova oživljajo in da jih ljudje radi obiskujejo, naj bo iz-verskih ali pa drugačnih nagibov, reci-mo iz ljubezni do tradicije, se ob cerkvi sv. Vida ne zbira več toliko ljudi kot ne-kdaj. Veliko nekdanjih praznikov, ko so ljudje odložili delo in poromali k tej ali oni božjepotniški cerkvi, pride na de-lovni dan, ljudje pa niso več gospodarji svojega časa.

»Maše na Ljubnu smo zato prestavili na nedelje in na popoldneve, da ljudje

Cerkve sv. Vida že stoletja kraljuje na vrhu Ljubna. Na žeganje junija mese-ca privabi vsako leto precej ljudi, če-prav manj kot nekdanj.

lahko pridejo in imajo poleg maše še le-po popoldne v naravi in priložnosti za obisk,« sta povedala župnika. »Malo maše, malo petja pa obisk pri znancih. To ljudje potrebujejo vsaj v nedeljo, ki je dan počitka in razvedrila. Svojevrstna tragika je, da smo izgubili nedeljo. Raz-padajo družine, sorodstvene in prija-teljske vezi. Vse samo dela in dela, da bi kar največ imeli, za sočloveka pa ni več časa.«

COPATARJI Z IZKAZNICO

Najino pozornost je zbudila velika copata, pribita na drevo. Zvedela sva, da gre za znamenje tukajšnjih copatarjev. Kaj so copatarji, se ve, zato nama neka-ko ni šlo v glavo, da bi se tisti, ki jim gre ta naziv, javno postavljali s svojim polo-žajem in značajem, pa naj bo to tudi v tako odmaknjem kraju, kot je samot-na cerkev na vrhu Ljubna. No, pa se je skrivnost kaj hitro pojasnila, ko sva stopila do stojnice, kjer se je zadrževalo največ ljudi in od koder je mikavno diša-lo po pečenki in kotlovnici. Stojnice so postavili člani Društva copatarjev z Uršnih sel, ki so poskrbeli, da je bilo tisti dan pri sv. Vidu dovolj dobrega za pod-zob in za žejno grlo.

»Društvo deluje že pet let,« je povedal predsednik copatarjev Ivan Povše. »Zdaj nas je kakih 40 članov, med nami pa so

tako poročeni kot tudi samski fantje z Uršnih sel in Dobindola, nekaj jih je tudi iz Ljubljane in Mengša, tako da lahko rečem, da gre za slovenski klub. Poročeni copatarji so vpisani v Veliki knjigi, neporočeni, ki bodo pravi copatarji šele postali, pa so vpisani v Mali knjigi.«

Simbol copatarjev je copata in pa po-doba žene z valjarjem v roki. Vsak copar-dobi člansko izkaznico, na kateri je kot geslo zapisana copatarska modrost »Težak je križ, a to ni nič, baba gorji je hudič.«

Za vstop med copatarje ni dovolj le vo-lja in želja kandidata. Dovoljenje mora dati in podpisati tudi žena bodočega co-patarja, a ko je enkrat dovoljenje podpi-sano, zaobsega precej privilegijev, med drugim »izhod v mesto od 8. ure zvečer do 6. ure jutraj, dovoljenje za zabava-nje z barskimi plesalkami, vdovami, lo-čenkami in brhkimi dekletmi in z vsemi pripadajočimi bonitetami,« kot piše v iz-javi. Vendar pa za morebitne nevshe-nosti in posledice privilegijev žena ne od-govarja, odgovornost pade izključno na copatarja samega.

Vse to je seveda za šalo in za zani-mivost, v resnici so copatarji sicer vesela, a tudi resna družba. Članstvo je dosmrtno, copatarji se družijo in si pomagajo tako rekoč do groba. Ko copatar odide med nebeške copatarje, mu sodrugi po-stavijo častno stražo in položijo venec na njegov grob. Vsako leto na dan mučeni-kov imajo občni zbor, ki se ga morajo obvezno vsi udeležiti, in to trezno. Vese-lo je šele po končanem sestanku. Redno pripravljajo tudi družinske piknike, dobijo se na žeganjih pri sv. Vidu, na pustnih povorkah in seveda tudi pri de-lu, skratka, povsod tam, kjer je treba moči združiti ali veselje deliti, da je živ-ljenje lepše. Take vrste copatar biti ni slabo.

Sonce se je spuščalo vse nižje nad ob-zorje in sence so se daljšale, na travni-kih in v gozdičku ob cerkvi sv. Vida pa je še bilo veselo. Oglasila se je slovenska pesem, smeh in vrisč otrok, ki so tekali okoli, se je mešalo z gorvenjem odras-lih, ki so razgledali o tem in onem, manjše skupine so že odhajale in se po-slavljele od znancev. Tudi za naju je prišel trenutek, ko sva morala dati slovo sv. Vidu in se spustiti s hrba dolenske-ga kita v morje pod njim, v vode vsak-danjaka.

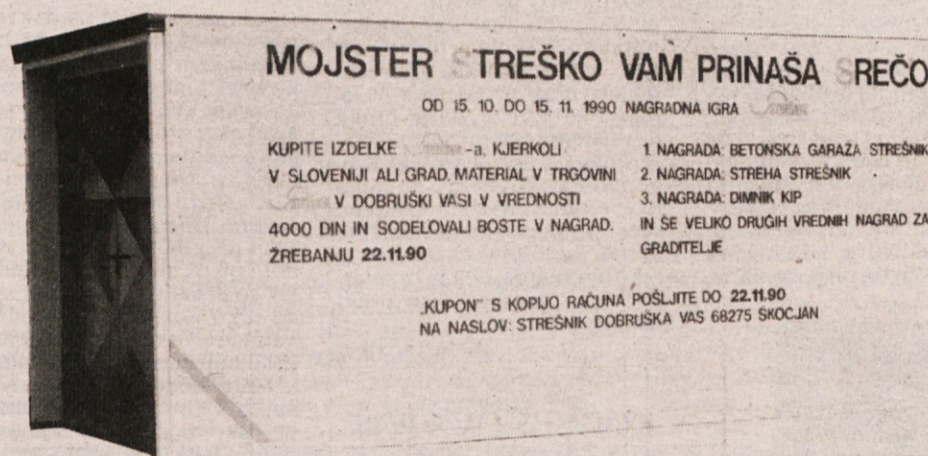

MOJSTER STREŠKO VAM PRINAŠA SREČO

od 15. 10. do 15. 11. 1990 nagradna igra

Z vsakim nakupom strešnikovih izdelkov kjerkoli v Sloveniji ali nakupom gradbenega materiala v trgovini Strešnik v Dobruški vasi pri Novem mestu nad vrednostjo **4.000,— din**, boste bližje:

- betonski garaži Strešnik
- strehi Strešnik
- dimniku kip
- in še mnogim drugim praktičnim nagradam za graditelje

Javno žrebanje srečnih dobitnikov bo 22. novembra 1990 v podjetju Strešnik

Izid žrebanja bo objavljen v dnevnikih Delo, Večer.

Še posebna ugodnost: brezplačen prevoz barvnih betonskih strešnikov

informacije na telefon: 068/76-230, 76-502, 76-102

KUPON ZA NAGRADNO ŽREBANJE

IME

PRIIMEK

NASLOV

KUPON S KOPIJO FAKTURE POŠLJITE NA NASLOV

Dobruška vas, 68275 Škocjan

NOVO V BREŽICAH

OPEKARNA — RUDNIK BREŽICE OBVEŠČA
CENJENE KUPCE, DA V NOVO ODPRTI
TRGOVINI NUDI:

- GRADBENI MATERIAL
- KERAMIČNE PLOŠČICE
- SANITARNO KERAMIKO
- KOPALNIŠKO OPREMO
- SOLARNO OPREMO
- VODOVODNI MATERIAL
- MATERIAL ZA CENTRALNO
- ELEKTRO MATERIAL
- BARVE ZA IMPREGNACIJO

**KONKURENČNE
CENE!**

ZA NAKUP SE PRIPOROČAMO!

KOLEKTIV TRGOVINE (0608) 61-241

**OPEKARNA
RUDNIK
BREŽICE**

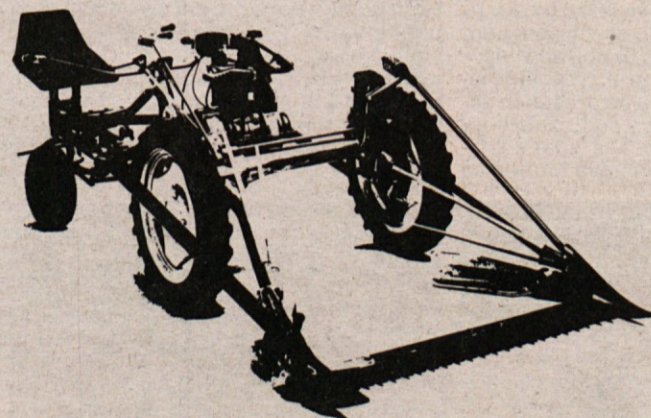
AKCIJSKA PRODAJA

BCS PROGRAMA

Zagorje 31, 63261 Lesično
Telefax: 063 785-216
Tel.: (063) 785-216, 781-120
št. žiro računa: 50730-601-18930

BCS kosilnica BP	54.800
BCS kosilnica diesel	66.750
BCS kosilnica rotacijska	51.300
BCS kosilnica extra	91.780
Žetvena naprava	32.600
Nahrbtna kosilnica za košnjo po vinogradnih, med nasadi in čiščenje gozdnih posek	samo 7.700

Samohodne in rotacijske kosilnice lahko vplačate v **6 obrokih**.

Vašo staro kosilnico vzamemo v račun za novo.
Za **takojšnje plačilo** vam nudimo **20% popusta**.
Na zalogi tudi rezervni motorji za BCS in drugi deli.

BREZPLAČNA DOSTAVA NA DOM!

Zreb je izmed reševalcev 38. nagrad-križanke izbral CIRILA LAURICA esenic. Za nagrado bo prejel koristen ročnik Mladinske knjige Lajšanje lečin brez zdravil. Nagrajencu čemo!

Rešite današnjo križanko in pošljite številčnik najkasneje do 29. oktobra na našo Uredništvo Dolenjskega lista, avni trg 24, 68000 Novo mesto, s pisom KRIŽANKA 40.

REŠITEV 38. KRIŽANKE

Pravilna rešitev 38. nagradne križanke se, brano po vodoravnih vrstah, asi: STISK, SAE, ŠATEMBERK, LAD, ODAK, SREČANJE, PISA-ELJEV, AN, NIKE, ME, ANORAK, DRNIK, VEST, UDAV, AS, AN-ANTA, ILNIK, RAI, SEN, NADJA, NA, URA, AREAL.

MISLI

Zgodovina nima moči, da bi opo-rala storjene zločine.

S. SELENIĆ
Morala se ne uresničuje prek užube in njenih ustanov, ampak preko človekove osebne stiske.
M. ROŽANČ

Z zemeljskega površja so izginili vsi kakeri narodi vojakov in osv-alec, medtem ko so narodi polje-čev preživeli stoletja in žive še nes.

B. GRAFENAUER
Dom so ljudje in ne hiše ali kraji.
J. J. ŠVAJNCER

Sodobna Noetova barka pred plovbo

Decembra se bodo zaprla vrata Biosfere II za osmimi prostovoljci, ki bodo dve leti preživali v izoliranem okolju — Bodoča vesoljska naselja

V puščavi Sonoran severno od mesta Tucson dokončujejo zadnja dela na ne-ovadnih zgradbi, ki je še najbolj podob-velikanskemu rastlinjaku. V kralje-vo kaktusov, kač klopotac in drugih puščavskih prebivalcev raste Biosfera II, kot so imenovali zgradbo iz stekla in klenih nosilcev. Stavba se bo zapisala v zgodovino ne kot arhitektonsko čudo, ampak po svoje je, marveč kot znanstveno čudo. V nji bo namreč potekal svojevr-ten poskus, ki mu ni para v dosedanji zgodovini, če seveda izvzamemo bibli-jo mit o Noetovi barki. Po stekleno oho bodo ustvarili povsem zaključen ekosloki samoonavljajoči se sistem, ki bo v malem.

26 metrov visoka zgradba, ki zavze-ja 1,3 hektara površine, bo za nasled-nje dve leti dom osmim prostovoljcem rodu Homo sapiens, 3.800 rastlinam in nekaj ducatim živali. Čez poldrugi mesec se bodo zaprla vrata in ne v hoda izhoda iz Biosfere II ne bo. Zgradba bo zaživela povsem samostojno življe-nje, od zunaj bo dobivala le elektriko, inčne žarke in informacije. Bo torej nekakšna sodobna Noetova barka.

Osem prostovoljcev, ki bodo sode-ovali v poskusu, je bilo določenih šele pred kratkim. Iz velikega števila prijav-lenih je bila izbrana četverica nepor-venih moških in četverica žensk. Njihova starost je 26 do 66 let, po rodu pa so iz Združenih držav Amerike, Nemčije, Britanije in Belgije. Med njimi so stro-kovnjaki za botaniko, morsko biologijo in kmetijstvo, v svojih vrstah pa imajo tudi zdravnika in inženirja. V začetku meseca decembra bodo za celi dve leti ostali prebivalci Biosfere II.

Za ta zelo drag poskus, ki bo stal okrog 60 milijonov dolarjev (vsota je še enkrat večja, kot je bila sprva načrtova-na), se je že pred leti navdušil teksaski naftni mogotec in zavzeti ekolog Ed-ward Bass, podpora pa je dobil tudi v podjetju Space Biosphere Ventures, ki namerava izkušnje, dobljene v Biosferi

Na podlagi sklepa 1. seje Komisije za denacionalizacijo in ugo-tavljanje povojnih množičnih pobojev, pravno dvomljivih proce-sov in drugih nepravilnosti v občini Trebnje, ki je bila izvoljena na 4. skupni seji zborov skupščine občine Trebnje dne 26. 9. 1990,

pozivamo vse občane občine Trebnje in ostale, da nam posre-dujejo podatke:

- o eventualnih vojnih in povojnih pobojih na našem območju (osebni in ostali podatki žrtev),
- o pravno dvomljivih procesih in njihovih posledicah za posameznike ali skupine,
- o izvršenih razlastitvah premoženja (razen, če niso občani teh podatkov že posredovali ustreznim občin-skim službam),
- kot tudi vse ostale podatke v zvezi z drugimi nepravilnostmi.

Vljudno prosimo, da vse podatke in informacije o navedenih zadevah občani posredujejo najbližjemu krajevemu ali ma-tičnemu uradu oz. jih posredujejo skupščinski komisiji. Komisija zagotavlja vsem občanom, ki bodo posredovali po-datke, popolno osebno integriteto in anonimnost. Komisija nima pristojnosti, niti ne želi in nima namena iskati povzročitelja za nastale krivice in nepravilnosti. Zbrane podatke bo posredovala pristojni republiški komisiji, s čimer bo pripomogla k popolnitvi praznin, ki sedaj obstajajo v dokumentaciji.

HVALA.
KOMISIJA ZA DENACIONALIZACIJO IN UGO-TAVLJANJE POVOJNIH MNOŽIČNIH POBOJEV, PRAVNO DVOMLJIVIH PROCESOV IN DRUGIH NEPRAVILNOSTI V OBČINI TREBNJE

NAGRADNA KRIŽANKA

40

DL	KOLOSEJNA	OBLIST	AFRIKA JEZIKOVNA SKUPINA	RAZTOPNA ALKALISKEGA HIDROKSIDA	PRIVAK	AVTOR J. UOF	NESTRO-KOVNIK	JAČNIK	SKATICE
SMUČICE PR BOH BISTRICI KEM SIMBOL ZA DUSIK						STRELNO OROŽJE VRSTA OPEKE			
NEM FILM REŽISER (FRITZ)					GEOLOKA DOBA VOJAŠKA ENOTA				
PRITOK DONA VE V KROM-NI ODPADEK PRI TESANJU				ENERGIJSKI CENTRI V JOGI POKRAJINA V SRED. ITALIJI				IVAN TAVČAR SKRAT	
DL	LIVEC	BORIŠČE	REDKEJE IM IME EGROU	SKUPNA OTOKOV					
MLEČNI SOK KAVCU-KOVCEV				NAŠA NAJDA-LISA REKA GRADITELJ TROJAN-SKEGA KONJA				PRELAZ ČEZ VELEBIT	UP
PERUNKA				SPORTNA DISCIPLINA VRSTA ZABAVE			SESTAVNA ZEMELJSKEGA PLINA VODNA ŽIVAL		
NOGOMETNI PRILUGAS Z BH				KOS ZEMLJIŠČA KEM SIMBOL ZA MOUBDEN					
NEOLAJDEN DELI SVETA						NEFRIT			
NORO MIT GOSPODARICA MORJA				PREBIVALEC ISTEGA KRAJA		DL	KEM SIMBOL ZA NATRU		

Gen in lek

Ni le starost kriva za bolezen kosti — Mor-da zdravilo

Zdravniki so dolgo menili, da je slabljenje in krhkost kosti naravna posledica staranja. Zaradi starosti naj bi prišlo tudi do težjih oblik, kot je kronični osteoartritis, ki privede do okvar hrustanca, ki v sklepih de-luje kot blažilec. Bolezen je razme-roma pogosta in prizadeva več de-set milijonov ljudi v razvitem svetu.

Najnovejše raziskave kažejo, da bo treba sprejeto teorijo spremeniti. Medicinski strokovnjaki so poskr-beli za prve dokaze, po katerih je mogoče sklepati, da je akutni osteoartritis lahko tudi posledica genetskih poškodb.

Dr. Darwin Prockop s Filadelfij-ske univerze se je v sodelovanju s še drugimi strokovnjaki pred štirimi leti lotil raziskav in iskanja vzrokov za bolezen. Zbral je genski material 19 pripadnikov iz treh generacij neke družine, kjer je bilo več hudih bolnikov za osteoartritisom. Anali-ze so pokazale, da je devet članov družine imelo poškodovan gen, ki proizvaja kolagen II, strukturno pr-vino hrustanca. Kako mutacija ge-na povzroči bolezen še niso ugo-tovili.

Medicina z upanjem zre v nova odkritja, saj v bodočnosti obljublja-jo zdravlila zoper to, zdaj neozdrav-ljivo bolezen.

vaša zgodba

Naslednjega dne je pri Tončkovih pozvonilo. Bil je čas večerje in slučajno je bila vsa družina zbrana. Mati je vstala in se pijano opotekla do vrat. Na pragu je stala mlada ženska.

»Kaj želite?« je vprašala Tončkova mati.

Ženska se je zdrznila, saj ni pričakovala tako zanema-rjene matere. »Socialna de-lavka sem in bi rada preveri-la vaše življenjske razmere. Saj lahko vstopim, kajne?«

»Ne, ni govora! Mi ne ra-bimo nobenih socialnih de-lavk, ki bi nas preverjale in nam govorile, kako moramo živeti. Kar zginite od tod, kaj še čakate?«

Hotela je zaloputniti vra-ta, toda obiskovalka je bila hitrejša. Vstopila je in se na-potila v dnevno sobo. Na kavču je ležal možki. Okrog njega je bil kup cigaretnih ogorkov in prazna stekleni-ca cenenege žganja. Spal je in vlekel dreto. V kotu na pručki je Tonček pisal do-mačo nalogo.

Socialna delavka je vpra-šala: »Zakaj je otrok na tleh? Saj imate mizo, kjer bi lahko pisal naloge!«

»Kaj pa to vas briga, saj ni-sem kupila mize zato, da bi mularija packala po njej! Ko si jo bo lahko za svoj denar sam kupil, takrat pa naj kar

Otroci padajo pod streli

Brezdomčki na ulicah brazilskih mest žrtve skriv-nostnih vodov smrti in narkomafijskih obračunov

Na steni cerkve v primestju Ria de Janeiro se je pojavil ogromen spisek, na katerem je z velikimi črkami izpisano 100 imen. Gre za seznam brezdomnih otrok, ki so jih našli umorjene na ulicah predmestja Duquede de Caxias. Za umore naj bi bili krivi skrivnostni vodi smrti. Kot zatrjujejo pri Amnesty Inter-national, oddelke smrti sestavljajo civi-listi in upokojeni policisti, krivi pa naj bi bili terorizirani, mučeni in smrti več sto nedolžnih otrok. Vsak dan naj bi umorili kakega otroka.

Moriške bande delujejo v najbolj revnih primestjih treh velikih brazilskih mest. Samo lani so na ulicah teh mest našli 457 trupel otrok s strelnimi rana-mi, na mnogih trupelih pa so bili očitni tudi znaki mučenja.

Krivec svinec

Zakaj je propadla slovita Franklinova odprava?

Med slavniješe podvige raziskovanja severnih polarnih območij spadajo ek-spedicije angleškega raziskovalca sira Johna Franklina. Zadnja njegova ek-spedicija se je pred poldrugim stoletjem tragično končala. Zakaj, pa smo zvedeli šele zdaj, po natančnih znanstvenih ana-lizah, če verjamete ali ne, okostij in sta-rih konzerv.

Raziskovalec John Franklin je vse od leta 1819 naprej iskal sloviti Severo-zahodni prehod, morsko pot, ki so jo evropski pomorščaki že pred njim za-man iskali dvesto let. Sklepal si so, da bi bilo mogoče po bližnjici pluti iz Evrope na zahodno zemeljsko poloblo in v pa-ciifiško območje, če najdejo plovno pot visoko na severu. Iskali so jo mnogi, vendar niso uspeli. Razmere so bile na severu prekrute. In tudi Franklin je leta 1845 s 129-člansko posadko podlegel. Kasneje so odkrili, da Severozahodni prehod ni izmišljotina, da obstaja plo-vna pot med severnoameriškim kon-tinentom in večnim ledom severnega pola, vendar pa je mogoče po nji pluti le dva meseca v letu. Preostali del leta pa je Prehod vkovan v debel led. To je tudi razlog, da Prehod nikoli ni postal po-membnejša pomorska pot.

Zgodovinarji so zapisali, da je zadnjo Franklinovo ekspedicijo uničil hud mraz, lakota, skorbut in zla sreča. Vse to je bilo res, vendar pa so spregledali po-glavitnega krivca, ki je odpravo dokon-čno ugonobil. To je bil svinec!

Tako kaže najnovejša analiza kosti Franklinovih mornarjev, ki so jih našli na Beecheyevih otokih in Otoku kralja Williama, kjer so člani odprave dočaka-li svoj konec. Strokovnjaki so v kosteh odkrili nenormalno visoke količine svinca, kar kaže, da so bili mornarji za-strupljeni z njim.

Nadaljnje raziskave so pokazale, od kod toliko svinca v kosteh polarnih pomorščakov. Šlo je za svinec, s kate-rim so bile zavarjene konzerve hrane, ki jo je uživala Franklinova posadka. Primerjave so naredili s konzervami, ki so jih našli v enem od odkritih skladišč.

Izum konzerv iz leta 1810 je sicer omogočil taka potovanja, kot je bilo Franklinovo, vendar pa metoda še ni bi-la povsem varna. Da je svinčeni var v konzervah strupen, so odkrili in priznali veliko kasneje, šele čez 70 let, ko so raz-vili nestrupen način varjenja konzerv. Za Franklina in njegove mnogo prepo-zno.

Zakaj taka krutost? Zakaj pod streli padajo otroci?

Eden od odgovorov je, da gre za žr-tve »čiščenja«, ulic, ki ga naročajo last-niki trgovin. Pocestni brezdomni otroci nadlegujejo ljudi na ulicah in odganjajo morebitne kupce. Trgovci se jih posku-šajo odkrižati in »počistiti« okolje, kot pravijo. »Čiščenja« pa se lotijo tako, da naročijo umor, ki naj bi male brezdom-ce prestrašil, da bi ne zahajali v določe-ne ulice.

Med ustreljenimi brezdomčki je pre-cej tudi takih, ki so žrtve obračunov med narkomafiji. Preprodajalci mamil radi izrabljajo otroke kot prenašalce drog od razpečevalcev do kupcev, ker jih zaradi mladletnosti policija ne mo-re zapreti. Ko so otroci enkrat zapleteni v tovrstni kriminal, pa so prej ali slej udeleženi tudi v krvavih obračunih.

Socialni delavci pravijo, da so ne-močni pred vsem tem. V Braziliji je ta čas okrog 7 milijonov zapuščenih otrok, starih manj kot sedem let. To je množica, za katero socialne službe eno-stavno ne morejo primerno poskrbeti, in premnogi bodo našli svoj dom na uli-ci, kruh pa v prosjačenju, kraji, prodaji mamil. Čaka pa jih tudi — krogla.

»Ker je v ubijanje brezdomnih otrok vpletena tudi policija, odgovorni organi niso zainteresirani za preiskave,« trdi Rosana Heringer, sociologinja Brazil-skega inštituta za ekonomske in social-ne analize.

Vsa dejstva govorijo, da se žalostni spisek umorjenih otrok v Braziliji ne bo zmanjšal, marveč podaljšal za nova in nova imena malih nesrečnežev.

MINI ZANIMIVOST:

KATEDRALA DOGRAJENA

V začetku tega meseca so dogra-dili veliko katedralo v Washingto-nu. Začeli so jo zidati že leta 1907, vendar se je gradnja zaradi po-manjkanja denarja zaustavila. Šele 83 let kasneje so na veličastno zgradbo, zasnovano v slogu starih gotških katedral, postavili zadnji kamen.

TRGOVINA INTERIER

Partizanska c. 7 (Kandija), Novo mesto, vam po nizkih cenah nudi veliko izbiro uporabnih lesenih iz-delkov: krožniki, dilce, sklede, sto-jala za steklenice, nože, rože, skled-niki ...

Ponudba tedna: Sprejemamo naro-čila za lesene jaslice.

Pri nakupu nad 1.000 din nudimo 10% popusta.

Vabljeni!

OSNOVNA ŠOLA METLIKA

razpisuje

JAVNO LICITACIJO

za odprodajo kombiniranega vozila ZASTAVA 850.

Licitacija bo v ponedeljek, 22. 10. 1990, ob 10. uri pri osnovni šoli.

je ustvaril družino in kmalu je bil oče treh otrok, ki jih je imel zelo rad. Svojo ženo je spoštoval in ji ob praznikih poklanjal rože, kajti spomi-njal se je svojega bednega in bridkega zgodnjega otroštva.

Nekega dne ga je ustavil poklicni prijatelj in mu mi-mogrede omenil: »Veš, obrav-navam neki primer, kjer se morilec piše natanko tako kot ti.«

»Aha! Kako pa mu je ime?«

»Tone.«

»Kaj pa je zagrešil?« je na-videz brezbrizno vprašal Ton-ček, kajti tedaj mu je bilo že jasno, da je to njegov oče.

»Njegovo ženo so našli več-krat zabodeno v njenem sta-novanju. On sicer pravi, da je ni ubil, toda vse kaže, da je bil storilec zares on. Priče so povedale, da je ženi večkrat grozil, da jo bo zaklal. Menda sta imela tudi otroka, ki sta se ga znebila in dala v rejo, potem pa povsem pozabila nanj, kot da bi nikoli ne živel.«

»Kaj pa je sedaj s tem otro-kom?« se je dalje zanimal Tonček.

»Menda je propadel.«
Tonček se ni več upal spraševati. Hitro se je poslovil. Svojih pravih staršev ni imel nikoli rad, toda ob novici se mu je zganilo malce usmi-ljenja in žalosti, predvsem zaradi matere, ki si ni znala poiskati prave poti iz pekla.

TONČKA

ODPELJAL LAHEK PRIKLOPNIK — Še neznan storilec je v noči na 12. oktober obiskal dvorišče Anke Šavor v Kanizariji pri Črnomlju. Meni ni, tebi nič je odpeljal lahek priklopnik, ki je nosil naslednje registrske oznake: NM 163-506.

IZGINILO KOLO Z MOTORJEM — 13. oktobra med 15.30 in 16.30 je neznanec odpeljal kolo z motorjem, ki ga je Novomeščan Andrej Lavrič pustil v Ragozem logu. Lavrič je ob vsaj 3 tisočake, možne postavbe pa storila še iščejo.

NAMESTO AVTA UKRADEL AVTORADIO — Neznanec je v noči na 14. oktober vlomil v osebni avto, parkiran pred bloki na Ulici Slavka Gruma. Vozilo je last Srečka Fridla. Vlomilec pa je skušal motor avtomobila spraviti v tek, vendar mu to ni uspelo. Na koncu se je moral zadovoljiti s precej manjšim plenom: odvil in neznano kam je odnesel avtoradio. Fridel je z vlomom oškodovan za 7 tisočakov.

RAZBIL CESTNO OGLEDALO — Novomeščan J. Š. je 8. oktobra okoli 4. ure v Sentjernej razbil pri bifeju Lampe pritrjeno cestno ogledalo. Vzroka početja ni znal najbolje razložiti, zato pa novomeški cesarji natančno vedo, za koliko so oškodovani. Cestno ogledalo je namreč vredno 3.500 dinarjev.

OB LEVO ZADNJE KOLO — Radmilo Cilič iz Niša je 8. oktobra okoli 23.20 parkiral službeno osebno vozilo na parkirnem prostoru Garni hotela na Otočcu. Čez noč je nekdo z vozila odvil in neznano kam odnesel levo zadnje kolo. Niški Unis trans je oškodovan za 1.500 dinarjev.

OTROK STEKEL PRED AVTO

ŠENTJERNEJ — 12. oktobra okoli 17. ure se je 59-letni Janko Kavšek iz Ljubljane peljal z osebnim avtom skozi Sentjernej. Na Prvomajski ulici je nenadoma pred vozilo stekel 3-letni Marko Goršek iz Dolnje Brezovice. Kavšek je zaviral, otroka pa vseeno zadel in zbil po tleh. Hudo ranjenega fantka so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

MINA NA VRTU

NOVO MESTO — Novomeščan Nikola Vrbčan je 9. oktobra urejal vrt pred domačo hišo na Levstikovi ulici. Pri kopanju je našel na nenavaden predmet — mino italijanske izdelave, najverjetneje ostanek II. svetovne vojne. Za uničenje nevarne najdbe je pirotehnik že poskrbel.

TKI p.o. Globoko, podjetje za izdelavo kovinskih izdelkov in trgovina, Globoko 50a, 68254 Globoko,

objavlja

JAVNO PRODAJO

osebne avtomobile OPEL Kadett 1,4 LS; 4 vrata-kovinske barve, letnik 1990/marec. Izključna cena je 200.000,00 din.

Prodaja bo na sedežu podjetja v Globokem pri Brežicah v ponedeljek, 22. 10. 1990, ob 17. uri. Interesenti plačajo 10% varščino pred pričetkom prodaje, ogled vozila pa je možen 1 uro pred pričetkom prodaje na sedežu podjetja. Kupec plača tudi prometni davek. Informacije tudi na telefon: 0608-69-374.

podjetje za trgovino, kooperacije, inženiring in proizvodnjo d.o.o.

Izjemna prilika! Dobava takoj!

Prodaja iz zaloge! AVTOMOBILI HONDA:

— CIVIC SEDAN 1, 2, 4 vrat	193.139,10 din
— CIVIC SEDAN 1, 4, 4 vrat	235.166,60 din
— CIVIC HUNDBACK 1, 3, 3 vrat	209.708,70 din
— CONCERTO 1, 6, 5 vrat	261.632,70 din

AVTOMOBILI SUZUKI SWIFT:

— SWIFT 1, 3, 3 vrat	164.901,70 din
— SWIFT 1, 3, 4 vrat	182.318,10 din

UGODNE CENE! KOLIČINE SO OMEJENE! PONUDIMO VAM LAHKO TUDI AVTOMOBILE, KI NISO NA ZALOGI, Z NAJHITREJŠO MOGOČO DOBAVO! Posebna ponudba najkvalitetnejših koles BIANCHI.

Povprašajte v GAMA CENTRIH!

GAMA Center, Ljubljana Titova 64
TEL. 061/326-685

GAMA CENTER, Brežice Brežina 25 a
TEL. 0608/62-336

Bodo Trendu ostali avti in prihranki?

Samo v Novem mestu je 230 takih, ki so naselili sladkim obljubam — Zgodbe prevaranih so si na las enake — Perdec čaka že šesti mesec

GROSUPLJE, NOVO MESTO — Senovčan Vlado Ljubi, ki se je pred štirinajstimi dnevi ogorčen oglašil v našem tedniku z razkritjem dogajanja v grosupljskem Trendu, zasebnem podjetju, slovečem po mamljivih prodajih uglednih uvoženih avtomobilov po sistemu »leasing«, ni osamljen. Vsaj 5 tisoč jih je, ki so naselili sladkim besedam elegantnih prodajalcev, le kaka petina pa je doslej imela to srečo, da se v naročenem avtomobilu že tudi prevaža. Usoda ostalih je negotova, zgodbe so si podobne kot jajce jajcu, okoli 230 opeharjenih je iz Novega mesta, vseh Dolenjcev na tem seznamu je kar blizu tisoč. Vsi so enako ogorčeni, pa naj gre za Marijo Lah, Vero Kenda, Boruta Usenika, Milko Božič, Milana Rebo, Petra Perdca, da novomeškega spiska ne širimo v nedogled. Zgodba Petra Perdca je zgodba vseh.

»Ponudba je bila več kot ugodna, prodajalci prepričljivi, mogočne in razkošne stavbe Trenda so vživale zaupanje in spoštovanje. Ni ga bilo, ki bi takrat dvomil o poštenosti in resnosti kupčije. 11. maja letos sem vplačal 56.000 din ali 8.000 mark za mazdo 121, sklenil pogodbo, po kateri bi moral še dve leti vsak mesec plačevati po 350 mark, nakar bi bil avtomobil moj. Lahko bi ga prepisal ali pa po sistemu »staro za novo« vrnil prodajalcem in dobil novega. Da bo smola še večja, sem h kupčiji nagovoril še hčerki; njuni družini sta postregli vse prihranke in se prav tako odločili za nakup pri Trendu. Vsi imamo v pogodbah zapisane roke dobave med 60 in 90 dni, celo to, da stroške registracije in kasko zavarovanje do konca namjema plača Trend. Danes hodimo

okoli z dolgim nosom, o avtomobilih ni ne duha ne sluha, v Trendu tudi nečeno nič slišati, da bi nam vrnil vsaj vplačani denar. Po preteku pogodbenega roka za dobavo vozil smo dobili le obvestilo, da se rok pač podaljšuje, in nič drugega. Tri-ali štirinast sem bil po tistem v Grosupljem, izgovori pa so bili vselej podobni. Tudi zmeraj bolj grobi in nasilni so bili z nami. Ko smo jim dajali denar, so bili medeni in prijazni, danes na vratih stojijo čuvaji »gorile«, ki te temeljito izprašajo, kam in po kaj si namenjen, nato kupce le posamično spuščajo v glavno stavbo. Že vedo, zakaj. Enkrat mi je tudi prekipelo. Sit sem bil nenehnih obljub, še bolj pa tega, da te na domačih slovenskih tleh vselej ogovarjajo v srbohrvaščini, da slovenske besede v Trendu domala ni bilo slišati. To sem jim povedal v obraz. Le malo je manjkalo, da ni prišlo do pretepa.

Zakaj v Trendu kupcem ne vračajo denarja, je vprašanje zase; prepričujem jih, naj vendar še potrpijo, da se bo vse uredilo, v dokaz jim ponujajo nekakšne kose papirja z novimi datumi prevzema vozil. Perdecu so celo poslali urgenten telegram, v katerem piše, da bo naročeno vozilo pripravljeno za prevzem 14. novembra med 8. in 20. uro, njegova hčerka je dobila obvestilo, da naj pride po avto 30. oktobra, če pa vozila do 30. novembra ne bo dobila, lahko isti dan dvigne vloženi denar. In tako naprej. »V Trendu ne glede na vse to delajo, kot da se ne bi nič zgodilo. Ljudje z juga še naprej prihajajo v Gosuplje s smokvami in rakijo v torbah za gospoda Grubeliča, lastnika Trendovega imperija, ki jim bo za majhen denar priskrbel avto, o katerem so lahko že včeraj le sanjali.«

Koliko črne so napovedi, da bodo nesojeni lastniki novih uvoženih vozil ostali brez avtomobilov in celo brez vplačanega denarja, bo pokazala prihodnost, že danes pa nekatera dejstva govore, da je takšna bojazen docela upravičena. Hranilno-kreditna služba Trend, kamor so kupci vozil položili svoje prihranke, baje sploh ni vpisana v registru ljubljanskega sodišča, to bržkone pomeni, da Narodna banka za njihove vloge ne jamči. Se bo v tem primeru ponovila usoda 17.000 varčevalcev sedaj že razpite banke Les, ki so tako rekoč preko noči ostali brez svojih hranilnih vlog? Povsem mirnega sna pa nimajo niti tisti, ki so imeli to srečo, da so avtomobil vendarle prejeli. Dokaj nejasen je odgovor na vprašanje, kako bo z odkupom avtomobila po preteku najemne leasing pogodbe. V Trendu zagotavljajo, da bo prometni davek obračunan po fakturirani in ne po tržni vrednosti avtomobila, toda za kaj takega kupci nimajo prav nobene garancije. Celo nasprotno, logično bi namreč bilo, da bo država slej ko prej naredila konec

takšnemu izigravanju zakonov. Mladina je v svoji zadnji številki objavila celo podatek, da se fakturirane odkupne cene gibljejo od dveh do nekaj sto ali tisoč mark pri dražjih avtomobilih. Več je podatkov, ki kažejo, da Trendu danes ne cvetijo rože, zadnje čase je večkrat celo slišati namige o tem, da bo podjetje zašlo v stečaj. In kaj v tem primeru? Resda slovenska zakonodaja stečaja podjetja, ki se ukvarja z leasingom, zaenkrat še ne pozna, toda že danes je moč z dokajšnjo zanesljivostjo odgovoriti na vprašanje, kakšna bo v tem primeru usoda nesojenih lastnikov avtomobilov. Slednja v takem primeru sodijo v stečajno maso, kar pomeni, da ostane kupec brez vozila in denarja. Tudi tisti, ki se v Trendovem avtomobilu danes že prevaža.

Sandi Grubelič je bil med prvimi, ki je izkoristil novo zakonodajo in z zasebnim podjetjem Trend drzno zakorakal novim časom naproti. Javnost je v njem videla simbol poslovne, tržnosti in mogočnosti, ki se takemu podjetju poda. Danes je Trend pojem za neposlovnost, primer, kako je moč pomanjkljivo in nedorečeno državno zakonodajo nadomestiti s svojimi zakoni. Tisti, ki bolje in dlje poznajo gospoda Grubeliča, pogrebniha več podjetij, možakarja, ki si je s stečajem na ti, so tak razplet napovedovali. Danes ga doživlja tudi domala tisoč Dolenjcev. Večina je na nove avte že pozabila, prav nič drugega nečeno, kot da jim gospod Grubelič vrne z muko postregane prihranke. Prihranke, ki jih že dolge mesece obrača po smešno nizki obrestni meri 0,54 odstotka!

B. BUDJA

Peter Perdec

S puško hotel priti do denarja

NOVO MESTO — Novomeški miličniki so bili minul teden obveščeni o nevsakdanjem dogodku, do katerega je prišlo pred dnevi v romskem naselju Šmihel, točneje v baraki, katere lastnik je Boris Brajdič.

Nekega večera okoli 19. ure je v baraki, v kateri je bila tisti čas tudi 31-letna Irena Brajdič iz Stranske vasi, stopil 28-letni D. B. iz Potočne vasi. Stopil je k Ireni in od nje zahteval denar, katerega je ta imela od prodaje nabranih gob. Ker pa mu Brajdičeva denarja ni hotela izročiti, je izza pasu potegnil predelano lovsko puško in jo nameril vanjo. Slednja je odrinila cev, puška pa se je prav takrat sprožila, vendar izstrelki niso zadeli cilja. Brajdičeva je izkoristila zmelo in urno zbežala proti gozdu, kjer pa jo je D. B. znova dohitel in ujel ter ponovno zahteval denar, spravljen v predpasniku. Ireni se je nasilnežu tudi tokrat uspelo iztrgati in zbežati, zbežal pa je tudi D. B., ki ga miličniki še zmeraj iščejo.

S KOLESOM PO SREDINI CESTE

KRONOVO — 53-letni Branko Kovačič iz Prapreške poti je 9. oktobra ob 18.55 pešahal po sredini ceste od Šmarjeških Toplic proti Otočcu in ob sebi potiskal kolo. Blizu Gornjega Kronovega je za njim z osebnim avtom pripeljal Franc Bašelj iz Šmarjeških Toplic ter pešca zadel in zbil po cesti. Hudo ranjenega Kovačiča so prepeljali na zdravljenje v novomeško bolnišnico.

TRAKTOR ZAPRL POT

NOVO MESTO — 8. oktobra ob 10.10 je 62-letni Anton Kastelec iz Dolnjega Karteljevega peljal traktor iz Bršljina proti centru mesta. Na Ljubljanski cesti se je pri bencinski črpalnici razvrstil na levi prometni pas in zavlil prek cestišča v trenutku, ko je nasproti z imevskim prometom pripeljal 34-letni Ivan Kabur iz Novega mesta. Prišlo je do trčenja, v katerem se je Kastelec hudo ranil in se zdravi v novomeški bolnišnici. Gmotne škode je za 35.000 dinarjev.

IZSILJEVAL PREDNOST

SREDNJA VAS — 20-letni Andrej Fras iz Črmošnjice se je 14. oktobra ob 18.20 peljal z neregistriranim osebnim avtom iz Srednje vasi in pri zaviranju v križišče ni upošteval prometnega znaka. V levo je zavil v trenutku, ko je po prednostni cesti iz smeri Podturna z osebnim avtom pripeljal 30-letni Janez Jerič iz Straže. Prišlo je do trčenja, v katerem sta bila hujše ranjena voznik Jerič in Frasova sopotnica, 16-letna Božica Hudorovac iz Zagradca. Oba se zdravita v novomeški bolnišnici. Materialne škode je bilo za 55 tisočakov.

Mladi gasilci prijetno presenetili

Tradicionalno občinsko tekmovanje v Bršljinu

NOVO MESTO — V novomeški vojašnici Milana Majcna je bilo minulo nedeljo tradicionalno občinsko tekmovanje pionirskih in mladinskih gasilskih vrst. Nastopilo je preko 30 ekip, ki so pokazale dobro znanje in pripravljenost.

Med pionirskimi A je zmagala ekipa Zagrada pred Dolenjo Stražo, Šmihelom pri Žužemberku, Stransko vasio in Dobrovo, pri pionirskih A pa Ratež pred Sentjernejem, Dvorom, Brusnicami, Dvorom II, Otočcem, Zagradom, Mirno Pečjo, Mokrim Poljem I in II, Skočanom, Križi, Vavto vasio, Belo Cerkvijo, Malim Podljudnom, Uršnimi seli, Zburami in Podturnom. V konkurenci pionirk B je slavila Reber pred Dolenjo Stražo, Podturnom, Dvorom, Skočanom, Dolžem in Orehovic, pri pionirskih B pa Mirna Peč pred Vrhpoljem, Prečno, Globodolom, Dolžem, Ratežem, Podgradom, Smolenjo vasio, Šmarjeto, Dolenjo Stražo, Otočcem, Zagradom, Tomažovo vasio, Belo Cerkvijo, Grobljami, Šmihelom, Grmovljami, Mokrim Poljem, Cerkovim Logom, Novim mestom, Rebrom, Šentjernejem, Zburami, Dvorom in ekipi OŠ Dragotin Kette. Med mladinkami je bila vrsta Bele Cerkve boljša od Stranske vasi, med mladinci pa so se ekipe razvrstile takole: Skočjan, Ratež, Stopiče, Zbure, Grmovlje, Podgrad, Šmihel, Lakovnice, Šmarjeta, Orehovica, Žužemberk. Med pionirskimi društvi »Mladi gasilec« je bila ekipa XII. SNOUB Bršljin boljša od ekipe Vavte vasi.

Odprte garaže vabile vlomilce

Prejšnji teden serija tatvin iz nezaklenjenih garaž po Beli krajini

NOVO MESTO — Težko je verjeti, da številne tatvine, ki so se minule dni dogajale po Beli krajini, niso delo enega storilca. Podobnosti med njimi je namreč toliko, da jih skoroda zanesljivo ni moč pripisati zgolj naključju. Storicem so, kot je v takih primerih običaj, k plenu širokosrčno pomagali oškodovanci sami. Kako?

Anton Nagode s Krasinca je imel čez noč nezaklenjeno garažo in ko je zjutraj stopil vanjo, je osumil. V zavetju noči je nekdo iz garaže odnesel motorno žago, kotno brusilko in vrtni strojček, vse skupaj vredno 10 tisočakov. Tudi Anton Husič iz Cerkvišča pri Črnomlju je imel svojo garažo odklenjeno. Čez dan je nekdo stopil vanjo in odnesel v zaboj shranjeno motorno žago Husquarna, vredno 5.000 dinarjev. Prav tako odklenjena je bila garaža Jožeta Mravince v Cerkvišču, iz katere je med 10. in 14. oktobrom izginila motorna žaga skupaj z brusilko, Mravinec je bil tako ob vsaj 15.000 dinarjev. V istem kraju stoji tudi garaža Jožeta Jakofčiča, ki je prav tako v vratih pozabil obrniti ključ. Cena pozabljenosti je bila visoka: izginila sta mo-

torna žaga in vrtni stroj, vredna 10 tisočakov. Metliškim miličnikom se je prejšnji teden oglašil Jože Klepec iz Krasinca in potarnal, da mu je nekdo iz nezaklenjene gospodarskega poslopja odnesel motorno žago Stihl, v približno istem času pa je miličnik obiskal tudi Stane Agnič iz Pavičev. Iz nezaklenjene garaže mu je nekdo ukradel motorno žago Husquarna in 20 metrov električnega kabla, tako da je oškodovan za 15.000 dinarjev.

Niso pa imeli napornega tedna le lokranjski miličniki. Nekdo je s klopčkom dvojnikom redno hodil v hišo Ljudežičana Gvida Primca v Žužemberku.

Odnesele je električno vbočno žago, lorič, moški usnjeni suknič, šest konzerv in domačih salam. Še več, pa si je privoščil nepridiprav, ki je na 13. oktober vlomil v zidanico jernejčana Marjana Bratkoviča na lem Banu in odnesel radiokasetofon, salec za prah, več jedilnega priblora, polnilec akumulatorja, deke, pro-metrov električnega kabla in orodja.

PO DOLENJSKI DEZELI

● V Podhosti je prišlo nekega minulega popoldneva do za sosedske odnose dokaj vsakdanjega prepira, manj vsakdanje so bile posledice in zaključek. Sprla sta se 48-letni Franc P. in 29-letni Emil Š., prvi je v navalu jeze in besa pobral večji kamen in ga zalučal proti Emilu. Franca samega je presenetila njegova natančnost, Emila je zadel v glavo in ga hudo poškodoval. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

● Vrtec v črnomljskem Čardaku je iz kdove kakšnih razlogov kar priljubljena tarča vlomilcev. Med 5. in 10. oktobrom ga je nekdo znova nepovabljeno obiskal, malčkom in tovarišcam pa odnesel nekaj hrane, kruha, banane in konzervo.

● Mladeniča iz Dolnjega Kamenja, 21-letni P. K. in 19-letni D. F., sta se neko minulo noč šla dokaj nenavadno nogomet. V stilu prvotigaških zvezdnikov sta z nogami mahalala po zraku, pri tem pa razbila tri stekla reklamnih panojev za kino na Cesti komandanta Staneta v Novem mestu.

● Antonija S. iz Dobrave se je minuli četrtek okoli 11. ure s kolesom pripeljala do njive, tam vozilce odložila, sama pa se lotila dela. Njeno veliko delovno vno je nekdo izkoristil, neopazno sedel na kolo in se odpeljal neznano kam.

VLOM V KNJIGARNO

KOČEVJE — Še neznan vlomilec je med vikendom obiskal kočevsko knjigarno. Ni še znano, ali je to storil iz želje po kulturnem izobraževanju, ker se ugotavlja, ali je zmanjkala tudi kak knjiga. Očitno pa mu ni bilo do vrednejših predmetov, saj ni odnesel nobenega pisalnega ali računskega stroja. Dotaknil se tudi ni denarja v blagajni, v kateri je bil sam drobiž. Zanesljivo je, da je dotaknil kuverte, v kateri je bilo 950 din, a najbrž ni pogledal, kaj je notri, ker denarja ni vzel.

ČRPALŠKA OBNOVLJENA PRED ROKOM — Nejevolje in nerganja novkih lastnikov motornih vozil je konec. V začetku junija zaprta bencinska črpalnica Cesti herojev v Ločni je predvčeršnjim, novo odeta in opremljena, znova od duri žejnim jeklenim konjičkom. Obnova je veljala 2 milijona dinarjev, investicija bila Petrolova DO Trgovina Ljubljana, izvajalec pa novomeški Pionir. Šlo dela opravil celo pred rokom, tega so najbolj veseli tisti, ki so se morali štiri mgnesti na majhni črpalci v Bršljino. V torek odprta Petrolova črpalca v Ločni je obnovo krepko povečala svoje zmogljivosti, voznikom pa bo točila tudi neovsvojen bencin. Na posnetku je Petrolova ločenska posadka tik pred otvoritvijo. (Foto B.)

KRONIKA NESREČ

PREHITEVAL V ŠKARJE — 23-letni Stojan Djukić iz Gornje Vrele se je 8. oktobra ob 13.50 peljal z osebnim avtom po cesti od Zagreba proti Ljubljani in pri Jezeru pričel prehitevali tovornjak s priklopnikom. Ko je bil vzporedno s tovornjakom, je nasproti pripeljala drugo vozilo, Djukića je ob srečevanju pričelo zanašati, naposled pa je trčil v avtomobil, ki ga je nasproti pripeljala Ingrid Kuk iz Morskega. V nezgodi se je Djukić hudo poškodoval in se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode je za kar 130 tisočakov.

VOZIL SLOBODAN SPASESKI IZ SKOPJA — 39-letni Slobodan Spaseski iz Skopja se je 14. oktobra okoli 11. ure peljal z osebnim avtom po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. V Grmovljah je iz neznanega vzroka zapeljal v levo preko ceste in trčil v drevo. V nezgodi se je laže ranil njegov 39-letni sopotnik Branko Saveški iz Skopja, kateremu so prvo pomoč nudili v brežiški

bolnišnici. Gmotne škode je bilo 20.000 dinarjev.

PREHITRO JE VOZIL — 24-letni Stojan Stanojević iz Vavte vasi se je 8. oktobra ob 21.30 peljal z osebnim avtom od Straže proti Dolenjskim Toplicam radi prevelike hitrosti ga je v Rumani pričelo zanašati, zdrsnil je s ceste in se tel v obcestno ograjo. Laže se je v ranil 23-letni sopotnik Bojan Pirč iz Že, ki se zdravi v novomeški bolnišnici. Materialne škode pa je za 30.000 dinarjev.

GENJ NA AVTOMOBILU — ljančan Emil Smrekar se je 9. oktobra okoli 23.20 peljal z osebnim avtomolom po magistralni cesti med Ljubljano in Zagrebom. Pri Poljanah je s porokom prehiteval avto pred seboj, takrat pa nasproti pripeljala drugo vozilo. Avtomobil je trčil, čez čas pa je pričelo pod Smrekarovo armaturno ploščo še greti. Opo-pogasilni miličniki in delavci oto-AMZ. Materialne škode je bilo tisočakov.

Šport potrebuje dvorano

Z Marjanom Špilarjem o novi organiziranosti

NOVO MESTO — Nov veter, ki zadnje mesece veje v slovenskem družbenem življenju, je zapihljal tudi na športno področje. Odpihlil je vse, kar je dišalo po besedah telesna kultura, tudi tako imenovane skupnosti, namesto njih pa je vpeljal vsem ljub in znan naziv — šport. Nove organizirane skupnosti, predvsem pa racionalnejše delo. Tako je tudi Novo mesto minuli četrtek namesto dosedanjega telesno-kulturne skupnosti dobilo Športno zvezo, v katere poslanstvo je zapisano, naj izraža interese avtonomne, neodvisne, samostojne in zunajstranske športne organizacije. In s kakšno popolnito ter željami stopa nova zveza na pot?

Marjan Špilar, predsednik skupščine Športne zveze Novega mesta, postavlja na prvo mesto razrešitev velike prostorske stiske. Novo mesto ima danes preko 6.000 učencev osnovnih in srednjih šol, ki nimajo primernih zaprtih prostorov za vadbo, v športni dvorani pod Marofom se v eni uri pri pouku telovadbe drena po šest ali sedem razredov.

»Po sprejetih kriterijih smo na dnu republiške lestvice, posledice tega so vidne tudi pri otrocih, njihova telesna pripravljenost je v naši občini že kar

Marjan Špilar: »Prva naloga novoustanovljene Športne zveze je odpraviti nemogočo prostorsko stisko v Novem mestu.«

zaskrbljujoča. Najnujnejše je sedaj pripraviti strokovno podlago o stanju in rešitvah tega problema, že brez tega pa je povsem na dlani, da Novo mesto nujno potrebuje še eno športno dvorano; želja je, naj bi stala blizu centra srednjih šol v Šmihelu. Sočasno s tem pa naj bi reševali in urejali tudi lastništvo športnih objektov. Sele ko bodo znani lastniki, bo moč govoriti tudi o primernem vzdrževanju, o potrebni delovni sili za to in sredstvih. Ponekod v Sloveniji imajo za to dokaj dober recept: športne objekte vzdržujejo močnejši klubi, nemara bi tudi pri nas lahko športni park v Portovaldu upravljali Atletski klub, z dvorano pod Marofom odbojarski klub Pionir itd.

Marjan Špilar razmišlja tudi na prejš. Športna zveza naj bi sicer v svojih vrstah združevala klube, podpirala pa le razvoj panog. »Vsaka panoga naj bi sama pripravila program, določila nosilca posamezne športne zvrsti, v okviru sprejetih meril naj bi potem sama delila sredstva klubom. Takšna organiziranost bi prinesla tudi pocenitev dela, klubske uprave bi bile manjše, veliko dela bi zanje opravil odbor, ki bi delal v okviru športne panoge. Seveda bi slednje dobivale sredstva glede na položaj, ki ga zasedajo na prioriteten lestvici. Tu pa odločajo kvaliteta, strokovnost dela, množičnost in še kaj. Vedeti je pač treba, da ni denarja nič več, čeprav število kvalitetnih klubov v Novem mestu raste. Nasprotno, sredstev je zategadelj manj, jasno je, da bodo na površju ostali le najboljši.«

Vrhunski tekmovalni šport je potrebno postaviti na tržne temelje, danes so že v Novem mestu klubi, ki si sami za delo in nastope zagotovijo kar 70 odstotkov potrebnega denarja. »Napak pa bi bilo v te okvire postaviti tudi najmlajše, take, katerih osebnosti še niso zgrajene. Vanje mora vlagati družba. Zalostno je danes gledati otroke, ki niso sposobni preteči 1000 metrov.«

B. BUDJA

Hladen tuš na startu prvenstva

Odbojkarji novomeškega Pionirja izgubili v Strumici — V soboto doma z Vardarjem Tutum — Kočevke ugnale tudi Poreč

Že uvodno kolo prvenstva v I. b zvezni odbojarski ligi je novomeškim ljubiteljem tega športa pripravilo hladen tuš. Igralci Pionirja so namreč na gostovanju v Strumici ostali praznih rok, eden prvih favoritov letošnjega prvenstva za naslov prvaka je doživel streznitev že v I. kolu.

Napovedi na papirju so govorile drugače, še zlasti je bila ohrabrujoča pred pričetkom prvenstva imenitna forma odbojkarjev Pionirja, ki so med pripravi

Domžalčanom nasuli kar štiri zadetke

Učinkovita igra Elana v 9. kolu SNL

Res škoda, da lepo jesensko vreme ni v nedeljo popoldne privabilo na stadion v Portovaldu večjega števila gledalcev. Tisti, ki so prišli — bilo jih je okoli 150 —, so zagotovo uživali v eni najlepših nogometnih predstav letos, za nameček pa sta tudi točki ostali doma.

Enajsterici Elana in Domžal, ki se potegujejo za vrh lestvice, sta pokazali lep in učinkovit nogomet, gledalci so videli kar šest zadetkov, še posebej pa veseli, da so se razigrali novomeški napadalci. Kostrevec je bil v nedeljo neresljiva uganika za Domžalčane, sam je kar trikrat zatresel mrežo gostujočega vratarja Dermastje in je tudi najzaslužnejši za zmago in točki, ki sta elanovce vrnila na sredino prvenstvene lestvice. Gostje, vsaj na papirju favoriti v tem srečanju, so morali priznati premoč boljše ekipe. Nekateri med njimi so se s tem težko sprijaznili, to potrjuje tudi podatek, da jim je sodnik Babič iz Laškega podelil kar 5 rumenih kartonov. Z zmago so Novomeščani pred finišem prvega dela prvenstva splavali iz nevarnih voda, dokončno pa bi se skrb pri selitvijo med ogrožene ekipe rešili z morebitnim uspehom v nedeljo, ko bodo v gosteh igrali z ekipo Jadran Lame. Za mirno nadaljevanje bodo namreč potrebne tudi točke z gostovanjem.

dobesedno pometli z vsemi nasprotniki, tudi člani I. a zvezne lige. Toda Strumičani se za napovedi niso zmenili, brez večjih težav so osvojili prvi par prvenstvenih točk, nekaj upanja za Novomeščane je bilo le po tretjem nizu, ki so ga odločili v svojo korist. Zmaga gostiteljev je po poročilih iz Strumice zaslužena, najboljšo igro pri gostih pa sta pokazala Jovič in Petkovič. Kako so Novomeščani preboleli nadejan poraz, bo pokazala že sobota, ko prihaja v športno dvorano pod Marofom ekipa škopskega Vardarja Tutuma, ki je v uvodnem kolu brez težav s 3:0 odpravila ekipo Bihaca. Prvoligaške odbojke vajeni gledalci bodo tako po daljšem premoru zagotovo znova prišli na svoj račun, upati je, da bodo pionirjevci zaigrali tako, kot znajo. Kajti če bo res tako, potem se za izid srečanja ni bati. Pa četudi bo na drugi strani mreže večeršnji član najboljših prvoligaških družin.

Za razliko od Novomeščanov so Kočevke imenitno izkoristile ugoden zreb na startu prvenstva v II. zvezni ligi. Po dveh kolih imajo poln izkupicek, v soboto so ugnale ekipo tradicionalno neugodnih Porečank. S to zmago so si Kočevke zagotovile mirnejše nadaljevanje, daleč od nevarnih voda. Dodajmo še, da so minuli vikend Kočevke vnaprej odigrale tudi srečanje 4. kola s Puljem, ki je v 2. kolu gostoval v Novi Gorici in se med potjo domov ustavil še v Kočevju. Puljčanke so bile za mlado domačo vrsto pretirno oreh, čeprav je po prvem setu kazalo na veliko presenečenje. Dobile so ga namreč gostiteljice, vendar so v nadaljevanju gostje, ki veljajo za prve favoritinje letošnjega prvenstva, igro vzele v svoje roke in temu primeren je bil tudi končni rezultat.

V ženski republiški ligi pa vse kaže, da bodo igralkе novomeškega Pionirja ponovile lansko sezono. Tudi letos so namreč izvrstno startale, v soboto so brez težav zmagale v Kamnici in so tako ob Kopru, Topolšici in Ljubnem še neporažena ekipa. Zelo verjetno bo tako tudi po

soboti, ko jim v goste prihaja ekipa Krma. Upati je le, da bodo Novomeščanke dobro formo zadržale tudi v nadaljevanju prvenstva.

BESEDO IMAJO ŠTEVILKE

odbojka

I. B ZVEZNA LIGA, moški, 1. KOLO: STRUMICA—PIONIR 3:1 (12, 9, — 9, 10)

Pionir: Jovič, Povšič, Berger, Petkovič, Brulec, Gavrilović, Goleš.

V 2. kolu igrajo Novomeščani doma z Vardarjem Tutumom.

II. ZVEZNA LIGA, zahod, ženske, 2. KOLO: LIK KOČEVJE—POREČ 3:1 (— 10, 10, 10, 10).

LIK Kočevje: Levstik, Letnar, Vidmar, Turk, Ibrahimović, Klun, N. Briški, Kočevar, Drobnič, M. Briški, Ogini.

Vnaprej odigrano srečanje 3. kola: LIK KOČEVJE—PULJ 1:3 (14, — 0, — 10, — 8).

LESTVICA: 1. Pulj 6 ... 4. Kočevje 4 itd.

Pari prihodnjega kola: Jedinstvo Elir—LIK Kočevje, Pulj—Bled, itd.

I. SOL, ženske 2. kolo: PARTIZAN KAMNICA—PIONIR 0:3 (— 5, — 5, — 13).

Pionir: Brulec, Koncila, Ostrovršnik, Podolski, Kučera, Hočvar, Požreber, Šteblaj, Stevanović, Fabjan.

LESTVICA: 1. Koper Cimos 4 ... 4. Pionir 4 itd.

Pari prihodnjega kola: Pionir—Krim, Mežica—Koper Cimos itd.

rokomet

II. ZVEZNA LIGA, ženske, 1. KOLO: ZAMET—OPREMA KOČEVJE 28:20 (14:11)

Oprema Kočevje: Štefanišin, Vuk 2, Jerič 9, Bejtović 4, Dragičević 1, Ustin 2, Kersnič 1, Petek 2.

SRL, moški, 2. KOLO: FERROTEHNA—INLES RIKO 24:23 (13:12)

Inles Riko: Lapajne, Goleš, Mohor 1, Silc 1, Marolt, Mihelič 2, Lesar 4, Tomšič 3, Jurič 2, Mate 10, Fajdiga, Skoper.

LESTVICA: 1. STT RUDAR 4 ... 6. Inles Riko 2 itd.

SRL, ženske, 2. KOLO: RADEČE—IMV NOVO MESTO 14:22 (4:7)

V prihodnjem kolu igrajo Novomeščanke z Ero (Šmartno)

II. SRL, moški, 2. KOLO: TREBNJE—KRMELJ 25:19 (11:6)

nogomet

SNL, 9. KOLO: ELAN—DOMŽAL 4:2 (2:0)

Elan: J. Horvat, A. Primc, Mesoje-dec (Kobe), Kramar, Pavlin (Sršen), Milanović, Juršič, V. Primc, Plevnik, B. Horvat (Kroni), Kostrevec.

Strelec: Kostrevec v 14., 28. in 48. minuti ter Kobe v 65. minuti.

LESTVICA: 1. Slovan 15 ... 9. Elan 8, 10. Jadran Lame 7, 11. Nafta 7, 12. Steklar 6, 13. Rudar (T) 6, 14. Vozila 6, 15. Medvode 5, 16. Partizan Hmezd 5.

Pari prihodnjega kola: Jadran Lame—Elan, Vozila—Partizan Hmezd, Steklar—Nafta itd.

streljanje

II. SLOVENSKA LIGA, 1. kolo: IMPOL—ISKRA SEMIČ 1440:1420

Čez 14 dni bodo Semičani imeli v gosteh strelce velenjskega Mroža.

Hud brodolom »lesarjev« v Izoli

Rokometna prvenstva v polnem razmahu — Pričakovan poraz Opreme na startu — Inles ob načrtovani točki v Izoli — Posavski derbi Dobovi

Po velikih zapletih in negotovosti se je v soboto pričelo tudi prvenstvo v II. zvezni ženski rokometni ligi, kjer letos nastopajo igralkе kočevske Opreme, lanske prvakinje v I. SRL, ko so igrale še pod pokroviteljstvom Itasa. Kočevke so svoje prvo drugoligaško srečanje odigrale na Reki proti vrsti Zameta.

Novinke v ligi so v prvem polčasu prikazale zelo dobro in učinkovito igro ter bile povsem enakovredne gostiteljicam. Se je v nadaljevanju so popustile in Rečankam omogočile, da se razigrajo in prepričljivo zmagajo. Najboljšo igralko so imele Kočevke v vratarici Štefanišini, običajni delež zadetkov pa je prispevala tudi Jeričeva.

In če je že bilo poraz Kočevk na Reki moč pričakovati, tega nikakor ne bi mogli reči za razplet tekme 2. kola v prvi republiški moški ligi v Izoli med Ferrotehno in

Inlesom Rikom. Ribničani so bili brez dvoma veliki favoriti, vendar z igro tega niso upravičili. Izolčani, za katere je zaigral celo njihov trener Barič, so goste presenetili in na koncu celo zmagali. Odločilni zadetek so dosegli dobesedno v zadnji sekundi srečanja, ki je bilo izredno borbeno, nekajkrat pa tudi nadvse vroče, tako da sta sodnika nekaj pred koncem tekme pri rezultatu 21:20 za Ribničane izključila Juriča (Inles) in Hrvatina (Ferrotehna). Nenačekan poraz v Izoli se bo lahko Ribničanom še kako otepal v boju za vrh lestvice.

Nič manj razburljivo pa ni bilo v soboto v Leskovcu, kjer sta se v posavskem derbiju pomerili ekipi Dobove in Krškega. Vse do zadnjih sekund je bil izid negotov, športna sreča pa je bila tokrat na strani Dobove, ki je tako vknjižila prvi par prvenstvenih točk. Krčani so imeli v zadnji minuti celo dva igralca več na igrišču, toda izenačujočega zadetka jim ni uspelo doseči. Pri Dobovčanih sta bila najboljša Levac in Deržič, najboljšo igro pri Krčanih pa je pokazal Iskra.

Mirno in brez zapletov poteka prvenstvo v prvi ženski republiški ligi, kjer Novomeščanke zanesljivo stopajo končnemu cilju nasproti. V soboto so gostovale v Ra-dečah in dosegle novo prepričljivo zmago. Vrsti IMV je igrala le s polovično močjo, toda tudi to je bilo dovolj za zanesljiv uspeh, ki je Novomeščanke po dveh kolih udomil na vrhu lestvice. V naslednjem kolu so Novomeščanke proste, kajti ekipa Polane je izstopila iz tekmovalja, prihodnjo soboto pa igrajo z vrsto Ere iz Šmartnega.

BALINARSKI POKAL V ŠMARJE SAP

KRŠKO — Na igriščih hotela Srečič v Krškem je tukajšnji balinarski klub pripravil turnir, ki se ga je udeležilo 12 dolenjskih ekip. Zmagala je ekipa Šmarja Sap, drugi so bili balinarji krmeljske Svobode in tretji tekmovalci Krškega. Omenimo, da novomeška balinarska zveza pripravlja 21. oktobra s pričetkom ob 9. uri na igriščih Doma starejših občanov tradicionalni turnir v počastitev občinskega praznika.

Za praznik tudi letos poulični tek in pohod

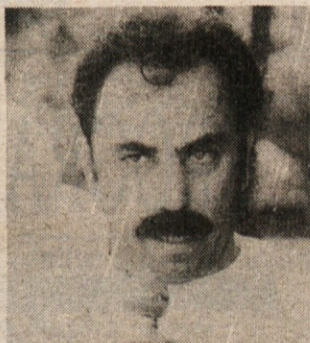
BREŽICE — Zveza telesnokulturnih organizacij in Atletski klub Brežice razpisujeta 11. tradicionalni poulični tek »Brežički oktober«, ki ga prireja vsako leto v počastitev praznika občine Brežice. Poulični tek bo v petek, 26. oktobra, s startom ob 16. uri pri spomeniku v Ulici 21. maja.

Prireditelji pripravljajo tekmovalje triletnih štetalet v kategorijah: mlajši pionirji (pionirke), starejši pionirji (pionirke) in mladinci (mładinke). Proga bo potekala okoli starega mestnega jedra. Poleg teka štafet bo na krožni poti okoli mesta množični tek s skupinskim startom vseh kategorij, od pionirjev do veteranov. Pričetek množičnega teka bo ob 17. uri.

V nedeljo, 28. oktobra, pa občinska Zveza telesnokulturnih organizacij skupaj s Planinskim društvom Brežice vabi na tradicionalni, že 14. pohod po poteh Brežičke cete. Prireditelji se bo tudi letos odvijala na Sromljah, kjer bo tekmovalje v orientaciji in množični pohod k obeležju iz NOB. Udeleženci se bodo zbirali ob 8. do 9. ure, ko bo slovesna otvoritev. Za vse bo organiziran prevoz iz Brežic na Sromlje in nazaj ter pripravljen tudi brezplačni golaž.

250 ccm in obračunu Avblja, Juhanta ter Simiča. Boj bi bil zagotovo do konca negotov, če Juhant ne bi v drugi dirki padel in izgubil kar precej časa, tako da je v skupnem seštevku zmagal Avbelj (Samobor), drugi je bil Simič, 3. Juhant iz Ine Jaske, 4. Urbanija, 5. Zajc itd. Prava poslastica za gledalce pa je bila zadnja dirka, v kateri so se najboljši pomerili za glavno nagrado sobotne prireditve, 250-kubični motor Suzuki. Motor je dobil Janez Juhant, drugi v tej dirki je bil Bernard Urbanija (Kompas Hertz), tretji pa Aleš Zajc (Karlovac).

B. B.

Ludvik Mežnar, predsednik moto-kluba Mel, ki je imenitno organiziral sobotno prvo tekmovalje na novi motokros progi.

Novomeški prost Jožef Lap je pred tekmovaljem blagoslovil novo progoter motorje.

TURNIR VETERANOV

NOVO MESTO — Šport Cika je bil v soboto organizator teniškega turnirja novomeških veteranov, za katerega je prvo nagrado prispeval znani dolenjski slikar Jože Kotar. Nastopilo je 20 igralcev, ki že desetletja bolj ali manj redno in uspešno igrata teniške loparje, turnir pa se je končal s prepričljivo zmago Jožeta Turka, ki je bil Pavle Uhl, tretji Rudi Kušer, četrty Jože Splichal, peti Mavricij Zupanec, šesti Jože Kotar, da ne naštevamo navedenih. Veterani so se odločili, da bodo toštni turnirji poslej tradicionalni.

KEGLJANJE ZA OBČINSKI PRAZNIK

NOVO MESTO — V počastitev občinskega praznika pripravila novomeška kegljaško društvo turnir, ki bo v torek, 23. oktobra, s pričetkom ob 16.30 na kegljski doma JLA. Turnir bo ekipni, vrstaško šteje 6 igralcev, prijave pa je potrebno najkasneje do jutri, 19. oktobra, poslati na naslov: Miro Miklavčič, Kristanova 28, 68000 Novo mesto.

Proga je opravila izpit

Prva prireditev na novi progi uspela — Blagoslov — Jure Murn tretji — Motor Juhantu

DOLENJSKE TOPLICE — Nova motokros proga pri Dolenjskih Toplicah, ki jo je v soboto blagoslovil novomeški prost Jožef Lap, je več kot uspešno prestala svoj tekmovalni krst. Šele letošnjega 10. avgusta ustanovljeni motoklub Mel je imenitno organiziral prvo pozivno tekmovalje, ki je ob progo privabilo okoli 2 tisoč ljubiteljev tega športa iz vse Dolenjske. Imeli so kaj videti, na startu so bili domala vsi, ki v jugoslovanskem motokrosu kaj pomenijo, prava poslastica za gledalce pa je bil izenačen dvoboj Marjana Avblja in Janeza Juhanta v kategoriji do 250 kubikov.

Organizatorji in gledalci so največ pričakovali od nastopa v kategoriji do 80 kubikov, kjer je bil Ludvik Mežnar med favoriti. Nekaj nesrečen zreb, nekaj pa prevelika želja po uspehu sta ga že v prvi vožnji spravili ob višjo uvrstitev, v drugi pa je že kmalu po startu padel in odstopil. Navzlic temu

ZMAGI NAPROTI — Takole je Robert Goleš iz Trzčica vozil zmagi naproti v dirki tekmovalcev z 80-kubičnimi motorji. S startno številko 12 mu je bil takrat za petami Novomeščan Ludvik Mežnar (na posnetku desno), vendar je v preveliki želji za zmago padel in se moral v tej dirki zadovoljiti s petim mestom, v drugi pa je potem odstopil. (Foto: B. Budja)

TEKMOVALO 400 OSNOVNOŠOLCEV — Petkova tradicionalna, že 7. atletska olimpiada novomeških osnovnošolcev je na novo tartansko prevleko stadiona v Portovaldu privabila preko 400 učencev in učenk iz štirinajstih osnovnih šol. Po pričakovanju so največ medalj pobrali mladi iz Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in OŠ Grm. (Foto: B. B.)

400 otrok na olimpiadi

Manjkali le učenci iz Prevol — Krog vse širši

NOVO MESTO — Preko 400 novomeških osnovnošolcev je minuli petek prvič stopilo na novo tartansko prevleko novomeškega stadiona v Portovaldu, kjer so se pomerili na že 7. atletski olimpiadi, katere organizator je bila novomeška ZTKO ob pomoči DPM Novo mesto in vodstev srednjih šol. Udeležbo učencev na tekmovalju je zagotovilo kar 14 osnovnih šol, manjkali so le mladi Prevolčani, veseli pa, da so poleg Dolenjskih Toplic, Šentjerneja in Grma po naslovih posegali tudi učenci iz Šmarjete, Žužemberka in Brusnice.

Sedaj pa k rezultatom. Najmlajše pionirke, 60 m: Simič (Grm), Legan (Dol. Toplice), Jurak (Bršljin); 400 m: Tomič (Šentjernej), Urbančič (Dol. Toplice), Jakubović (Vavta vas); daljava: Hohnjec (Dol. Toplice), Žagar (Otočec), Golob (Šmihel); žogica: Medic (Dol. Toplice), Bosančič, Potočar (obe Bršljin); najmlajši pionirji — 60 m: Kralj (Šentjernej), Misura (K. Rupena) Murn (Štopice); 400 m: Vrtičič (Šentjernej), Šurbec (Brusnice), Džuric (Vavta vas); daljava: Janežič (Grm), Zamida (Dol. Toplice), Jane (Brusnice); žogica: Prudič (Šmarjeta), Meltelko (Grm), Senica (Dol. Toplice); majše pionirke — 60 m: Jakše (Šmarjeta), Kovačič (Šentjernej), Fink (Grm); 300 m: Senica (Dol. Toplice), Hudoklin (Šentjernej), Dular (Grm); 600 m: Gorenc (Šmarjeta), Nahtigal, Kren (obe Dol. Toplice); višina: Ferfolja, Vučković (obe Grm), Ljubi (Šentjernej); daljava: Robar (Grm), Fluher (Mirna Peč), Vaupič (Šentjernej); žogica: Pavlin (Grm), Drab (Žužemberk), Goršič (Bršljin); mlajši pionirji — 60 m: Kajtazovič (Vavta vas), Kirar (Šentjernej), Retelj (Šmihel); 300 m: Fortuna (K. Rupena), Novak (Šmihel), Somrak (Mirna Peč); 600 m: Nosan (Brusnice), Munih (K. Rupena), Ravbar (Grm); višina: Kocjančič (Žužemberk), Kušljan (Šentjernej), Urbas (K. Rupena); daljava: Rovar (Šmihel), Jazbec (Grm), Zupan (Šmihel); žogica: Novak (Grm), Novak (Žužemberk), Drčar (Bršljin); starejše pionirke — 60 m: Primic (K. Rupena), Tratar (Šentjernej), Pirnar (Bršljin); 300 m: Klobučar (Dol. Toplice), Grein, Novo-

POČIČ TRETJI MED MLADINCI

VELENJE — Letošnjega jubilejnega, že 25. jesenskega krosa za pokale Dela v Velenju se je udeležilo preko 1.200 tekačev in tekačic iz 47 občinskih reprezentanc. Dolenjsko zastopstvo tokrat ni poseglo po vidnejših uvrstitvah, če seveda odštejemo nekaj izjem. Mednje zagotovo sodi Novomeščan Aljoša Počič, ki je bil v tekli starejših mladincev v tretji, od posameznih izidov pa velja omeniti še 6. mesto Novomeščanke Gorenčeve v teku mlajših pionirk. Več uspeha je bilo v ekipnem seštevku. Reprezentanca Sevnice je bila tretja med mlajšimi pionirkami A, medtem ko je bila ekipa Novega mesta pri mlajših pionirkah B druga, prav tako ekipno drugo pa so bile Novomeščanke pri starejših pionirkah B.

ZMAGA ČRNOMALJCEV

ČRNOMELJ — V uvodni tekmi prvenstva območne SKL — zahod so karkarji Črnomla doma ugnali vrsto Cerknice z 92:82 (42:43). Najboljši pri gostiteljih je bil Gavranovič.

TELEVIZIJSKI SPORED

PETEK, 19. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.15 in 14.15 — 1.00 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 DELFIN FLIPPER, 10. del
9.25 SLOVENIJA: ZIMA, dok.
oddaja, 5/6
9.45 POGUM ZA TVEGANJE:
PIONIRJI SODOBNE KI-
RURGIJE, 1/5
10.45 MIHAJLO LOMONOSOV,
sovjetska nadalj., 9/9
12.05 VIDEO STRANI
14.30 VIDEO STRAN
14.40 ŽARIŠČE, ponovitev
15.10 SLOVENIJA: ZIMA, ponovitev
dok. oddaje, 5/6
15.10 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK
TEDNIK, ponovitev
18.10 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.10 GRADOVI: KAKO SO
RASLI, 6/13
18.40 HOVI, angl. naniz., 4/11
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 ZRCALO TEDNA
20.20 NEBU NAPROTI, amer. dok. seri-
ja, 4/12
21.20 ZAKON V LOS ANGELESU,
amer. naniz., 23/42
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
CIKLUS FILMOV J. FRANKEN-
HEIMERJA:
IZZIV, amer. film
0.50 VIDEO STRANI

SOBOTA, 20. X. SLOVENIJA 1

8.05 — 13.40 in 14.40 — 1.40 TELE-
TEKST
8.20 VIDEO STRANI
8.30 IZBOR TEDENSKE PROGRAM-
SKE TVORNOSTI
8.30 NEMŠČINA — ALLES GU-
TE, 17. lekcija
9.00 MUZZY, angleščina za naj-
mlajše (4/20)
9.10 RADOVEDNI TAČEK
9.30 LONČEK, KUHAR
9.40 Z B I S: PESTERNA, 2. del
10.05 ČEBELICA MAJA
10.30 ČUDEŽNA LETA, amer.
naniz., 18/18
10.55 ZGODBE IZ ŠKOLJKE,
29. oddaja
11.25 POPOTOVANJE OB RE-
KI ZALI, zadnji del
12.10 VEČERNI GOST: DR. MI-
LOŠ KROFT
12.50 OČI KRITIKE
13.30 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 KARAVANA ZAPRAVLJIVČ-
KOV:
NOVIGRAD, ponovitev zabavno-
glasbene oddaje, 6/8 (CB)
15.35 PESEM JE... ANDREJ ŠIFRER
16.20 SOVA, ponovitev
16.50 EP VIDEO STRANI
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 CIKLUS FILMOV WALTA DIS-
NEYA:
VELIKI RDEČI, amer. mlad. film
18.30 EP VIDEO STRANI
18.35 ZDRAVILA, izobraž. oddaja, 6/7
19.05 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
19.59 UTRIP
20.20 ŽBRENJE 3 x 3
20.35 TITANIC, kontaktna oddaja v živo
22.10 DNEVNIK 3, SPORT, VREME
22.30 SOVA:

NEDELJA, 21. X. SLOVENIJA 1

7.55 — 0.15 TELETEKST
8.10 VIDEO STRANI
8.20 OTROŠKA MATINEJA:
ŽIV ŽAV
HOVI, angl. naniz., 4/11
9.40 GRADOVI: KAKO SO RASTLI,
6/13
10.10 ZGODBA O HOLLYWOODU,
angl. dok. serija, 3/10
11.00 ALLO, ALLO, angl. naniz., po-
novitev
11.30 VIDEO MEH, 36. oddaja
12.00 KMETIJSKA ODDAJA
13.00 VIDEO STRANI
13.10 SHOW RUDIJA CARRELLA,
ponovitev
14.45 ROSOWSKI, nemška nadaljevan-
ka, 5/6
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 JETNIŠKI ROCK, amer. film
(CB)
18.50 RISANKA
19.00 TV MERNIK
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 STRATEGIJA SRAKE, nadalje-
vanje TV SA, 3/3
21.10 ZDRAVO
22.30 DNEVNIK 3, VREME
22.50 SOVA:

PONEDELJEK, 22. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 10.55 in 15.10 — 0.30 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
MITI IN LEGENDE ISLAMSКИH
LJUDSTEV, 5/13
MAČKON IN NJEGOV TROP
SLOVENSKI LJUDSKI PLESI
— DOLENJSKA
UTRIP, ZRCALO TEDNA, MER-
NIK
10.55 VIDEO STRANI
15.25 VIDEO STRANI
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ZDRAVO
18.30 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
18.30 RADOVEDNI TAČEK
18.50 ČEBELICA MAJA
19.10 RISANKA
19.20 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 BEG, drama HTV
20.55 OSMI DAN
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.05 VELIKI KOREOGRAFI:
ALVIN AILEY
23.05 SOVA:

TOREK, 23. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 12.20 in 14.05 — 23.55 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
9.30 ŠOLSKA TV
10.00 BOJ ZA OBSTANEK, angl.
poljudnoznan. serija, 8/12
10.30 NEMŠČINA — ALLES GU-
TE, 19. lekcija
11.05 SEDMA STEZA
11.25 OSMI DAN
12.10 VIDEO STRANI
14.20 VIDEO STRANI
14.30 MOZAIK, ponovitev
NEMŠČINA — ALLES GUTE,
19. lekcija
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
ŠOLSKA TV

18.05 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 NESPODOBNO VEDENJE, angl.
nadalj., 3/4
21.00 MESTNE ZGODBE: KARLO-
VAC, zabavnoglasbena oddaja TV
NS
22.05 DNEVNIK 3, VREME
22.25 SOVA:
DEKAMERON, slovenska naniz.,
8/14
STUDIO 5 B, amer. nadalj., 10/10
23.45 VIDEO STRANI

SREDA, 24. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.55 in 14.40 — 0.15 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK
9.00 ŽIV ŽAV
9.50 BEG, drama HTV
10.35 NESPODOBNO VEDE-
NJE, angl. nadalj., 3/4
11.25 BORŠTNIKOVO SREČANJE,
kronika
11.45 VIDEO STRANI
14.55 VIDEO STRANI
15.05 ŽARIŠČE, ponovitev
15.35 SOVA, ponovitev
16.55 POSLOVNE INFORMACIJE
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
17.05 JUDJE NA SLOVEN-
SKEM, dok. oddaja
17.45 POSLEDEH NAPREDKA
18.15 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
19.00 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 FILM TEDNA
ŽELJA PO NESMRTNOSTI, ka-
nadski film
21.45 DNEVNIK 3, VREME
22.05 VIDEOGODBA
22.50 SOVA:
ALF, amer. naniz., 8/24FL MAX
HEADROOM, amer. naniz., 1/14
ZGODBA O HOLLYWOODU,
amer. dok. serija, 4/10
0.05 VIDEO STRANI

ČETRTEK, 25. X. SLOVENIJA 1

8.35 — 11.45 in 14.50 — 24.00 TELE-
TEKST
8.50 VIDEO STRANI
9.00 MOZAIK, ponovitev
10.50 ZAKON V LOS ANGELESU, 21.
del
11.34 VIDEO STRANI
15.05 VIDEO STRANI
15.15 MOZAIK, ponovitev
16.00 SOVA, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.05 MOZAIK, ponovitev
18.00 SPORED ZA OTROKE IN
MLADE
TELESKI 90: PRIPRAVIMO SE
NA SMUČANJE
ALF, amer. naniz., 1/24
18.55 RISANKA
19.15 TV OKNO
19.20 DOBRO JE VEDETI
19.30 DNEVNIK 2
19.55 VREME
20.05 PODMORNICA, namška nadalj.,
3/6
21.05 TEDNIK
22.10 DNEVNIK 3, VREME
22.30 SOVA:
VSE RAZEN LJUBEZNI, 8/13
MAX HEADROOM, amer. na-
niz., 2/14
23.50 VIDEO STRANI

Slovenija
Moja dežela.

Se vam zdi, da živite varno?

ŽIVLJENJSKO ZAVAROVANJE

Če lahko mirnega srca obkrožite teh sedem točk,
ste na dobri poti.

- 1** Vaša varnost so zavarovani in prihranki pred inflacijo.
- 2** Vsako leto se povečujejo.
- 3** Z vašim partnerjem življenjskim si vzajemno zagotavljata varnost skupnega življenja.
- 4** Ko se vam rodijo otroci, dobite dodatna sredstva za miren začetek novega življenja.
- 5** Zagotovili ste sredstva za šolanje otrok.
- 6** Starost vas ne skrbi, da boste uživali ker že danes veste, varčevalne sadove razumne odločitve.
- 7** Tudi, če bo šlo v življenju kdaj kaj narobe, boste krizo z manjšimi težavami.

Z izpolnitvijo zavarovalne police, Življenjskega zavarovanja pri Zavarovalnici Triglav, z enim podpisom lahko izpolnite vseh zgornjih sedem točk.

zavarovalnica triglav
KER ŽIVLJENJE POTREBUJE VARNOST

STUDIO NIT KOPER

KAKŠEN MORA BITI RAČUNALNIŠKI PROGRAM V VAŠEM PODJETJU

Računalniški program MISEL je nedvomno eden najuporabnejših na našem tržišču. Program je razumljiv in pripraven za vse oblike poslovanja. Tako je na primer modul MATERIALNO POSLOVANJE:

• ENOSTAVEN ZA DELO

Uporabnik za delo s programom Materialno poslovanje ne potrebuje računalniškega znanja, zadostuje že, da je usposobljen za delo v materialnem poslovanju.

• PRILAGODLJIV SPROTNIM SPREMEMBAM V POSLOVANJU

V istem modulu lahko vodimo materialno poslovanje v povprečnih, zadnjih nabavnih, planskih ali prodajnih cenah. Za vsako skladišče lahko izberemo svoj način obračunavanja.

• UPORABEN NA RAZLIČNIH PODROČJIH POSLOVANJA

Program je uporaben v skladišču za spremljanje skladiščnega poslovanja, kot tudi v računovodstvu za finančno spremljanje sprememb v skladišču.

Gospod Zupanc,
podjetje za blagovne rezerve RS: »Glavno knjižo iz Gradovega
programskega paketa Misel pri nas uspešno uporabljamo že dolgo.
Do sedaj smo naše materialno poslovanje urejali z raču-
nalniškim programom drugega proizvajalca, z njim pa nisimo
bili zadovoljni. Zato smo se odločili za nakup Gradovega
programa Materialno poslovanje. Takoj po začetku z de-
lom smo ugotovili, da ima program vse funkcije,
ki jih potrebujemo in je enostaven za delo.

GRAD

61000 LJUBLJANA
TRZASKA 118 fax: 061/273-688
tel.: 061/273-781, 273-684, 273-574

MISEL

FIRMA

NASLOV

PODPIS ODG. OSEBE

PROSIMO POSLATE
PROSPEKTE SVOM
PROIZVODNEM

V SODELOVANJU
S PODJETJEM GORENJE-POINT VAM PONUJAMO PAKET
SOFT-POINT, KI VSEBUJE: MODULE MATERIALNO POSLOVANJE,
FAKTORIRANJE, INVENTURA, PREGLED PO DELAVNIH NALOGIH
TER OSEBNI RAČUNALNIK PC-AT 40Mb IN TISKALNIK A4, ŽE ZA 39,990 DIN.

Republiški sekretariat za pravosodje in upravo
KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM
DOB PRI MIRNI

objavlja
prosto delovno mesto

POOBlašČENE URADNE OSEBE

Poleg splošnih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
— da imajo srednjo (štiriletno) izobrazbo penološke ali druge ustrezne smeri, moški, z odsluženim vojaškim rokom in enim letom ustreznih delovnih izkušenj.

Na objavljenem delovnem mestu se šteje zavarovalna doba s povečanjem 12/16 mesecev.
Od kandidatov pričakujemo ustrezne moralne lastnosti, aktivno znanje slovenskega jezika, da niso obsojeni za kaznivo dejanje ali v kazenskem postopku. Kandidati bodo opravljali psihološki preizkus s testiranjem in razgovorom.
Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas, s polnim delovnim časom.
Prijava z življenjepisom in dokazili pošljite na naslov: KAZENSKI POBOLJŠEVALNI DOM DOB PRI MIRNI, 68233 MIRNA, v osmih dneh po objavi.

Podjetje NOVOTEHNA
Trgovina na debelo in drobno, p.o.
Novo mesto, Glavni trg 11

objavlja
prosto delovno mesto

pomočnika direktorja področja komerciale
za veleprodajo

Pogoji:
visoka ali višja šolska izobrazba tehnične oz. ekonomske smeri s tehnično predizobrazbo in 3 oz. 5 let delovnih izkušenj. Kandidati naj pošljejo prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov:
Novotehna Trgovina na debelo in drobno, p.o., Splošna služba, Glavni trg 11.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 20 dneh po izbiri.

DRAŽBENI OKLIC

Dne 30. 10. 1990 ob 10. uri bo na sedežu likvidacijskega dolžnika, POZD ELEKTROMONTAŽA »ABRAM MATKO«, Rožno 37, v likvidaciji, javna dražba osebnih avtomobilov.
Na dražbi se bodo prodajali naslednji osebni avtomobili:

1. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-578, letnik 1988, 22.054,80 din
2. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-579, letnik 1988, 21.668,50 din
3. osebni avto Wartburg, reg. št. NM 143-574, letnik 1988, 21.668,50 din
4. osebni avto Zastava, reg. št. NM 130-669, letnik 1981, 1.371,00 din
5. osebni avto Zastava, reg. št. NM 106-802, letnik 1985, 6.461,20 din
6. osebni avto Zastava, reg. št. NM 112-575, letnik 1980, 2.101,50 din

Navedene vrednosti predstavljajo obenem tudi izključno ceno ter najnižji ponudek.
Javne dražbe se smejo udeležiti družbenopravne in fizične osebe, ki vsaj 15 min. pred začetkom naroka za javno dražbo položijo varščino v višini 10% izključne cene na ŽR 51600-690-86340 likvidacijskega dolžnika. Upnik je oproščen plačila varščine.
Uspelemu ponudniku bo varščina všteta v kupnino, ostalim udeležencem pa bo vrnjena najkasneje v treh dneh po javni dražbi. Kdor na dražbi uspe, mora plačati celotno kupnino najkasneje v 3 dneh po dnevu dražbe.
Osebnih avtomobilov se prodajajo najboljšemu ponudniku. Če upnik ponudi toliko kot najboljši ponudnik, se avtomobil prodaja ponudniku.
Kupec mora plačati tudi predpisani prometni davek in druge dajatve od izlicirane cene avtomobila.
Vsa vozila, kupljena na javni dražbi, so kupljena po načelu videno — kupljeno.
Podrobnejši dražbeni pogoji so na razpolago pri likvidacijskem upravitelju Antonu Podboršku, Skupščina občine Brežice, ki bo dražbo tudi vodil.

Novo mesto, dne 10. 10. 1990
TEMEJNO SODIŠČE V NOVO MESTU,
Enota v Novem mestu
Predsednik likvidacijskega senata: sodnik Jurij Picek

TKI p.o. Globoko

PODJETJE ZA IZDELAVO KOVINSKIH IZDELKOV IN TRGOVINA

TRGOVINA NA VELIKO IN MALO

vam nudi pod ugodnimi pogoji:
— gradbeni material
— stavbno pohištvo
— inštalacijski material
— profilna železa
— peči za centralno ogrevanje
— bakreno in pocinkano pločevino
— barve in lake
— kmetijske stroje
— umetna gnojila in škropiva

VELEPRODAJA posluje
vsak dan od 7.—15. ure
MALOPRODAJA posluje:
vsak dan od 7.—19. ure
sobota od 7.—13. ure

TELEFON: 0608-69-374
TELEFAX: 0608-69-437
OBIŠČITE NAS IN SE PREPRIČAJTE!

ZLATA VERIGA

LB DOLENJSKA BANKA NOVO MESTO — Banka za podjetnika in obrtnika. K njej prihaja, ko je v stiski in potrebuje denar. Vrača se po uspešno opravljenem poslu — spet z denarjem. Zdaj je banka še svetovalka. **FINANČNI INŽENIRING** LB Dolenjske banke za podjetnike in obrtnike vam nudi: svetovanje in pomoč pri organizaciji finančne službe, izdelavi investicijskih elaboratov, oblikovanju plačilnih pogojev za posamezne posle, zmanjševanju finančnih rizikov, pomoč pri izboru najugodnejših virov financiranja, prevzem konkretnega finančnega posla doma ali v tujini. **LB DOLENJSKA BANKA**, finančni inženiring, Novo mesto, Kettejev drevored 1, tel. 068/22-213.

BAUMKIRHER HONDA IN MAZDA — Avtomobilska hiša s tradicijo in izkušnjami. Sedaj prodaja vse Hondine in Mazdine modele. Hit prodaja Honda civic. Formula 1 v prodaji in na cesti. Mazda od 121 do 626. Avto lahko olepšate in opremiti po svojih željah, potrebah in okusu. Posebna hišna ugodnost: ugodno kasko zavarovanje na 10 obrokov. Avto vplačate danes, dobite ga čez 10 dni. V hiši servis za obe znamki. Japonci so rekli da in so dali certifikat. Ga nima vsak. Firma Baumkirher, Pletersnikova 3, Brežice, tel. 0608/61-078.

NAPISI — Če ne vedo za tebe, je tako, kot da te ni. Vseh vrst napisi na tkanine, avtomobile, obsejne table, fasade. Svetlobni napisi. Črkoslikarstvo **POVŠE** dela za podjetnike in obrtnike. Slakova 7 v Novem mestu. Tel. 068/23-506.

VINOTEKA — Iz še tako hude žalosti spravi vsakega gospoda buteljka dobrega vina iz vinoteke Matjaža **SERINJA**. Pri hiši tudi cvetličarstvo z malim arboretumom za gospe. V Žabji vasi 30 v Novem mestu. Nasproti blagovnice KZ. Kozolček.

GOSTIŠČE ŠOLAJA KRŠKO — Te pričaka že na vohu v mesto Krško. Vsak dan topla hrana, malice in pet vrst pic. Hrana a la cart. Posebnost te velike gostinske hiše je biftek na vročem kamnu. Sicer pa imajo še mini zabavišče z avtomati in biljardi. Sobe s tuši. Sprejemajo naročila za skupine in ohceti. Odprto vsak dan od 6. do 22. ure. Ob nedeljah in praznikih od 10. do 22. ure. Šolaja na MDB 1 (v obrtni coni) v Krškem. Tel. 0608/31-352.

DARILNI BUTIK — CVETLIČARNA ORHIDEJA — Deluje od 25. septembra dalje. To je pravi naslov, kadar bi radi obdarili ženo, ljubico ali poslovnega partnerja. Izjemen izbor cvetja. Pa vam ni treba podariti samo šopka. Imajo priložnostna darila. Primerna za vse okuse, politične nazore in starostna obdobja. Če še ne veste. Darilni butik je nasproti tovarne Imperial v Krškem na Erjavčevi cesti 4. Na voljo so vam vsak dan od 9. do 20. ure, ob nedeljah in med prazniki od 8. do 12. ure. Tel. 0608/32-984.

GUMBI — Še tako lepa obleka brez gumbov ne velja nič. Blagovnica M-Standarda na Glavnem trgu 12 v Novem mestu: na zalogi imajo 3000 različnih gumbov. Je ni tako izbirne gospe, ki tam ne bi našla kaj za sebe. Vseh vrst sukancev. In če se že poročate: po naročilu vam vgravirajo ime na poročne prstane. Brezplačno.

RACMAN — Samo za sladokusce: koktajli, frapeji, buteljčna vina, domača vina... Tja se greš sit posladkat s školjkami v marinadi, rakovim koktajlom, kavjarjevim zalogajem, lososovo rezino ali samo s toplim sendvičem. Okrepčevalnica Racman, Brežina, Brežice, tel. 0608/62-662.

KEMIČNA ČISTILNICA MEDVED — Je spet popal svoje najlepše hlače? Si našla sledove golaža ali šminke na srcaji? Vse te zadeve razrešujejo v kemični čistilnici Majde Medved na Sovretovi 19 v Krškem. Čistijo in perejo. Tudi vse vrste dek in spalnih vreč. Prte in perilo. Kaj manjšega zašijejo. In potem še impregnirajo bunde in balonarje. Odprto vsak dan od 8. do 11.30 ter od 13.30 do 18. ure. Ob sobotah od 8. do 11.30, v sredo zaprto. Tel. 0608/32-406.

JUBILEJ — M-Standard Novo mesto praznuje 30-letnico. Najlepša leta za trgovsko podjetje. Jubilej bodo praznovali delovno. S prijetnimi presenečenji za svoje kupce. **OKTOBER-MESEC POPUSTA**: 5 odstotkov popusta za vsakokraten nakup živil in gospodinjskih potrebščin v vrednosti nad 500 din in 10 odstotkov popusta za vsakokraten nakup tekstila in konfekcije v vrednosti nad 1.000 din. V vseh prodajalnah. M-Standard drži besedo. Prepričajte se.

NIKA — Trenirke od 170 din naprej. Majice s kapucami in zimske majice od 140 do 290 din. Špichoze, rolke, tenis loparji s tenis opremo. Sotenis, če nočeš z nobenim igrati. Tiskajo na majice. Skratka, Nika je pojem na športnem področju. Dalmatinova 3, Krško. Tel. 0608/33-029.

SONY — Videoteka Pod obzidjem v Brežicah. Nova. 1500 filmov vseh žanrov. JVC, Kodak, TDK, Konica, Sony, Fuji, Agfa. Kaj naj ti še naštejemo. Priidi. Cena je 30 din za 4 dni. Vsaka četrta kaseta je zastoj. Odprto od 11. do 14.30 in od 16. do 19., v soboto od 10. do 13. ure.

FRIZERSKI SALON JASMINA — Prijetno okolje za oblikovanje ženskih in moških frizur. Uvoženi preparati. Prodaja dekorativne kozmetike. Kolekcija Manhattan za tiste, ki vedo, kaj je N. Y. IN: naročila sprejemajo med 8. in 9. uro dopoldne. Vrata salona v najlepši slovenski vasi so odprta med 13. in 18. uro. Kava s prijaznim nasmeškom. In Jasmina ne bo dolgo sama. V kratkem bo odprla podružnico v Leskovcu pri Krškem: salon Katja. Frizerski salon Jasmina, Trebež 16, Artiče. Tel. 0608/77-317.

LILJA — Aha, za cvetje gre. Venci pol cenejši kot drugje. Ravno tako cvetje. Tudi iz svile. Ugodne cene sveč. Poročni šopki po naročilu. Za vse svete pripravljajo lepe ikebane po ugodnih cenah. Izdelajo jih po naročilu. Trg borcev 3, Leskovec, tel. 0608/31-165.

FRIZERSTVO NADA — Ženske! Pridite k Nadi v Krško na CKŽ 95. Vam naredi lepo frizuro po ugodni ceni. Za sedem kuponov brezplačna vodna ali fen frizura. Za pet kuponov brezplačno moško striženje. Torej: Nada, Krško, frizura. Od 7.30 do 12. in od 14. do 18. ure.

SARA — je predvsem delikatna trgovina. Posebej so ponosni na ugodno ponudbo vin. Domač kruh iz Cerkelj. Zdaj pa tudi sveče po ugodnih cenah. Poleg prodajalne Sara je še okrepčevalnica. Odprto nedolgo tega. Obiščite. Na Ul. 11. novembra v Leskovcu pri Krškem.

KVM — Ribniška najtrdnješa veriga. Trgovina Pakj. Na Šeskovci. Rezervni deli za traktorje in motorne žage. Če jih ni na zalogi, jih nabavijo v nekaj dnevih. Akumulatorji 45 A — 12 V, 55 A — 12 V, 97 A — 12 V po 736, 860 in 1.420 din. Sedežne prevleke za osebne avtomobile golf, zastava, tel. 061/861-910.

STUDIO SUNNY — Sonja Poljanšek v motelu Grosuplje odstranjuje celulit in maščobne obloge. Opravi limfno drenažo, stimulacijo mišic z aparatom myolift cismomed. Ročna masaža in savna. Vsak dan. Od 17. do 21. ure. Sobota od 9. do 12. ure. Informacije in naročila po telefonu vsako dopoldne 061/316-502.

MUZEJ — Do 18. novembra razstava **PRAZNIK SITUL**. Prvič po sto letih.

ROŽICE — Cvetličarstvo Kerin iz Krškega. Za jesensko sajenje mačic, marjetic, spominčic in vrtnic. Dostava na dom ali na parcelo. Tel. 0608/31-457.

KLOBUČARSTVO — Razprodaja klobukov in kap. Posebej za otroke. Trenirke s kapucami. Pižame, prti in posteljina. Sprejemajo naročila. Klobučarstvo **SEVŠEK** v krški obrtni coni na MDB v Leskovcu. Naročila sprejemajo tudi po telefonu. 0608/33-130.

alpha ZLATA VERIGA
Oglase za Zlato verigo sprejema Alpha d.o.o., Trdinova 11 a, Novo mesto, tel. 068/28-121 za Dolenjsko. V ponedeljek in četrtek tudi dopoldne. Predstavnštvo za Posavje tel. 0608/33-837. Popoldne.

AMD NOVO MESTO

prireja
za svoje člane
dne 27. oktobra 1990

AVTORALLY V NEZNANO

Avtorallyja se lahko udeležijo tudi vozniki, ki niso člani AMD Novo mesto. Včlanili se bodo lahko pred začetkom prireditve.

SPORED PRIREDITVE:

- ob 9. uri: otvoritev avtopralnice
- zrebanje startnih števil
- ob 10. uri: start prvih udeležencev pred zgradbo AMD Novo mesto
- po končanem tekmovanju bo razglasitev rezultatov in družabno srečanje

Za zmagovalce so pripravljene bogate nagrade ter pokali. Prijave lahko oddate na blagajni AMD ali telefonsko (št. 22-159) do 25. oktobra 1990. Prijavite se lahko tudi vodjem sekcij na terenu. Zaželeni so tudi sopotniki v vozilu!

AMD NOVO MESTO

KRKA, tovarna zdravil, p.o. Novo mesto

ODDAJA V NAJEM:

1. trgovski lokal v kompleksu Hotela Grad Otočec,
2. gostinski lokal — bife Struga,
3. hotelske sobe v hotelu Kandija,
4. prostora za opravljanje medicinske kozmetike v Zdravilišču Šmarješke Toplice in Zdravilišču Strunjan,
5. izvajanje glasbenega in svetlobnega programa v diskoteki na Otočcu.

Lokala pod številko 1 in 2 sta opremljena in bosta oddana v najem z opremo brez drobnega inventarja. Opremo trgovskega lokala bo možno odkupiti.
Od interesentov pričakujemo, da ohranijo dosedanje namembnost prostorov in da izpolnjujejo pogoje za opravljanje posameznih dejavnosti. Hotelske sobe bodo oddane za opravljanje pisarniške dejavnosti.
Izbor med ponudniki bo opravljen glede na predstavljen program in višino ponujene najemnine, pri čemer bodo imeli ob enakih pogojih prednost delavci KRKE.
Podrobnejše informacije lahko dobite v vodstvu KRKE — ZDRAVILIŠČA, tel. 068/ 22-436 in 22-330.
Vaše vloge z ustreznimi dokazili in programom pričakujemo 8 dni po objavi na naslov: KRKA — ZDRAVILIŠČA, Germova 3, Novo mesto; vloge naj bodo v zaprtih kuvertah in s pripisom »NAJEM LOKALA«.
O izbiri boste obveščeni v 15 dneh po poteku roka za objavo.

Izredno ugodne cene, nad 30% popusta v terminih:
20. 10. do 3. 11. in 11. 11. do 25. 11.
Plačate za 10 dni, bivate 14 dni, ter v terminu 2. 12. do 23. 12. plačate za 14 dni, bivate 21 dni.
Popust v omenjenih terminih velja za vse programe v Termah Čatež.

terme čatež

68250 BREŽICE,
telefon: (0608) 62-110, telex: 35795 YU TERME, telefax: 0608/62-721

tedenski koledar

Četrtek, 18. oktobra — Luka
Petek, 19. oktobra — Etbin
Sobota, 20. oktobra — Irena
Nedelja, 21. oktobra — Uršula
Ponedeljek, 22. oktobra — Zorislav
Torek, 23. oktobra — Severin
Sreda, 24. oktobra — dan OZN
LUNINE MENE

18. oktobra ob 16.37 — mlaj

kino

BREŽICE: 18. in 19. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Fantom iz Midwood Malla. 20. (ob 20. uri) in 21. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Policijska akademija — VI. del. 22. (ob 20. uri) ameriški film Morje ljubezni. 23. in 24. (ob 20. uri) nemška komedija Ljubezna šola.
ČRNOMELJ: 18. (ob 19. uri) ameriški karate film Kitajska zveza. 19. (ob 20. uri) ameriški erotični film Zelo nezvesta žena. 21. (ob 19. uri) ameriški risani film Fantazija. 23. 10.

(ob 19. uri) ameriški akcijski film Gola pištola.

KRMELJ: 20. 10. ameriška komedija Nisem nora.
KRŠKO: 18. 10. (ob 22. uri) ameriški erotični film Nočna potovanja. 21. 10. (ob 18. uri) ameriški akcijski film James Bond je bil ženska. 23. 10. (ob 20. uri) ameriški grozljivi film Fantom iz Midwood Malla.

NOVO MESTO — DOM KULTURE: 18. (ob 18. in 20. uri) ter 20. in 21. 10. (ob 18. uri) ameriška grozljiva Moja sosedja je vampir. 19. (ob 18. in 20. uri) in 22. 10. (ob 18. uri) ameriški grozljivi film Petek, 13. — 7. del. Od 20. do 22. 10. (ob 20. uri) ameriški podvodni film Brezno. 23. in 24. 10. (ob 18. in 20. uri) ameriška melodrama Jeklene magnolije.

NOVO MESTO — DOM JLA: Od 19. do 21. 10. (ob 19. uri) ameriški film Gola pištola. 22. in 23. 10. (ob 19. uri) nemški film Mačka.

SEVNICA: 18. in 19. 10. ameriški erotični film Nisem nora. 20. in 21. 10. ameriška komedija Izgubljeni fantje.

čestitke

TA ČESTITKA je namenjena Vanji Kovačič iz Gabrja pod Gorjanci in njenemu izvoljenku. V soboto, 20. oktobra, bosta stopila na skupno življenjsko pot. Obilo sreče, zdravja, ljubezni in kup naraščaja na skupni življenjski poti želijo Saškovi. 2989

kmetijski stroji

TRAKTOR Porsche, 35 KM, prodam. 2944
TRAKTOR IMT 540 s kabino, kompresorjem in štirimi novimi gumami (za 35.000 din), in nakladač gnojna Leon 450 s hidravličnimi nogami (za 35.000 din) prodam skupaj ali posamezno. Franc Zelenik, Riharjevec 1, 61275 Šmartno pri Litiji. 2955
TRAKTOR Steyer, 18 KM, ugodno prodam. 2967

motorna vozila

ZASTAVO kombi 850, letnik 1982, po ugodni ceni prodam. Avgust Gradišar, Dol. Sušice 12, Dolenjske Toplice. 2907
Z 126 P, letnik 1984, registriran do aprila 1991, prodam. Darko Kalem, Ljubljanska 21, Novo mesto. 2908
LADO NIVO, rdečo, prva registracija 1989, ali samo motor prodam. Istočasno pa kupim primeren diesel motor za lado nivo. 2915
TOMOS avtomatik colibri prodam. 2921
LADO RIVA 1300, letnik 1988, in 126 P, letnik 1979, prodam. Cesarjeva 37, Novo mesto. 2924
GOLF JX bistro, letnik oktober 1987, prodam. Cekuta, Mihovica 21, Sentjernej, ali 42-020, int. 259, popoldne. 2928
Z 750, letnik 1983, prodam. Lozar, Prežihova 17, Brežice. 2930
126 P, letnik 1985, registrira eno leto naprej, prodam. Debevc, Ragsavska 16, Novo mesto. 2933
JUGO 45, kovinske barve, star 6 mesecev, prevoženih 6.900 km, prodam ali zamenjam za novejši 126 P. 2943
STABILNI motor ARAN, 12 KS, generalno obnovljen, prodam. 2946
LADO RIVO 1500, staro dve leti, prodam. 2948
ŠKODO 105 L, letnik 1988, prodam. Špelič, Žužembek. 2942
LADO 1300 S, letnik 1986, prodam. 2943
126 P, letnik 1988, prodam za 32.000 din. 2945
APN 6 S, nerabljen, in 14 M, letnik 1987, prodam ali zamenjam za večji motor z doplačilom. 2946
OPEL KADET, letnik 1987, prodam. 2948
LADO NIVO, staro dve leti, po ugodni ceni prodam. Brane Štublar, Suhor pri Metliki 6 a, 50-123. 2949
JUGO 45 AX, letnik 1987, prodam. Šegova 8/17, Novo mesto. 2950
JUGO SKALA 55, julij 1989, prodam. Šenica, Slavka Gruma 40, Novo mesto. 2957

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: DIC, toz Dolenjski list, Novo mesto.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (glavni urednik in vodja tozda), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Mirjam Bezek-Jakše, Bojan Budja, Breda Dušič, Anton Jakše, Zdenka Lindič-Dragas, Martin Luzar, Milan Markelj, Pavel Perc, Jože Primc, Jože Simčič in Ivan Zoran.
ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-620-970-25731-128-440519 (LB — Dolenjska banka d.d. Novo mesto).
IZHAJA ob četrkih, Posamezna številka 13 din, naročnina za 4. trimesečje 140 din; za delovne in družbene organizacije 280 din; za tujino 40 ameriških dolarjev ali 70 DM (ali druga valuta v tej vrednosti) na leto.
OGLAS: 1 cm v enem stolpcu za ekonomske oglase 150 din, na prvi ali zadnji strani 300 din; za razpise, licitacije ipd. 170 din. Mali oglasi do deset besed 120 din, vsaka nadaljnja beseda 12 din.
NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130. Telefon: uredništvo (068) 23-606, 24-200, naročniška služba, ekonomska propaganda in fotolaboratorij 23-610, mali oglasi in zahvale 24-006; telefax: 24-898. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Na podlagi mnenja republiškega komiteja za informiranje Republike Slovenije (št. 23 od 21. oktobra 1988) se za Dolenjski list ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov. Časopisni stavek, prelom in filmi: DIC, toz Grafika, Novo mesto. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

CENJENE stranke obveščam, da je na novo odprta prodajalna obnove v Skočjanu 70. Za ugoden nakup se vam priporoča Franci Nadu. 2985

LITERATURA
ZA ZASEBNA
PODJETJA

Izšli sta brošuri:

1. Osnove finančnega poslovanja
2. Vlaganje listin v carinskem postopku
Namen brošur je razjasniti marsikatero vprašanje, ki se poraja lastniku zasebnega podjetja, ko začne s poslovanjem.

Informacije vsak delovnik od 10. do 15. ure po tel. 061/571-125.

STE OSAMLJENI?

Podjetje HERAKLEJ vam priskrbi partnerja za priateljstvo ali zakon. Za ženske je posredovanje brezplačno. Pišite in prejeli boste vprašalnik.

HERAKLEJ
p.p. 1
61105 LJUBLJANA

MODNI KLUB

Nova trgovina

s čevlji, usnjenimi izdelki, tekstilom in video storitvami

bo od 24. oktobra dalje odprta v Hladnikovi 2 (za poslovni-cio Globtoura) v Novem mestu.

Se priporočamo!

MA

Po ugodnih cenah

vam globinsko očistimo:

preproge, itisone, tapisone, sedežne garniture ipd.

Informacije na telefon št. (068) 23-828

MURVA
trgovina z mešanim
blagom

Rožni Dol 1
telefon (068) 56-644

Odprto:

— popoldne od 16. do 20. ure (po potrebi tudi dlje)
— ob sobotah od 8. do 20. ure
— ob nedeljah in praznikih od 8. do 12. ure

Se priporočam!

SINDIKALNA PRODAJA IZJEMNO UGODNO

VSI NA GORSKO KOLO 18 predstav

shimano-tacho-bereffa MOUNTAIN BIKE

ZA SVOJO 3.700 din. UREZ OPREME

NA 3.900 din. z opremo

na 3 obroke

HOLLAND LOOK (brski) 2.950 din

Informacije BESS - PRO MARKET tel & fax: 061 310 935

TISOČ NAM ZAHVALO, ZAHVALITE NAM ŠE VI!

IZDELUJEMO
PORCELANSKE SLIKE
ZA NAGROBNE
SPOMENIKE,

ovalne in štirioglate, vse velikosti. Dostavljamo hitro in po povzetju.

Naročila sprejemamo na naslov: PERO TRAVAR, likovni umetnik, Cetinjska 10, 71000 Sarajevo

posest

HIŠO, kozolec, hleve, njive, gozd, vse pri Sevnici, prodam. 2895

NJIVO v izmeri 40 arov na Dolgi Rakki prodam. 2903

V NOVO MESTU prodam polovico hiše z vrtom. 2906

NA KUČARJU, v bližini kopaljšča

ZAHVALA

V dneh, ko je obhajala 79. rojstni dan, nas je zapustila draga mama, stara mama, sestra, tašča in botra

JOŽEFA
KEK

Jernejeva mama

z Rdečega Kala pri Dobrničju

Ob njenem zadnjem slovesu se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, sorodnikom in znancem, ki ste nam kakorkoli pomagali, darovali pokojni cvetje in darovali cvetje. Iskrena hvala gospodu dr. Vodniku za vso pomoč, gospe Vidi Pavlič, zdravnikom in ostalemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, kjer je preživel zadnje dni. Prav lepa hvala gospodu Rudiju Hrovatinu za besede slovesa, pevcem za zapete pesmi slovesa in vsem trem duhovnikom za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

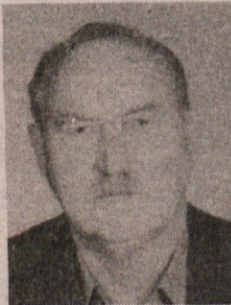
Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, brata in strica

JOŽETA
JERMANA

tesarskega mojstra iz Novega mesta

se iz srca zahvaljujem vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem vinogradnikom in znancem, Zdrženju obrtnikov Novo mesto, ki so mi ob težkih trenutkih stali ob strani, ga tako številno pospremili na njegovi zadnji poti, izrekli sožalje in darovali cvetje. Iskrena hvala gospodu dr. Vodniku za vso pomoč, gospe Vidi Pavlič, zdravnikom in ostalemu osebju internega oddelka novomeške bolnišnice, kjer je preživel zadnje dni. Prav lepa hvala gospodu Rudiju Hrovatinu za besede slovesa, pevcem za zapete žalostinke in gospodu Ivanu Berusu za občuteno zaigrano Tišino. Vsakemu in vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: žena Slavka in ostalo sorodstvo

Podzemelj ob Kolpi — Bela krajina, prodam vikend s 1200 m² urejenega zemljišča, opremljen, z elektriko, vodovodom ter asfaltnim dostopom. Informacije na 2914

PARCELO 1200 m², primerno za vikend, sadovnjak, vinograd prodam. Oddaljeno od glavne ceste 200 m, blizu Mokronoga. Cena po dogovoru. 2918

MANJŠO hišo s 40 arov zemlje, 12 km iz Novega mesta — Uršna sela, Sveti Vid, primerno za vikend, prodam. 2919

DVE PARCELI, primerni za vikend, v Vel. Brusnicah na Dol., ugodno prodam. Cena po dogovoru. Informacije na 2926

HIŠO s tremi lokali, enkratna priloznost, prodam. Samo resne ponudbe pod šifra: »CENTER« 2929

VSELJIVO HIŠO z manjšim gospodarskim poslopjem in vrtom, približno 600 m², poleg železniške postaje Boštanj, prodam. Lokacija je primerna za obrt ali predstavništvo. 2961

NOVO HIŠO v Beli krajini ugodno prodam. Možnost zamenjave v Novem mestu. 3012

IZREDNO UGODNO prodam gradbeno parcelo 2.800 m² (sadovnjak) z vodo, elektriko, gradbenim dovoljenjem, načrtom za vikend in manjšim objektom na Otavniku pri Malkovcu. Dostop z vsakim vozilom. Ogled in informacije posreduje Resman, Otavnik 2. 3019

PRODAM garažo na Kristanovi 28. Cena 120.000 din. 20-511

prekllici

VID STRUNA, Potov Vrh 20, Novo mesto, opozarjam Antona Pavliča iz Velikih Brusnic, da prekliče govorice, ki jih je širil o meni, za neresnične. V nasprotnem primeru ga bom sodno preganjal. 2947

prodam

OSTREŠJE, kompletno, dimenzije po naročilu, prodam. Borse. 2901

100 m² ladijskega poda (smreka) ugodno prodam. 2902

DESKE in plohe prodam. Češča vas 21, Novo mesto. 2904

PRODAM opremljen gumi voz, za pravljiček, opremljen, in komat 23 col. 2910

ŠTEDILNIK KONČAR (3 plin, 1 elektrika), nov ter vhodna vrata (hrast) in cirkular prodam. 2911

ČRN PLAŠČ — perzianer tačke, številka 46, prodam za 1000 DEM. 2912

ZAMRZOVALNO skrinjo (410 l) prodam za 3000 din. 2913

AVTO PRIKOLICO nosilnosti 1200 kg, z zavoro, prodam. Ivan Zofič, Globočice 4 B, Krška vas. 2916

TELICO simentalco, brejo 8 mes

in hrastove plohe debeline 5 in 4 cm dam. Ana Mrvar, Gotna vas 12, N mesto.

GUMI VOZ za traktor in rab škopolnic znamke Stihl prodam. S Medved, Črešnjice 18, Otočec ob K JESI

SPALNICO zelo ugodno prod 24-443, od 19. ure dalje.

OTROŠKO posteljico (140 x 7 otroški voziček ugodno prodam. 20-524.

ŠIVALNI stroj Pfaff in ove Pfaff prodam. 42-562.

BUTIKI, POZOR! Starinsko bl no na trional, kompletno rezbarjeno, 100 let, ohranjeno, brezhbno, pro Cegelnica 22, Novo mesto, zvečer.

ZAKONSKO posteljo z noč omaricami prodam. 27-610.

Z 101, letnik 1987, in dve kodi dam. Franc Zoran, Dol. Kamence Novo mesto.

OTROŠKO SOBO prodam na obroka. Sabina Trifkovič, Segova 8, N mesto.

SPALNICO Višnja in trajno za peč prodam po zelo nizki ceni. M Kaučič, Družinska vas 56, Šmarj Toplice.

MIZARJI, POZOR! Prodam rez za izdelavo oblog in ladijskega poda, priključni na vsako debelinko. 22- od 6. do 7. ure in od 20. do 21. ur.

OTROŠKO posteljico z jog ugodno prodam. 26-936, popoldn

KAVČ in pralni stroj zelo ugodno dam. 22-349.

BREJO kozo in dve ovci prod 52-518.

SPALNICO z regalom poceni dam. 25-341.

KRAVO, brejo 9 mesecev, prod Smolenja vas 42, Novo mesto.

KONZOLNO DVGALO, s sklo prodam. Franci Urbič, Dol. Dobrava Trebnje. 44-652, popoldne.

JAPONSKE PREPELICE s tel logijo ugodno prodam. 2908

TELICO s paše, staro 15 mese prodam. 22-187.

GORSKO KOLO, dobro ohranj prodam. 73-216.

BOROVE suhe, prvovrstne plohe cm, 5 cm), prodam. 23-355.

TERMOAKUMULACIJSKO 3 KW, in otroško posteljico z jog prodam. 2908

TRACNO žago za žaganje drv in kuhinjo »orhidejo« z vgradnimi elem prodam. Ogled na naslovu Ločna 4 Novo mesto.

DOBERMANE, črne psičke z ro nnikom in kupiranimi ušesi, stare 4 mese prodam. Cena 700 DEM. 2912

3000 l cisterno za kurilno olje in Z neregistrirano, v voznem stanju prod 43-509.

NUTRIJO št. 38-40 ugodno prod 2913

KAVČ REGINA, star eno leto, ugo no prodam. 2916

ZAHVALA

V 59. letu starosti nas je za vedno zapustil naš nadvse ljubljeni mož, oče, stari oče, brat in stric

ANTON
LIPOVŠEK

Kladje 2

V težkih dneh nismo bili sami. Najiskreneje se zahvaljujemo vsem, ki ste pokojnega v takem številu spremili na zadnjo pot, ga obusli s cvetjem in nam izrekli sožalje, delovnim organizacijam, sorodnikom, sosedom, prijateljem, gasilskemu društvu, govornikom za ganljive besede slovesa in gospodu kaplanu za opravljen pogrebni obred.

Neutolazljivi: vsi njegovi

ZAHVALA

Po težki bolezni je v 51. letu starosti za vedno odšel od nas dragi

ALOJZ
KUŽNIK

iz Železnega pri Dobrničju

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, znancem, prijateljem in sodelavcem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrekli sožalje, darovali cvetje ter nam pomagali v težkih trenutkih. Posebej se zahvaljujemo dr. Humarju in dr. Znidaršiču za njuno pomoč, župniku za opravljen obred, pevcem in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Zahvala tudi kolektivu ZD Trebnje, Kroju Krka, ŽG-sekciji za vleko vlakov, delavnic Ljubljana-Moste, SSGT Novo mesto in OO RK Trebnje ter Čestnemu podjetju Novo mesto — vzdrževanje Trebnje. Ohranimo pokojnega v lepem spominu.

Žalujoci

50 KOMADOV rabljenih salonitnih
šč prodam. Ob Težki vodi 27. 27-
3011
MIZARSKI STROJ, tri operacije, ši-
e 450 mm, starejši, prodam. 41-080.
3014
DVE OMARI ter komodo in dve
eni omarici prodam. (068)21-885.

kupim

JESENOVE PLOHE in deske, suhe,
rim. (068) 27-104, popoldne in
večer.

razno

ODVAŽAM gnojevko, gnojnico in
novanjske odpadne vode itd. Kralj,
na vas 15, Črnomelj. 2909
KNJIGOVODKINJA, upokojena,
e honorarno vodenje knjigovodstva v
ebnem sektorju v Trebnjem ali okolici.
nudbe pod šifro: »POCENI«. 2920
VARUJEM otroke na domu. Oglasite

se osebno. Alenka Slak, Šranga 18, Mirna
Peč. 2925
ŽIVO MEJO »liguster« dobite na
25-951. 2952
NUJNO POTREBUJEM 3000 DEM
posojila za dobo enega leta. Naslov v
oglasnem oddelku. 2953
V VARSTVO vzamem otroke. 28-
830. 2954
NJIVO v Gabrju oddam v najem za
pet let. 26-150. 3016

ženitne ponudbe

POSTAVEN moški (45 let), ključav-
ničar, z veseljem do dela na kmetiji, želi
spoznati žensko s kmetijo. Ostal sam v hi-
ši. Ponudbe pod šifro: »KMEČKI SIN«.
VDOVEC, upokojen, star 70 let,
zdrav, nealkoholik, nekadilec, pošten,
mladostnega videza, z družbenim stano-
vanjem, malo vrtička, iščem žensko (vdo-
vo, samsko — sebi primerno), zdravo,
brez otrok, staro od 60 do 65 let, za skup-
no življenje na mojem domu. Šifra: »LE-
PO MI POJE KOČEVSKI ZVON«.

službo dobi

ZAPOSILIMO delavca za izdelavo teste-
nin. (068)42-737. 2932
ZA PRODAJO zanimivega artikla
potrebujemo nove akviziterje. Visoka
provizija in takojšnje plačilo. 44-740,
po 18. uri. 3003
ZA PRODAJO posteljnine na terenu
potrebujem več akviziterjev. Zaslugež
dober. Oglasite se v četrtek od 17. do 20.
ure na 85-391. 3004

stanovanja

GARSONJERO v Ljubljani (20 m²)
prodam. (068)26-317, od 17. do 20.
ure. 2937
SOBO, opremljeno in ogrevano, od-
dam dvema dijakinjam. 25-951.
KONFORTNO GARSONJERO v
Novem mestu prodam. 26-422.

Nikar ne jokajte za mano,
le tiho h grobu pristopite,
spomnite se, kako trpel sem in
večni mir mi zaželite.

ZAHVALA

Po dolgi in težki bolezni nas je mnogo prezgodaj, komaj v 63. letu starosti, zapu-
stil naš dragi mož, oče, stari oče, brat in stric

JOŽE OVNIČEK

z Dolža 41

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje ter za sočus-
tvovanje v najtežjih trenutkih. Iskrena hvala sosedom za nesebično pomoč. Zahvaljujemo se sodelavkam Š. I.
TOB ter podjetju TOB za podarjeni venec. Hvala tudi GD, ki je pokojnega z vsemi častmi spremilo na njego-
vi zadnji poti, posebno pa gospodu župniku za lepo opravljen pogrebni obred.

Žalujoci: žena Francka, hčerka Mari z družino, brat Franc z družino ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

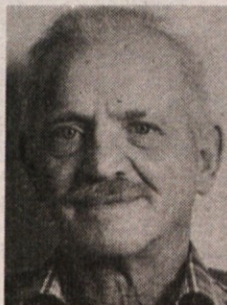
V 77. letu starosti nas je zapustil mož, oče,
stari oče, brat

JULIJ KOČEVAR

s Sel pri Semiču 11, Semič

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so mu podarili cvetje, izrekli sožalje,
sosedom, prijateljem, znancem pa tudi za nudeno pomoč. Posebej se
zahvaljujemo družini Vidmar, dr. Limaniju in govornikom. Vsem še
enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega

JANEZA KRŽETA

iz Loškega Potoka

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom in
vaščanom, ki ste nam nudili pomoč, izrekli sožalje, darovali cvetje in ga
s spoštovanjem pospremili k večnemu počitku. Hvala dr. Rusu in sestri
Mileni, ujkcu Ivanu, pevcem in g. župniku za lepo opravljen obred.

Njegovi: žena Pavla in otroci z družinami

V SPOMIN

JANEZU PROSENIKU

iz Trebnjega

17. oktobra je minilo pet let, odkar smo se morali sprijazniti z bolečim
spoznanjem, da se ni vrnil v dom, v katerega se je vedno rad vračal in
katerega je s takim veseljem obnavljal. Hvala vsem, ki se ga spominjate!

Žalujoci: njegovi

ZAHVALA

V 93. letu starosti nas je za vedno zapustil
naš dragi ata, ded, praded in stric

IGNAC ZUPANČIČ

Rožni Vrh 8, Trebnje

Iskreno se zahvaljujemo vsem vaščanom, sorodnikom, prijateljem, ki
so nam v težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalje in pokojnemu
podarili toliko lepega cvetja. Posebno se zahvaljujemo dr. Humarju, ki
mu je lajšal bolečine v zadnjih trenutkih življenja. Hvala gospodu ka-
planu za lepo opravljen obred, gospe Majer za poslovljni govor ter pev-
cem in vsem, ki ste pokojnika pospremili na njegovi zadnji poti.

Vsi njegovi

ZAHVALA

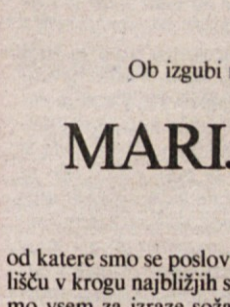
V 69. letu starosti nas je zapustil dragi mož,
oče, stari oče, brat in stric

ADOLF KRAŠEVEC

iz Novega mesta, Belokranjska 29

Iskreno se zahvaljujemo zdravnikom in strežnemu osebju pljučnega
oddela splošne bolnišnice v Novem mestu, lovski organizaciji za lep
pogreb in lovski družini Semič, prijateljem in znancem.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage sestre, tete in svakinje

MARIJE-MIMI KOS

iz Ločne 7

od katere smo se poslovili v torek, 9. 10. 1990, na ločenskem pokopa-
lišču v krogu najbližjih sorodnikov in prijateljev, se iskreno zahvaljuje-
mo vsem za izraze sožalja in darovano lepo cvetje. Zahvaljujemo se
Domu starejših občanov Šmihel, g. proštu Lapu za svečan cerkveni
obred, č. s. z Rake za spremstvo na njeni zadnji poti. Še enkrat prisrčna
hvala!

Žalujoci: vsi njeni

Novo mesto, Ljubljana, Beograd

ZAHVALA

V 5. letu starosti nas je tragično zapustil naš dragi
singo in bratec

BLAŽEK ŠTEFANC

iz Predgrada 37, Stari trg ob Kolpi

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v težkih trenutkih z nami sočus-
tvovali, nam ustno ali pismeno izrekli sožalje in darovali cvetje ter ga
tako številno pospremili na njegovi zadnji poti. Posebno se zahvaljuje-
mo sorodnikom, vaščanom, DO GG Kočevje-TOZD TOK Ribnica,
KOMET Metlika, VVO in OŠ Stari trg ob Kolpi, Športnemu društvu
Predgrad in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: oče Peter, mama Anica, sestra Petra, bratec Andrejček,
stara mama, stari oče in ostalo sorodstvo

Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

ZAHVALA

V 83. letu starosti se je po zahrbtni bolezni
iztekla življenjska pot moža, očeta, tasta in
starega očeta

ANTONA MOLEKA iz

Slamne vasi 19

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
prijateljem, sodelavcem in znancem, ki so nam kakorkoli pomagali, iz-
razili sožalje in darovali cvetje, govornikom: sosedu Gustelju za slovo
pred domačo hišo, Ivanu Pezdircu za besede, izrečene pred odprtim
grobnim v imenu GD, Jožetu Govedniku za slovo v imenu ZB ter
župniku za lepo opravljen obred. Posebno zahvalo izrekamo sosedu
Gustelju in Anici Vraničar za nesebično pomoč ter dr. Markovcu in
medicinski sestri Anici.

Žalujoci: žena Marija in otroci z družinami

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je za vedno zapustila
naša draga mama, stara mama in prababica

AMALIJA SIMONIČ

Blaževa mama

iz Drašč št. 57

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so
nam izrekli sožalje, darovali vence in cvetje in jo pospremili na njeno
zadnjo pot. Zahvaljujemo se tudi kolektivu DO Beti-tozd Metraža Met-
lika. Posebej se zahvaljujemo gospodu župniku za lepo opravljen obred
in tov. Plescu za poslovljne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hči Mima z družino, sinovi Jože, Peter in Pavel z druž-
inami ter ostalo sorodstvo

Vedno smo radi te imeli,
skupaj v slogi smo živeli,
a prišel je kruti dan,
ugasnilo življenje je kot dan.

ZAHVALA

V 66. letu starosti nas je zapustil dragi mož, brat, stric in svak

IVAN MRAK

iz Klinje vasi pri Kočevju
borec 15. Cankarjeve brigade, rezervni vojaški starešina

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, prijateljem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, izre-
kli sožalje, darovali vence in cvetje ter pokojnega v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti, dr.
Jožici Boldanovi in Ljubu Mladenoviču za nesebično pomoč, organizaciji ZB ter govorniku za poslovljne
besede Nacetu Kričniku in Jožetu Letnarju, GD, pevcem, društvu upokojencev, pevcem iz Gabrja, godbe-
nikom in gospodu župniku za opravljen obred.

Žalujoci: žena Marija in ostalo sorodstvo

Žalost, solza, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je tišina,
ki močno boli.

ZAHVALA

V 53. letu nas je v težki bolezni zapustil naš najdražji mož, oče in dedek

JOŽE BARTOL

z Mirne

Z bolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste z nami sočustvovali,
nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče ter za svete maše in pokojnega v tako velikem številu pospremili k
večnemu počitku. Za posebno sočustvovanje se zahvaljujemo kolektivu IMV Mirna, gospodu župniku za
opravljen obred, gospodu Žibertu in gospodu Kurentu za poslovljne besede ter pevcem za zapete žalostinke,
osebju bolnišnice Ljubljana in kirurškemu oddelku bolnišnice v Novem mestu pa za lajšanje bolečin. Vsem,
ki ste cenili in imeli radi našega dragega moža in očeta, še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: žena Anica, sinova Marjan z družino in Matjaž ter hčerka Nataša in ostalo sorodstvo

Zvone Tkalec

»Pohvala je le obveznost za napred in če že komu pritiče, je to pokopališki odbor. Zame je velika zahvala že, da mi ljudje zaupajo, predvsem pa sem vesel, da sem bogatejši za spoznanje, da so prebivalci okoliških vasi zares ljudje z veliko začetnico,« se izogiba laskanju Tkalec, priznava pa, da je moral prav zaradi svojega humanega dela požreti tudi marsikatero grenko, čeprav tega ne ve nihče od krajanov. Pred njimi ni želel razkrivati problemov, spodbujal jih je raje z uspehi. Teh pa ne bi bilo zgolj s prispevki, ki so jih dali za ureditev pokopališča lastniki 124 grobov, če se ne bi Zvone sam odpravil prodajati sveče na žegnanjih po fari. Medtem ko so s prispevki zbrali 6 tisočakov, pa je Tkalec sam v dveh letih s prodajo zaslužil 21 tisočakov. Pri tem seveda zase ni odtegoval nikakršnega dobička, prav nasprotno, mnogokrat je iz lastnega žepa pristavil kak dinar.

Da se marsikaj ne da narediti ali se ne izplača, je velikokrat slišati iz ust ljudi, ki so preobdani vsega dobrega. Da pa so mnogi-krat pomembnejši od finančne plati dobra volja, zagnanost, široko srce in ne nazadnje tudi organizacijska sposobnost, je dokazal in še vedno dokazuje Zvone Tkalec iz Sardinje vasi pri Semiču. Čeprav se je v domače kraje vrnil šele pred šestimi leti, so le redki v okolici, ki ga v tem času ne bi spoznali skupaj z vsem dobrim, kar je storil za Belokranjce.

Zvone je kot šestnajstletnik odšel z domače Brezovice pri Črmošnjicah ter v Ljubljani in Grosupljem, kjer je živel, veliko naredil za tamkajšnje ljudi. Ko pa se je kot invalidski upokojenec vrnil v Belo krajino, je čutil moralno dolžnost pomagati tudi svojim rojakom. Priložnost se mu je ponudila, ko je pred tremi leti postal najprej član pokopališkega odbora za pokopališče pri sv. Roku v bližini Semiča, pozneje pa njegov tajnik, blaginjak in gonilna sila tega odbora. Ko so takrat sprejeli program dela do leta 1995, ki je zajemal gradnjo mrliške vežice ter vodovoda in elektrike do pokopališča in ureditev okolice, se jim je zdela uresničitev vsega tega v obliki. In vendar so vsa dela letos že končana. Nemalo je bilo pohval na račun zaslug, ki jih pripisujejo Tkalcu, ki pa jih, skromen kot vedno, vztrajno zavrača.

M. BEZEK-JAKŠE

Halo, tukaj bralec »Dolenjca«

Kdaj bo telefon v obeh Suhorjih? — Sporni telefoni — dvojčki v Žužemberku — Kdo ve, kdaj bo mir — Ali je kriva kabela? — Zraven še davek za JLA

Prejšnji četrtek je dežurni novinar prejel deset klicev. Z one strani žice so v uredništvo sporočili nekaj napak pri pošiljanju Dolenjskega lista na hišne naslove, izrekli kritike na rovaš družbeni razmer in razkrili nekaj bolj ali manj stalnih problemov.

Kdaj bo v Dolnjem in Zgornjem Suhorju pri Vinici telefon, je zanimalo enega tamkajšnjih domačinov. O tem smo povprašali v Podjetje za PTT-promet v Novo mesto in tam zvedeli, da je na omenjenem območju omrežje zgrajeno že precej. Da ni v večji meri, so med drugimi krivi tudi proizvajalci telefonske opreme, ki še niso dobavili vsega materiala, čeprav je že plačan. Res pa je tudi, so rekli na PTT, da so v Vinici šele pred kratkim zgradili prostor, kamor bo pošta vgradila aparature. Letos se še ne bo dalo končati napeljevanja telefona v Suhorjih. Telefonske aparate naročnikov bodo mogoče začeli priključevati na omrežje drugo leto v januarju. Na pošti so še pohvalili črnomaljski izvršni svet, da si z gledno prizadeva pri razvoju telefonije, in predlagali Suhorčanom, naj se glede telefona obrnejo na vodstvo svoje krajevne skupnosti.

Z zvezi s telefonom se je oglasil tudi Žužemberčan. Po njegovem je narobe,

da imajo v Žužemberku telefone dvojčke, če pa jih je pošta postavila, bi morala o tem poprej obvestiti naročnike. Lahko, da je pošta z montažo dvojčkov kaj zaslužila, je domneval. Na pošti v Novem mestu so nam povedali, da naročnikov o montaži telefonov dvojčkov sicer niso obveščali, da pa so s tem bili seznanjeni pooblaščen predstavniki KS Žužemberk, saj so bili dvojčki predvideni že v sporazumu med KS in Podjetjem za PTT-promet. Na pošti zanikajo, da bi kaj zaslužili z dvojčki, in poudarjajo, da bi za omrežje brez dvojčkov Žužemberčani plačali dosti več, kakor so dali za sedanje.

V Kristanovi ulici v Novem mestu je strašljiva tema, smo zvedeli po telefonu. In še bo, dokler bodo ljudje tako vneto in nezadržno razbijali luč na Znančevem mlinu, ki jo imajo tam za razsvetljavo klanca, so menili potem v Elektriku. Kot edino rešitev, Elektro predlaga, naj se krajevna skupnost odloči za gradnjo javne razsvetljave z žarnicami na 10-metrskih kandelabrijh.

Na parkirišču pri pokopališču v Loč-

Slovenija
Moja dežela.

LOKOSTRELCI
ZA NAGRADO
HOTELA GRAD OTOČEC

NOVO MESTO — Tripartito-Slovenija Archery prireja v sodelovanju s Krko-Zdravilišča oziroma hotelom Grad Otočec lokostrelsko tekmovanje v disciplini animal rounde. Tekma bo v soboto in nedeljo, 20. in 21. oktobra, na Otočcu; lokostrelci in lokostrelke v treh kategorijah (člani, mladinci in pionirji) se bodo pomerili v streljanju na živalske tarče. Oddati bo treba vsak dan dvakrat po 30 strelav.

RAZSTAVA
LJUBLJANSKIH MAČK

NOVO MESTO — Felinološko društvo iz Ljubljane v sodelovanju s sekcijo v Novem mestu pripravlja razstavo pasemskih mačk v soboto, 20. oktobra, med 10. in 18. uro v telovadnici osnovne šole Grm. Obiskovalci bodo lahko videli najlepše primerke mačk vseh pasem, dobili pa bodo tudi razna navodila o nakupu, vzgoji, boleznih in prehrani mačk.

Pri Jurčkovih trgali še po starem

Trgatev je bila včasih največji praznik na Dolenjskem — Za domače so vedno delali pikolit — Danes je obiranje le eno delo več v vinogradu — Pri Brčarju

HOM NAD ŠENTRUPERTOM — Včasih so na Dolenjskem trgali šele o sv. Tereziji (15. oktobra). V dobrih starih časih so vinogradi imeli stražarja, ki je grozdje stražil pred pticami in drugimi tatiči. Stražarja so plačevali v denarju in vinu. V zorečih vinogradih se je včasih streljalo iz majhnih topčev, ki so jih napolnili s pol kilograma smodnika. Pa ne zato, da bi preganjali ptice, temveč

PEVCI TUDI TRGAČI — Veselo je bilo minulo soboto v vinogradu Petra Brčarja na Homu. V vinogradu na strmem pobočju Ukemberga je bilo več kot trideset trgačev, ki so jim ton dajali pevci moškega zbora Tabor iz Cerknice. Med trtami je bilo zato večkrat poleg vriskanja slišati tudi ploskanje. Na sliki: »koncert« zbora med odmorom, ko so obiralci čakali na kosilo. V ospredju na levi tudi šahovski vele mojster Bruno Parma. (Foto: J. Pavlin)

Kobile kot ponudba turizma

»Reja kobil le zaradi ljubezni je draga stvar«

METLIKA Franci Kremesec iz Metlike se spominja, da so imeli njegovi starši vedno pri hiši vsaj enega konja, zato ni čudno, da se je že kot otrok navezal na te živali. Bolj načrtno pa se je začel z njimi ukvarjati pred šestimi leti, ko je pripeljal k hiši plemenskega žrebca. Po treh letih pa se je raje odločil za konjerejo, saj se je takrat prodaja žrebičkov še kako splačala. Kilogram žive teže žrebca je namreč veljal kar dvakrat več kot kilogram telčka, danes pa je cena žrebetu za 10 din manjša kot telcu.

»Če ne bi imel takšne ljubezni do konj, ne bi bilo v hlevu niti enega repa več. Tako pa vztrajam naprej, tudi v upanju na boljše čase. Imel sem celo po štiri kobile in tri žrebeta, sedaj pa mi so ostale le tri kobile; dve navadni kmečki ter ena rodovniška, športna. Razmišljam pa že, da bi se povezal s kakšno kmetijo, kjer bodo razvijali kmečki turizem, ter dopolnil njen program s turnir jahanjem in vožnjo z zapravlječkom,« načrtuje Franci.

Čeprav je v Beli krajini le nekaj zanešenjakov, ki se ukvarjajo s konji, pa je v

belokranjski konjeniški klub včlanjenih več kot 100 članov, med njimi mnogo podpornih. Klub je letos že drugič pripravil konjeniško dirko v Rosalnicah pri Metliki, na kateri so se pomerile tudi Kremesecove kobile. MED belokranjskimi topokrvnimi konji je njihova kobilica Suzi s Francijem sinom Francijem zasedla 3. mesto. Tako, kot so Kremeseci že rodove nazaj navajali svoje potomce na konje, se temu ni izneveril tudi Franci, kajti sin že hodi po njegovih stopinjah. Kljub dragi reji in piclemu zaslužku Kremesec pravi: »Naj bo kakor koli že, konji bodo vedno pri hiši!«

Ne samo zaradi velike ljubezni, tudi zato, ker spoznava, da sin čuti do teh živali enako kot on, se jim Franci ne bo nikoli odrekel.

M. B.-J.

Franci Kremesec z rodovniško kobilico Suzi

MIS DISKOTEKE V ČRNOMLJU

ČRNOMLJ — V črnomaljskem Gradu bodo v soboto zvečer, 20. oktobra, izbrali mis diskoteke. Najlepa bo za nagrado prejela Kompasovo potovanje in Benetke. Lepoto spremljajte v živo!

PLANINSTVO V KOČEVSKI REKI

KOČEVJE — Na pobudo Planinske zveze Slovenije bo danes, 18. oktobra, v Kočevju sestanek o izkoriščanju gonedavnega zaprtega območja Kočevske Reke za potrebe planinstva. Na njem bodo predstavniki Planinske zveze Slovenije predstavili tudi nekaj svojih zamisli in načrtov o planinskih poteh na tem območju.

GOBARSKA RAZSTAVA

ČRNOMLJ — Gobarska družina Novo mesto in OŠ Mirana Jarca Črnomelj bosta pripravili razstavo gob, ki bo 19. in 20. oktobra v prostorih OŠ Mirana Jarca v Črnomlju. Razstava bo odprta oba dneva od 8. do 18. ure. Na ogled bodo gobe, ki jih bodo gobarji nabrali v Beli krajini.

pečena kokoš. Trgale so praviloma ženske, fantje pa so navadno nosili grozdje v brentah. V rokah so nosili palico, na katero so zarezovali črtico vsakič, ko so stresli v kad. Grozdje so včasih zdrošali, ga tolkli s kiji in koli pa tudi po njem so hodili. Poročilo, napisano pred 120 leti, pravi, da kmetje v kadi z »očejenimi nogami« grozdje pohodijo. »Juha se podzajemlje, skozi rešeto precedi v čeber in brž v sod znosi. Kar na rešetu ostane, se spet v kad vrže in pretkači. Juha se pobere, tropine pa se z vodo prelijejo in potem sprejšajo. Pijača je za spomladi in se ji pravi pijot ali pikolit (vin piccolo).

Tako je bilo včasih, kako pa je danes? Poznih trgatev na Dolenjskem skorajda ni več. Vinogradnik nikomur več ne verjame. Klopotev, ki bi odganjal ptice, ni več slišati, tudi čuvajev s puškami ni videti, vsakdo potrga takrat, ko se mu zdi. Letošnja trgatev na Dolenjskem je trajala dober mesec dni. Trgatev ni več pravi praznik. Marsikje potrgajo tiho, brez rompa in pompa, vriskanja in petja skorajda ni slišati več.

Pa se še najdejo takšni, ki imajo trgatev še po starem. To soboto je bilo živo v vinogradu Petra Brčarja, predsednika društva dolenjskih vinogradnikov, v vinski gorici Ukemberg na Homu. Da bi bilo veselo, je med trgače poklical kar moški pevski zbor Tabor iz Cerknice, ki je pobraten s pevci trebanjskega okteta. Bilo je še 30 drugih. Tudi šahovski vele mojster Bruno Parma je bil med njimi pa Micka iz Nebes, sorodniki treh generacij in še drugi.

Jurčkova zidanica na visokem Homu ima na vratih letnico 1852 in je prav gotovo najstarejša v tamkajšnjih hribih. Prav toliko let je stara preša s kamnitim vretenom. In v soboto se je že vrтела. Obrali so 4000 trt, tisoč izbrane sorte rizling pa je vinogradnik Peter pustil za pozno trgatev. Te trse bodo obirali sredi decembra. »Letina je izredna in po kvaliteti ji že dolgo ni bilo enake. Nekaterim sortam bo sicer treba dodati nekaj sladkorja, bo pa ta količina veliko manjša kot prejšnja leta,« je povedal. Na koncu zapišimo, da je iz Jurčkove zidanice še dolgo v noč odmevala slovenska pesem in glas harmonike. Pa tudi praškaško so imeli na mizi, spekel ga je priznani mojster za odojka Franc Masnik, ki je prišel nalašč zato s Tolstega Vrha.

J. PAVLIN

NEVARNA VODA

KOČEVJE, RIBNICA — Hydovod Kočevje-Ribnica je v ponedeljek in torek opozarjal občane, naj ne pijejo vode iz zajetja v Blatah, ker ni primerna. Direktor Hydovoda Janko Veber je v poslovni izjavi za DL povedal, da je do onesnaženja vode prišlo v ponedeljek zvečer. Vzrok za to še ni znan, domnevajo pa, da je prišlo do večje porušitve pod zemljo, zaradi česar se je voda močno skalila. Vodo iz zajetja Blate so prenehali dovajati v vodovod Kočevje in Ribnica. Za Kočevje jo zdaj črpajo iz globinskih zajetij pri Slovenski vasi, za Ribnico pa iz globinskih zajetij pri Sodražici. Motnost vode se je v torek nekoliko znižala, vendar bodo črpalnice v Blatah uporabljale šele, ko bodo analize vode pokazale, da voda ni več oporečna.

CVETOČA PALMA — Angela Pečnik s palico kaže na cvet vrtna palme, ki jo s sinom skrbno neguje že 5. leto. Letos bosta prvi pogleda cvetova, kar je morda precej redkost, zlasti za to podnebje. Cvet, dolg kot koruzni strož, naj bi cvetel 14 dni. Po cvetu ostajajo nekakšni sadeži v obliki ki banane. Angeli je poleti pri zalivanju palme pridno pomagala 9-letna vnukinja Mojca. (Foto: P. P.)

Cvetoča palma

Cveti pri Pečnikovih

KAMENICA — »Kot bolnica M. T. skleroze gojim vrtno palmo, ki mi bo letos z 9 lepimi peresi cvetela.« Tako je zapisala pred slabim mesecem 59-letna Angela Pečnik iz Kamenice pri Krmelju in nas hkrati povabila na njen dom, da bi si ogledali to zanimivost in morda po kramljali še o čem.

In res je Angela, ki so ji to bolezen (multipleskleroza) ugotovili pred 12 leti, prej pa so jo zdravili z drugo boleznijo, ker pač ni bilo prave diagnoze, vesela slehernega obiska. Tudi postarja, čeprav ji je bilo ravno med našim obiskom prineslo položnice za plačilo elektrike. Življenjska usoda je pač nanesla tako, da sta Angela in njen 34-letni sin Jože, s katerim živi v slogi skupnem gospodinjstvu, mnogo prazgodaj ostala brez zakonskih partnerjev. Bolezen in smrt pač ne izbira, in tako je bilo v primeru Pečnikovih. Vdovca sta na neki način našla morebiti tolažbo tudi v večji skrbi za številno cvetje in okoliško hišo. Angela pa se kratkočasno tudi s prebiranjem Dolenjskega lista, na katerega je naročena že do 60. leta. Se danes se s hvaležnostjo spominja knjižne nagrade naše hiše znanjo kot novega naročnika. Je rož, da je žarek sreče posijal tudi nanjo.

ZA BODOČE MOJSTRE
IKEBAN

OTOČEC — Pred durmi je dan vseh, pa tudi novo leto ni več daleč, to sta priložnost, ko ne gre brez ikeban. svoji želji lično spraviti skupaj raznovrstne cvetje se lahko za malo denarja nauči na tečaju, ki ga bo prihodnji teden v obliki Garniju vodila Beba Murn. V popoldne se bo tečaj začel ob 17. uri, prijave sprejemajo v hotelski recepciji, skupaj s torkovim nadaljevanjem pa je treba oddati dve stoletini.

STUDIO D

Lestvica narodnozabavne glasbe
Studia D in Dolenjskega lista

Žreb je prejšnji teden podelil nagrado za sodelovanje pri oblikovanju lestvice ANICI KAPLAN iz Dobriča. Cestitamo! Lestvica najbolj priljubljenih narodnozabavnih melodij pa je ta teden takšna:

- (3) Trgatev — DOLENJSKI FANTJE
- (1) Mama, danes praznuješ — ANSAMBEL I. PUGLIJA
- (4) Za rojstni dan in god — ANSAMBEL F. MIHELICA
- (2) Klic domovine — AVSENIK
- (8) Moje dvorišče — VESELI ZASAVCI
- (10) Čas beži — ANSAMBEL T. HERVOLA
- (5) Polka za staro in mlado — VESNA
- (6) Ljuba naša Slovenija — ANS. L. LESJAKA
- (7) Planinski pozdrav — RUŠEVCI
- (0) Srce, ne joči več — ŠTAJERSKI VRELEC

Predlog za prihodnji teden: Pozabljene poti — FRANC KORBAR

Glasujem za:

Moj naslov:

Kupone pošljite na naslov: Studio D, p.p. 103, 68000 Novo mesto

Halo, tukaj Dolenjski list!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo v bodoče več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvalili, ali pa opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev. Prislunili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet, poiskali odgovor na vaše vprašanje ali kaj podobnega. Pokličete nas lahko vsak četrtek zvečer, med 18. in 19. uro na telefon (068) 23-606. Eden od dežurnih novinarjev vam bo rad prislunil.

kozerija

NENADOMA NEPOTREBEN POKLIC

— Pa sem na cesti!
— Si preveč čvekal?
— Ni mi v navadi govoriti zoper oblast.
— Zameril si se vodilnim.
— Odpade.
— Preveč intimen si bil z direktorjevo tajnico, kaj?
— V zakonu sem srečen.
— Vem: zlorabljal si položaj.
— Ne.
— Menda nisi kradel?

— Sem podoben lopovu?
— Zdrilali so te tisti z občine.
— Ne bodi smešen, Tone.
— Službeni avto si uporabljal za zasebne opravke.
— Nemogoče, nad službenim avtom smo imeli strog nadzor.
— Ponarejal si listine.
— To je preveč enostavno.
— Na delovnem mestu si popival.
— Prosim?
— Nisi hotel na zdravljenje, pa

so te dali na čevlji.
— Pijem v glavnem soké.
— Zamujal si službo.
— V dvajsetih letih niti enkrat.
— Si pa prej odhajal s posla.
— Na sestankih sem včasih sedel tudi do osmih zvečer.
— Službeni telefon si uporabljal za telefonade po tujini. To bo.
— Pa ni.
— Namesto da bi sedel v pisarni, si veselil po gostilnah.

retiral si jih.
— Še ena napačna ugotovitev!
— Zalotili so te, kako spiš za pisalno mizo.
— S spancem se ne morem pohvaliti. Celo v postelji slabo spim.
— Le kaj bi potem bilo?
— Nekaj veliko hušnega, Tone.
— Izdavi, lepo te prosim.
— V Hirokalu, iz katerega so me vrgli na cesto, sem bil sekretar samoupravljanja.

TONI GAŠPERIČ